

TRADUCCIÓ DEL LLIBRE BLANC:

***SCOTLAND'S FUTURE. Your guide to an
independent Scotland***

COMPARATIVA AMB EL LLIBRE BLANC:

***La Transició Nacional de Catalunya.
Síntesi***

M. Carme Matavacas

Treball de fi de grau

Pilar Godayol

Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes

Universitat de Vic

2014-15

ABSTRACT

Unquestionably, one of the most popular events in 2014 was the referendum held in Scotland. The reason: the will to become independent from the United Kingdom. The bond of Catalonia towards Spain has caused a similar situation. Paradoxically, the development of both procedures has been different and controversial. Political, legal and legitimate affairs have generated documents such as the white paper, written by the government as a roadmap to follow. The following paper aims to seek for the legal basis of the white paper forthcoming and it pursues to be a comparative study. Besides this, we'll take advantage of before mentioned to translate part of Scotland's white paper, specifically the part referring to economy. This will create a target text in Catalan similar to the source text in English. To do so, we'll look up equivalents in parallel documents and we'll insist on the message and conventions of the language. The translating methods learned in the degree will also be part of the process. The documentation, the analysis of the structure and the creation of a specific terminology will allow us to create a terminology associated with both economic and financial fields. Technological and physical resources will be crucial for the preparation and defence of this final paper. **Keywords:** referendum, white paper, target text, source text.

RESUM

Un dels esdeveniments inqüestionablement més populars del 2014 ha estat la celebració d'un referèndum a Escòcia. El motiu: la voluntat popular d'esdevenir independent respecte del Regne Unit. La relació de Catalunya envers Espanya ha provocat una situació similar. Paradoxalment, el desenvolupament dels dos procediments ha estat diferent i controvertit. Aquests afers, polítics, legals i legítims, han generat documents com ara el llibre blanc, redactat pel govern com a full de ruta a seguir. Aquest treball pretén aprofundir en els fonaments legals de l'aparició del llibre blanc i persegueix fer-ne un petit estudi comparatiu. A més, aprofitarem aquesta contrastiva per traduir part del llibre blanc d'Escòcia, concretament, la referent a l'economia. D'aquesta manera, crearem un text meta en català força similar al text de partida en anglès. Per fer-ho, cercarem equivalències en documents paral·lels i incidirem en el missatge i les convencions de la llengua. Utilitzarem, també, els processos traductològics apresos durant el grau. La documentació, l'anàlisi de l'estructura i la creació d'una terminologia específica generaran unes fitxes terminològiques entorn de l'àmbit econòmic i financer. La utilització de tots els recursos tecnològics i físics seran claus per a l'elaboració i defensa finals d'aquest treball. **Paraules clau:** referèndum, llibre blanc, text meta, text original.

Índex

1	Introducció	5
2	Objectius del treball	9
3	Metodologia	11
4	Traducció jurídica i econòmica.....	12
4.1	Particularitats d'un document jurídic	12
4.2	Documents jurídics i econòmics.....	12
4.3	El llenguatge especialitzat	13
4.3.1	Llenguatge jurídic	13
4.3.2	Llenguatge jurídic i administratiu.....	14
4.3.3	El llenguatge jurídic català	15
4.3.4	El llenguatge jurídic anglès	16
4.4	Diferències entre traducció jurídica i jurada	17
4.4.1	Postil·la de la Haya.....	18
5	Marc teòric.....	19
5.1	Què és un llibre blanc	19
5.2	Fonaments de dret per a la creació del llibre blanc	20
5.2.1	Fonaments de dret internacional.....	20
5.3	Fonaments històrics per a la creació del llibre blanc	23
5.3.1	Fonaments d'Escòcia	23
5.3.2	Fonaments de Catalunya.....	26
5.3.3	Comparativa entre el referèndum escocès i el català.....	30

6	Text original (pàg. 85-101 = 4.174 paraules).....	33
7	Traducció.....	48
8	Incidències i resolució de problemes en la traducció	65
8.1	El procés traductològic.....	67
8.2	Aspectes lingüístics	68
8.2.1	Nivell morfosintàctic.....	68
8.2.2	Nivell lexicosemàntic	83
8.2.3	Altres particularitats	92
9	Procediments de traducció	97
9.1	Adaptació.....	97
9.2	Amplificació	98
9.3	Calc	99
9.4	Descripció.....	100
9.5	Equivalència	101
9.6	Manlleu	101
9.7	Modulació	102
9.8	Omissió o elisió.....	103
9.9	Traducció literal	104
9.10	Transposició	104
9.11	Altres	104
9.11.1	Cohesió discursiva.....	104
10	Conclusions	106

11	Fitxes terminològiques.....	107
12	Bibliografia.....	141
13	Annexes:.....	150
	Annex 1: Llibre blanc de la Transició Nacional de Catalunya – Síntesi.....	150
	Annex 2: Acord entre el Govern del Regne Unit i el Govern escocès sobre un referèndum per a la independència d'Escòcia	158

1 Introducció

La base principal entorn la qual gira aquest treball és una traducció. A vegades, en parlar d'una traducció, ens pot semblar que és una feina poc valorada, que avui en dia ja tenim molts traductors automàtics i que, tot plegat, la mà d'obra del traductor és ben poca. No obstant això, podrem constatar que no és així i molt menys encara amb els textos especialitzats, que tan poden ser jurídics, científics, tècnics, etc. i requereixen de molta més intervenció humana (recerca, revisió, adaptacions pels canvis culturals, d'estil, canvis sintàctics, etc.). El cas del document que ens ocupa en aquest treball n'inclou una mica de tècnic, ja que està redactat seguint un format específic; de jurídic, ja que és un full de ruta molt similar a una declaració d'intencions que està redactat pel primer ministre escocès i per als ciutadans; i finalment, també econòmic, ja que el tema específic sobre el qual centrarem la traducció és sobre aspectes financers.

Així doncs, per ser més explícits, podem classificar el camp principal d'aquest treball d'econòmic, puix que les fitxes terminològiques i el lèxic, majoritàriament, seran d'aquest àmbit, tot i que no oblidarem cap dels altres aspectes. A grans trets, voldria avançar la disposició d'aquest treball, que consta dels apartats següents: contextualització històrica i marc legal del llibre blanc d'Escòcia; comparativa amb el marc legal i històric de Catalunya; traducció de part del document original de l'anglès al català; problemes de traducció, procediments i resolucions que s'han pres amb els seus respectius exemples; conclusions; fitxes terminològiques; bibliografia i documents paral·lels.

La creació d'un document final que compleixi els requisits legals en la cultura de la llengua meta i la recerca terminològica i metodològica que això comporta són uns dels principals objectius que s'intentaran assolir. Amb aquest propòsit, durant el transcurs d'aquest treball, analitzarem els processos utilitzats, farem servir una recerca exhaustiva i al mateix temps ens servirem de documents paral·lels en català per poder arribar a crear un document final de lectura fàcil i el més proper possible a l'original.

El motiu pel qual he escollit aquest tema ha estat perquè aquest any (2014) el referèndum d'Escòcia m'ha encuriósit molt. A Catalunya s'ha viscut de manera molt singular i paral·lela, ja que estàvem en un procés similar durant el qual el poble català reclamava poder celebrar un referèndum i votar per tal que els ciutadans manifestessin públicament si desitjaven un país independent o no. L'enrenou que s'ha creat a Catalunya ha comportat que s'hi barreguessin temes polítics, legals i legítims. El procés, ja bé per qüestions polítiques com de diferents competències dels països, ha finalitzat

de manera diferent en ambdós. Tanmateix, això ha fet que es creessin diversos documents, com ara contractes, lleis i cartes d'intencions. Si bé tenia molt clar que el motiu principal que m'ha empès a decidir-me per aquest tema era poder aprofitar l'avinentesa per fer una comparativa legal, política i històrica envers els dos procediments, també he de dir que alguns dels documents que he trobat amb la recerca de documentació ha estat un contracte signat entre el Govern d'Escòcia i el Govern del Regne Unit (part del qual he adjuntat com a annex 2) en què es comprometien a tirar endavant el referèndum. En primer lloc, vaig començar a treballar entorn a aquest document però, malauradament, la cerca de documentació paral·lela en català i a Catalunya ha estat molt poc compensada, puix que no vaig trobar cap document paral·lel. El motiu és, essencialment, que el Govern espanyol no ha volgut signar cap document ni autoritzar l'aparició de cap tipus de material que tractés el nom de *referèndum*. Això significa que a Catalunya i a Espanya aquest assumpte s'ha tractat amb el nom de *consulta* i no ha estat fins a l'aparició del llibre blanc de Catalunya, després de la consulta popular no referendària, que ha sortit a la llum el primer document legal i oficial tractant l'assumpte pel seu nom: *referèndum*.

El document original serà el llibre blanc d'Escòcia en el qual el primer ministre escocès (fins al 19 de novembre del 2014), Alex Salmond, amb voluntat d'empènyer el poble escocès a triar una Escòcia independent, va redactar un seguit de pautes com a full de ruta que hauria de seguir el Govern, anomenat *Scotland's future: your guide to an independent Scotland*. En aquest llibre (d'unes 650 pàgines) s'hi redacten amb detall els canvis a tots nivells que sofriria Escòcia si esdevingués un país independent.

En aquest treball veurem què és un llibre blanc i quines funcions té, quins temes se solen tractar i quines són les causes del seu redactat. Tanmateix, com ja he avançat, no aprofundiré en tots els apartats que s'hi inclouen, sinó que tractaré l'apartat econòmic, tot i que, en el conjunt del llibre, hi queden molt ben reflectits els temes següents:

(1) el cas de la independència; (2) les finances d'Escòcia; (3) finançament i economia; (4) salut, benestar i protecció social; (5) educació, competències i creació de llocs de treball; (6) relacions internacionals i defensa; (7) justícia, seguretat i assumptes interns; (8) medi ambient, zones rurals i recursos energètics; (9) cultura, comunicacions i era digital; (10) construcció i democràcia moderna; i un seguit de qüestions formulades per gent del carrer que cobreixen àmpliament les inquietuds del poble escocès.

Per a aquest treball en concret, m'he servit de l'apartat núm. 3 sobre el finançament i l'economia i en traduiré entre quatre i cinc mil paraules.

Paral·lelament al llibre blanc d'Escòcia, el Govern de la Generalitat, liderat (en el moment de redactar aquest treball) pel president Artur Mas, després de veure el fracàs a l'hora de pactar un referèndum amb el Govern espanyol, ha publicat un llibre blanc molt similar a l'escocès, anomenat *La Transició Nacional de Catalunya: Síntesi*, que ens servirà de document paral·lel i que també comprèn dos grans apartats: (1) El procés constituent i (2) L'organització de Catalunya com a nou Estat. En aquest darrer apartat s'hi inclouen subapartats d'economia i finances i és el que ens servirà com a document de suport tant per fer la comparativa com per trobar equivalències terminològiques. Tanmateix, hi ha altres apartats en aquesta secció, com: Autoritats i estructures administratives del nou Estat, Seguretat Social Catalana, poder judicial i Administració de justícia, seguretat i defensa, infraestructures i continua amb un seguit de temes que fan referència a tots els aspectes que en resultarien afectats i que haurien de sotmetre's a canvis en un Estat català independent, talment com es planteja amb el llibre blanc d'Escòcia. A banda d'aquest document, també em serviré d'altres, en els quals he pogut trobar coincidències amb la terminologia i amb la temàtica, com ara l'apartat d'economia i finances publicat al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Per tot el que he expressat anteriorment, personalment, he trobat molt pertinent dedicar-hi aquest treball i aprofitar per fer-ne una comparativa, pel que fa a les competències que té cadascun dels països aquí reflectits, dels fonaments de dret que els emparen i dels fonaments històrics. A part de la reglamentació que hi ha publicada respecte a aquests temes, també ha estat necessari, però alhora molt interessant, mantenir-se al corrent de les novetats que s'han anat produint durant el procés i veure de quina manera s'han anat resolent, en cada cas, les dificultats que han anat apareixent. Val a dir que, des que del Govern català va enunciar que volia iniciar diàlegs amb el Govern espanyol i fins que es va celebrar la consulta a contracor d'aquest darrer, els mitjans de comunicació no han parat d'emetre diàriament notícies i publicar-les referents a aquest tema. No tan sols els medis s'han beneficiat d'un procés paral·lel a Escòcia per esmentar-lo cada vegada, sinó que polítics, crítics, economistes, etc., han ofert programes dedicats expressament a conscienciar la gent de les conseqüències del poble català si esdevé independent i de la importància del procés (fins i tot s'ha emès una pel·lícula referent a la independència de Catalunya, filmada expressament amb el propòsit de posar en coneixement de tothom com podria

ser el resultat d'un poble independent i desvinculat del Govern central, anomenada *El dia després*).

Amb aquest treball espero deixar clar com ha estat possible el procés, què ens diu el marc legal Europeu, el d'Escòcia, el del Regne Unit, el de l'Estat espanyol i el de Catalunya. Sense voluntat d'interferir en les diverses opinions que se'n puguin extreure després de la lectura d'aquest treball, espero i desitjo aclarir alguns dubtes referents al desenvolupament dels dos processos i dels perquè que se n'haguessin pogut derivar. Cal tenir present, però, que des el moment que hi ha voluntat d'un govern de publicar un llibre d'intencions vinculades a un referèndum a favor de la independència, es mostra la tendència partidista dels seus governants i, conseqüentment, dels seus partits. En el moment de redactar aquest treball, el president del Govern escocès és Alex Salmond (llicenciat en economia i història), del partit Nacional Escocès, i té una clara voluntat de portar endavant un referèndum demanat pel poble i aprovat pel Govern del Regne Unit. Per altra banda, a Catalunya i presidint el Govern de la Generalitat hi ha Artur Mas (economista i polític) al capdavant del partit Convergència i Unió, també de caire nacionalista i amb voluntat de tenir un estat propi.

Alex Salmond. (ex) Primer Ministre d'Escòcia

Artur Mas i Gavarró. President de la Generalitat de Catalunya

2 Objectius del treball

Les traduccions jurídiques i econòmiques requereixen una especial atenció a l'hora de ser traduïdes. Així doncs, l'objectiu d'aquest treball és el d'elaborar, de la manera més acurada possible, una traducció de l'àmbit econòmic i financer tot procurant ser fidel a l'original, així com de conservar el sentit i les expressions pròpies de l'especialitat d'economia i finances. Per aconseguir-ho, caldrà resoldre els problemes que de la mateixa traducció aniran sorgint, utilitzant tècniques traductològiques i comparant-ho amb altres documents paral·lels. D'aquesta manera, es crearà, finalment, un text meta equiparable a l'original. Al mateix temps, la meua voluntat també és analitzar un document econòmic (amb intervencions de caire polític i amb una funcionalitat de compromís que podríem apropar a la jurídica), per tal d'establir unes equivalències que ens permetin crear un document meta acceptable. Naturalment, ho farem tot incidint en el missatge i les convencions de la llengua.

Per altra banda, aquest treball també persegueix ser una comparativa entre el procés del referèndum escocès i el català, pel que fa a reglaments, competències, lleis i actuacions dels dos governs. Per aconseguir-ho, ens remuntarem a fonaments històrics del dret europeu i dels dos països en particular.

La meua voluntat durant el procés d'elaboració d'aquest treball és, també, la d'aplicar la didàctica apresada durant els cursos d'estudi del grau de Traducció i Interpretació. La relació que aquest treball té amb els estudis de grau és, tant a nivell històric i cultural, com de l'ús correcte de la llengua escrita. També té relació amb les tècniques emprades en la recerca documental i de la terminologia, en la traducció en si i, molt especialment, en la temàtica jurídica i econòmica en la qual es basa l'assignatura del grau d'especialització en la qual estic interessada. Finalment, em permetrà aplicar els coneixements referents a la utilització de tecnologia i programes informàtics apresos durant els estudis, com ara el Multiterm, que és una eina del Trados (programa de traducció assistida complexa però essencial per al desenvolupament professional com a traductor) i amb el qual quedaran indexades les fitxes terminològiques.

Com a eina de treball, espero que aquesta feina de recerca i de comparativa em resulti profitosa per posar en pràctica les meves habilitats a l'hora de traduir. També em serà útil per aplicar la metodologia específica requerida per dedicar-se professionalment a la traducció. Pel que fa a la relació envers una professió, crec que és molt probable trobar una feina que s'hi relacioni, ja que vivim en una societat globalment molt ben comunicada i amb un comerç internacional amb constant evolució i desenvolupament.

Actualment això genera molts documents comercials i jurídics que necessiten ser traduïts i crea la necessitat de llocs de treball de professionals en aquests àmbits. Aquesta necessitat de tenir cada cop més documents traduïts fa que aparegui, paral·lelament a la figura del traductor, la del corrector. No es poden descartar, però altres sortides professionals relacionades amb aquest grau, com la de gestor de projectes o la de cap de departament de comerç internacional, importació i exportació i totes les feines relacionades amb el coneixement de la llengua anglesa en l'àmbit comercial, financer i jurídic. En aquest sentit, per tant, és indispensable tenir bons coneixements tant de la llengua B (anglès) com (i sobretot) de la llengua A (català) i haver treballat amb profunditat la terminologia i les característiques específiques del llenguatge jurídic i econòmic. Tant és així que moltes vegades, en finalitzar els estudis d'aquest grau, sorgeixen sortides professionals alternatives, a vegades inesperades, que requereixen tenir coneixements en el camp informàtic, de gestió i de domini de les dues llengües. Per tant, l'aplicació de tots els coneixements, tant de la llengua, com de gestió, com de programes informàtics especialitzats, fa possible d'acomplir amb els objectius expressats anteriorment.

3 Metodologia

Per poder complir amb els objectius del treball, és necessari fer un estudi acurat sobre els fonaments històrics d'Escòcia amb el Regne Unit, així com els de Catalunya amb l'Estat espanyol. Per aconseguir-ho, farem referència als reglaments de la Unió Europea i als que regeixen cada regió. Un cop fet això, oferirem una comparativa entre ambdós, per veure per què en un lloc s'han aplicat unes resolucions i en l'altre unes altres.

A banda de l'aspecte legal i polític de l'anàlisi, també aplicaré tots els mètodes lingüístics per crear un document final en català que compleixi amb els principals objectius de l'original, sense oblidar les normatives de la llengua catalana en l'àmbit jurídic i financer. Un cop analitzats els problemes de traducció, caldrà aplicar les resolucions corresponents, tant morfosintàctiques, com gramaticals, lexicosemàntiques, d'expressions, etc. i juntament amb les explicacions dels passos que cal seguir per fer la traducció hi haurà un comentari traductològic justificant les corresponents eleccions en cada cas. Finalment, s'hauran generat un seguit de fitxes terminològiques de l'àmbit financer i econòmic amb l'ajuda d'un programa informàtic anomenat Multiterm que quedaran disponibles en aquest treball per a la seva consulta. Aquestes fitxes seran una aportació essencial per a la traducció i contindran un seguit de terminologia específica de la temàtica econòmica i jurídica del treball, amb els seus equivalents en català i castellà, així com de les definicions i exemples extrets de documents paral·lels reals. Abans d'acabar, trobarem una bibliografia completa i la webgrafia utilitzada i a l'annex del treball es podran consultar els principals documents paral·lels utilitzats per a la realització del treball.

4 Traducció jurídica i econòmica

4.1 Particularitats d'un document jurídic

Un document jurídic és un document d'especialitat que està sotmès a dret i té efectes legals. Normalment crea drets i obligacions entre dues o més parts i és la mostra o garantia per escrit d'un mandat o acció que té efectes jurídics, emparats pel dret. Segons la seva forma, validesa i funció, pot ser un model de document o un altre; per exemple, una demanda, una denúncia, una interlocutòria, una sentència, etc. Els documents jurídics creen un llenguatge i unes fórmules específiques amb particularitats concretes d'aquest àmbit que s'han de regir per les normatives vigents.

4.2 Documents jurídics i econòmics

L'actual situació de crisi financera globalitzada en la qual ens trobem fa que es vegi reflectida de manera evident la preocupació dels països tant a nivell nacional com internacional. Des que es va detectar la crisi el 2008, s'han generat molts documents referents a diversos sectors de la societat, com la banca, la ciutadania pel que fa als llocs de treball, les pensions, etc. Per tant, en molts documents jurídics, hi trobem temes econòmics que no podem passar per alt i que s'engloben a nivell particular, nacional, europeu i internacional. Els documents jurídics poden barrejar-se en molts casos amb d'altres de politicoeconòmics, com és el cas del llibre blanc d'aquest treball. El fet que la Unió Europea treballi per harmonitzar els diferents sistemes i crear normes jurídiques d'aplicació obligatòria (Borja: 2014),¹ fa sigui molt freqüent trobar-se amb documents jurídics i alhora de temàtica política i econòmica. Tanmateix, un document econòmic no té per què ser jurídic ni tenir caràcter vinculant, però s'hi reflectirà una terminologia específica que requerirà una documentació complementària necessària per a adquirir més coneixements en aquesta especialització i poder contextualitzar el document. Per tant, quan ens trobem davant la traducció d'aquest tipus de documents, caldrà fer una recerca profunda sobre la temàtica, per fer un bon ús de les construccions lingüístiques, de l'aplicació estructural corresponent i de l'ús adequat de la terminologia específica. Un exemple d'un document jurídic i, a la vegada, econòmic podria ser un contracte mercantil d'una societat o un contracte de compravenda.

¹ Disponible en línia a: Centro Virtual Cervantes:
<<http://cvc.cervantes.es/lengua/aproximaciones/borja.htm>>

Pel que fa al llenguatge comercial i de negocis que es pot trobar en aquests documents, la internacionalització cada cop més creixent i l'augment de relacions econòmiques entre països de la Unió Europea, fa que cada cop sigui més gran la necessitat de tenir bones traduccions al català i que no sigui difícil trobar-ne. L'anglès, però, segueix essent molt utilitzat internacionalment i, gràcies al gran nombre d'estudis, investigacions i nous diccionaris terminològics especialitzats, cada cop és menor el problema de comprensió que ens suposa una traducció de l'anglès al català o a l'espanyol.

4.3 El llenguatge especialitzat

En el *Curs de llenguatge jurídic* de la Generalitat,² es defineix el llenguatge d'especialitat com «un llenguatge propi d'una àrea de coneixement concreta i se situa dins de les varietats funcionals o registres. És un instrument que permet la comunicació precisa entre els especialistes d'una determinada àrea de coneixement o professió». A més, afegeix que les característiques bàsiques d'aquest tipus de llenguatge són la formalitat i la funcionalitat.

4.3.1 Llenguatge jurídic

Gràcies a la necessitat, cada cop en augment, que tenim de comunicació i difusió dels actes jurídics en forma de documents, s'ha creat un llenguatge legal que funciona com a eina essencial per a professionals dins de l'àmbit del dret i que comporta unes certes exigències de fiabilitat, exactitud, precisió i intemporalitat que no es poden trobar en altres llenguatges d'especialitat (Borja, 2000: 11). Si comparem aquest tipus de llenguatge d'especialitat amb algun altre, com ara el científic o el tècnic, ens adonarem que hi ha un gran contrast ja que aquests darrers evolucionen molt i són molt més dinàmics a l'hora d'incorporar nova terminologia. Pel contrari, el llenguatge jurídic és molt més conservador i utilitza, en moltes ocasions, fórmules arcaïques com ara llatínismes. Segons Borja, podríem definir el llenguatge jurídic com el que:

[...] se utiliza en las relaciones en que interviene el poder público, ya sea en las manifestaciones procedentes de este poder (legislativo, ejecutivo o judicial) hacia el ciudadano, o en las comunicaciones de los ciudadanos dirigidas a cualquier tipo de institución. Y también, naturalmente, el lenguaje de las relaciones entre particulares con transcendencia jurídica (contratos, testamentos, etc.). (Borja, 2000: 11)

² Disponible a: <http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arxius/doc_13156450_1.pdf>

El llenguatge jurídic s'ha d'utilitzar correctament i té unes fórmules molt específiques de tipus sintàctic, semàntic i estilístic que fan que sigui un document difícil de comprendre per a no especialistes. El vocabulari que s'hi utilitza també és diferent al general, tot i que hi ha paraules de la llengua comuna que en aquest àmbit adquireixen un nou significat o l'amplien, com ara «proveir», «notificar» o «disposar». Malgrat haver-hi algunes divergències sobre si aquest tipus de llenguatge complex s'hauria de mantenir o canviar per un de més planer, hi ha qui creu que ofereix més garanties jurídiques per a aquells treballadors que més l'utilitzen, com ara jutges, advocats, etc. (Alcaraz, 2007: 73). Actualment, però, s'està intentant que aquest llenguatge trenqui amb les estructures complicades i sigui més planer i comprensible per a tothom. En part, això és possible als estudis de traducció, en els quals s'analitza el discurs que s'utilitza i es procura fer ús de tècniques lingüístiques que facilitin el discurs dels documents jurídics i administratius. Al cap i a la fi, els documents legals i jurídics no tenen perquè anar dirigits únicament a advocats i procuradors (de fet, els documents administratius, en molts casos són documents que els ciutadans dirigeixen a l'Administració), sinó que els ha de poder entendre qualsevol persona del carrer, sense tenir la necessitat d'haver estudiat una carrera de dret. Tal com anunciava Enrique Alcaraz en una conferència feta a Valladolid.

Las sombras del español jurídico nacen de su opacidad y de su falta de naturalidad [...]. Contribuyen a esa opacidad no sólo los significados de términos especializados, sino también y particularmente muchos usos lingüísticos incorrectos, por ejemplo, los frecuentes anacolutos y el abuso del gerundio. (Alcaraz, 2001)³

Així, s'està procurant que les estructures com els excessos de gerundis o participis, frases llarguíssimes, etc. es converteixin cada cop més en frases amb un ordre natural dels components com: subjecte + verb + complement directe + complement circumstancial i altres complements, que fan que la lectura sigui més fàcil, ja que encara hi ha molta tendència a copiar estructures del castellà.

4.3.2 Llenguatge jurídic i administratiu

Com acabem de veure, els documents jurídics prenen unes formes o unes altres depenent de la seva especialitat i passa el mateix amb la llengua que s'hi utilitza. Així, segons els usuaris i la situació en què es trobin, podem identificar un document d'un

³ Centro Virtual Cervantes. Conferència a Valladolid. Alcaraz, 2001: <http://cvc.cervantes.es/obref/congresos/valladolid/ponencias/nuevas_fronteras_del_espanol/1_la_traducion_en_espanol/alcaraz_e.htm>

tipus o d'un altre. Una característica del llenguatge juridicoadministratiu és que és formal i ve condicionat per la intenció de l'acte comunicatiu, del contingut, del canal mitjançant el qual es produeix l'acte de comunicació i per la relació entre l'emissor i el receptor. Normalment l'acte comunicatiu es produirà sempre entre el ciutadà (que serà el destinatari final del procés comunicatiu) i l'Administració. Això passa perquè l'Administració pública està al servei del ciutadà. No obstant aquests condicionants, s'estableix una comunicació estàndard de funcionalitat i formalitat que comporta una certa normativa tant pel que fa als tractaments personals i protocol·laris, a la subordinació de les oracions, a la forma dels documents, la puntuació, el vocabulari i, en definitiva, a la redacció correcta d'aquests documents especialitzats.

Així doncs, el llenguatge juridicoadministratiu haurà de tenir en compte unes certes característiques com ara un vocabulari i fraseologia propis d'aquesta especialitat, un ús de les paraules de forma precisa pel que fa al concepte al qual es refereix, una redacció ajustada pel que fa a la funció del text, la finalitat, la llegibilitat i comprensió i, finalment, una formalitat i objectivitat que impedeixi interpretacions i eviti mostrar emocions. Actualment, l'Administració pública catalana ofereix molts models de documents i guies per a la redacció d'aquest tipus de documents especialitzats que ajuden al ciutadà a complir amb aquests requisits de redacció.

4.3.3 El llenguatge jurídic català

Gràcies a l'Estatut d'autonomia de Catalunya, que dóna competències a la Generalitat per fer certes gestions en l'àmbit de la vida pública, la llengua catalana s'ha modernitzat i el seu ús ha arribat a l'àmbit jurídic i administratiu. La normativa estableix, pel que fa a traducció i interpretació:

[...] que el català és la llengua pròpia de Catalunya i li atorga el caràcter de llengua oficial de Catalunya. D'altra banda atribueix a la Generalitat la funció de garantir-ne l'ús normal i oficial i de crear les condicions que permetin d'arribar a la igualtat plena amb el castellà quant als drets i els deures dels ciutadans de Catalunya. (Decret 119/2000 del 20 març)⁴

Així, doncs, el fet d'ésser d'ús habitual per a tota la ciutadania, però també per a les organitzacions públiques, ha fet que es treballés durament per aconseguir tenir una normalització de la terminologia i que es procurés arribar a aconseguir un llenguatge

⁴ Decret 119/2000 del 20 de març. Disponible a: http://www20.gencat.cat/docs/Llengcat/Documents/Traduccion%20i%20interpretacio%20jurades/Arxius/tij_decret.pdf >

simplificat, modern, correcte i entenedor per als ciutadans. Actualment s'intenta evitar les formes barroques i recargolades que tradicionalment venien de l'espanyol. Per tant, quan traduïm documents jurídics al català, hem de parar una especial atenció per evitar reproduir les estructures del castellà que ens impedeixen llegir el text de manera natural. Aquest és un problema al qual ens hem d'enfrontar com a professionals, ja que molts documents jurídics parteixen del castellà i, tant a la xarxa com a les biblioteques, encara es troben molts documents oficials amb calcs d'estructures i construccions pròpies del castellà. Gràcies a diversos departaments de la Generalitat, així com al Centre de Terminologia, entre d'altres, avui en dia podem tenir al nostre abast moltes eines que ens ofereixen la possibilitat de redactar documents jurídics i administratius seguint unes pautes correctes i normatives.

La llengua catalana està lluitant molt (i ha de seguir fent-ho) per fer que això sigui possible i requereix un esforç per part dels traductors i lingüistes de canviar les tradicions de calcs de l'espanyol. La Generalitat de Catalunya, a més, ofereix de forma gratuïta cursos (com el citat anteriorment) i pautes per a l'ús correcte del català i treballa perquè el llenguatge jurídic català es constitueixi «sobre les bases dels criteris de claredat, concisió i precisió».⁵

4.3.4 El llenguatge jurídic anglès

L'anglès que s'utilitza per a l'àmbit jurídic compleix unes característiques molt similars al llenguatge català pel que fa a la seva complexitat. La gran dificultat que hi ha generalitzada entre els ciutadans per entendre els documents jurídics, ha fet que en molts països de parla anglesa sorgissin moviments com el *Plain English Campaign* (Alcaraz, 2007: 172) per sol·licitar un llenguatge més entenedor i planer. Com sempre, igual com apuntàvem amb el llenguatge jurídic català i espanyol, hi ha qui creu que l'antic llenguatge dóna més garanties legals als ciutadans.

Pel que fa a les característiques del llenguatge jurídic anglès, podem veure que: s'hi troben llatínismes, a vegades adaptats a l'anglès; d'altres d'origen francès o normà; té un registre formal i arcaïtzant; fa servir redundàncies d'expressions que es doblen o tripliquen i que se solen traduir per una sola expressió; s'utilitzen eufemismes, així com un ús de paraules poc unívocues i una morfosintaxi molt propis de l'àmbit jurídic. Per altra banda, l'ús de perífrasis és molt més ampli en espanyol que en anglès. A l'hora

⁵ Disponible a la xarxa:
<http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arxiu/cllj_2a_ed.pdf>

de traduir de l'anglès a l'espanyol o català, ens trobarem que utilitzarem moltes més perífrasis que en anglès i això ens obliga a que el document final tingui més paraules. Això no ha de fer, però, que perdem la comprensió del que estem llegint. Per evitar-ho, procurarem, sempre que sigui possible, fer frases més curtes o tornar-les a recompondre seguint el sentit lògic de l'oració.

4.4 Diferències entre traducció jurídica i jurada

Abans de fer la traducció que ocupa aquest treball, val la pena distingir entre traducció jurídica i traducció jurada, per evitar-ne confusions de comprensió. Una traducció jurídica és aquella que té a veure amb tot tipus de documents de l'àmbit del dret administratiu, penal, processal, civil, mercantil, etc. (Borja, 2012: 173), perquè es puguin realitzar, però, el traductor no necessita altra acreditació que la confiança del client i tenir les aptituds i capacitats necessàries per a fer-ho. En un article publicat per Borja, en el qual es feia referència a la didàctica de la traducció jurídica i aspectes textuais, ella mateixa defineix traducció jurídica com:

[...] la traslación de una lengua a otra de los textos que se utilizan en las relaciones entre el poder público y el ciudadano (por ejemplo: denuncias, querellas, exhortos, citaciones, leyes) y también, naturalmente, de los textos empleados para regular las relaciones entre particulares con transcendencia jurídica (que dan lugar a contratos, testamentos o poderes). (Borja, 2014)⁶

Tanmateix, un document jurat és aquell que, sense tenir necessàriament una temàtica legal, està jurat per un traductor que dóna fe «notarial» de la traducció del document. El traductor jurat, però, ha de ser nomenat pel Ministeri d'Afers Exteriors de Madrid, tot i que actualment la Generalitat té competències per autoritzar la titulació de traductors jurats (al català) que han acabat el grau d'especialització. Això no vol dir que un traductor jurat treballi com a òrgan de l'Estat, sinó que respon en nom propi i sota la seva responsabilitat. El traductor jurat és un fedatari (dóna fe) que tradueix diversos documents i en certifica l'exactitud i fidelitat. No obstant això, una traducció jurada pot estar feta de qualsevol document, ja sigui de l'àmbit científic o qualsevol, tot i que sí que és cert que se solen jurar els documents que tenen una finalitat legal o que han de portar-se a ambaixades, jutjats, organismes públics d'altres països, etc. Un traductor jurat, per tant, té un número identificatiu i en signar i certificar les traduccions, ha de

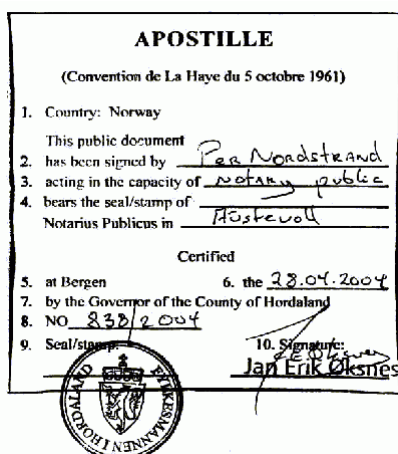
⁶ Centro Virtual Cervantes. Borja, 2014. Disponible a: <http://cvc.cervantes.es/lengua/aproximaciones/borja.htm>

fer-hi constar el seu segell amb el nom, número, direcció i telèfon o correu electrònic perquè el puguin localitzar.

Les traduccions jurades tenen caràcter oficial davant les autoritats i unes certes peculiaritats diferents a les traduccions jurídiques. Per exemple, només es poden lliurar en paper; és a dir, no són vàlides aquelles que s'envien per correu electrònic o per fax. En una traducció jurada s'hi ha de transcriure (i no reproduir) qualsevol cosa que aparegui al text, com una firma, una ratllada, un paper oficial, un text il·legible, notes manuscrites, camps de formulari buits, taules, dibuixos, etc. Les traduccions jurades solen portar una portada amb el nom *Sworn translation – Traducció jurada*, la data i la/es combinació/ons lingüística/ques. Ha de portar el document original, la traducció i la signatura a totes les fulles, que solen anar enumerades. A més, les anotacions (*addenda et corrigenda*) del traductor que no són pròpiament traduccions, han d'anar en color verd o blau i entre claudàtors per poder ser fàcilment distingibles.

4.4.1 Postil·la de la Haya

També anomenada de legalització única, la Postil·la de la Haya és una certificació oficial que consisteix en una anotació o postil·la que certifica l'autenticitat de la signatura dels documents públics que acompanya. Quan això passa, hem de saber que aquesta certificació només pot ser expedida en països signants del XII Conveni de la Haya del 5 d'octubre de 1961 i només es poden reconèixer en altres països signants del Conveni. En el cas de Catalunya, aquesta postil·la la posa el Tribunal Superior de Justícia i és una forma de certificar la validesa d'un document al país d'origen. Hi ha una pàgina web on es pot trobar la llista d'estats adherits al Conveni, però el millor, si el client demana informació sobre la postil·la, és dirigir-lo a una ambaixada per assegurar-se que el seu país forma part del Conveni. Normalment la postil·la no es tradueix si no ho demana expressament el client. A banda d'això, cal anar molt en compte amb el tractament d'aquest certificat a fer-ho de forma correcte. Vegem-ne un parell d'exemples:

5 Marc teòric

5.1 Què és un llibre blanc

Segons l'Enciclopèdia Catalana, un llibre blanc és un «recull de documents sobre un tema d'actualitat publicat per un organisme, un govern, etc.», tot i que podríem ampliar aquesta informació, afegint que té com a objectiu ajudar a entendre un tema sobre algun problema que s'ha de resoldre; per exemple, quan s'intenta dissenyar a llarg termini una política o canvi governamental que afectarà a molts nivells, es prenen decisions i s'informa dels canvis de manera clara i concisa. Originalment, un llibre blanc s'ha utilitzat per descriure una política d'un govern, tot i que actualment, també és comú trobar aquest tipus de document en entorns d'empreses quan el que s'intenta és enumerar un seguit de fórmules per satisfer les necessitats de màrqueting d'un client, suggerir un ús determinat d'un producte per a un procés tècnic o agilitzar la comunicació interna d'una empresa. En aquest treball, el llibre blanc que hi apareix és el que tracta sobre temes governamentals, descriu uns determinats problemes que afecten a la població en general i proposa unes solucions específiques. Per tant, tot i abordar diversos afers fiscals, econòmics, socials, etc., s'hi denoten marques d'inclinació política, ja que s'intenta convèncer que les solucions que es prenguin referents a la independència del país són viables, correctes i les més beneficioses per al país. No obstant això, s'hi mostren també els avantatges i desavantatges per al país si es prenen unes decisions o unes altres.

Originàriament, la paraula «llibre blanc» o «white paper» prové del Regne Unit i s'aplica a documents governamentals, anuncis de polítiques i informes. Ocasionalment s'hi poden consultar detalls legislatius, però majoritàriament el govern hi sol mostrar una clara intenció a aprovar alguna legislació o canvi.

El llibre blanc d'Escòcia és una guia o full de ruta que ajuda els ciutadans a entendre quins canvis sofriria el país amb la independència. No té efectes jurídics, sinó que és més aviat una declaració d'intencions del Govern escocès. En aquest sentit podríem dir que s'assimila a una carta d'intencions pel que fa a l'exposició de voluntats del govern a prendre unes decisions, però que s'hi diferencia pel que fa al compromís que la carta d'intencions representa. Per veure clarament les diferències jurídiques d'un i l'altre cal saber que una carta d'intencions és un acord entre dues parts que està signat per totes dues i que expressa una voluntat prèvia de complir amb el que s'estipula a la carta. És prèvia a un contracte i funciona com a acord preliminar abans

de firmar un contracte, de manera que crea un compromís a les dues parts (això no és el que passa amb un llibre blanc).

La redacció de llibres blancs s'estén internacionalment i a Catalunya, de la mateixa manera que ha passat amb el Govern escocès, el Govern de la Generalitat ha redactat un *llibre blanc de la Transició Nacional de Catalunya*, amb un conjunt d'informes (en total 18) redactats pel seu Consell Assessor. Finalment, la Secretaria del Consell n'ha realitzat una síntesi que ha sortit publicada recentment després de la consulta popular del dia 9 de novembre de 2014. L'aparició d'ambdós llibres ha estat originada per un procés força paral·lel en ambdós països (la voluntat de formar un país independent i desvinculat d'un govern centralista), per aquest motiu, s'assimilen molt en la forma de redactat, tot i que cadascun d'ells aporta les característiques pròpies dels seus governs, reglaments o normatives que regeixen les seves competències i especificitats del territori, com organismes, sistemes d'autofinançament, fonts de recursos naturals, etc.

Tot i que el llibre blanc d'Escòcia és de difusió per a tota la ciutadania, també presenta característiques pròpies d'un document econòmic, ja que en les seccions corresponents, tracta els afers financers i econòmics. Serà precisament aquest apartat el que tractaré i traduiré en aquest treball.

5.2 Fonaments de dret per a la creació del llibre blanc

5.2.1 Fonaments de dret internacional

La creació d'un llibre blanc no és altra cosa, com hem vist, que la necessitat de posar de manifest la voluntat d'un govern que es produeixi un canvi que ha d'afectar a la població en general. En el llibre es dona a conèixer als ciutadans quines són les condicions del seu país, per tal que en el moment de celebrar unes eleccions i puguin decidir sobre el seu futur, es vegin en plenes facultats de coneixement respecte al que estan decidint. Tant el llibre blanc d'Escòcia com el de la *Transició Nacional de Catalunya* tenen com a fonament una voluntat d'independència del país.

Pel que fa al dret internacional referent a l'autodeterminació, des de les Nacions Unides, se'n distingeixen quatre etapes:

1. A la Carta Fundacional de l'ONU (1945)⁷ s'hi reconeix de manera genèrica el dret dels pobles a l'autodeterminació, però no se n'especifica el contingut. Així, a l'article 73, es declara que:

Los Miembros de las Naciones Unidas que tengan o asuman la responsabilidad de administrar territorios cuyos pueblos no hayan alcanzado todavía la plenitud del gobierno propio, reconocen el principio de que los intereses de los habitantes de esos territorios están por encima de todo [...] (Capítol XI. Art. 73. Carta de les Nacions Unides: Declaració relativa als territoris no autonòmics).⁸

En la Declaració Universal dels drets humans (1948) no queda ben recollit ja que hi ha diverses interpretacions entre els diversos estats membres sobre el seu significat, però s'expressa en quant a dret individual, de la següent manera: «Tots els éssers humans neixen lliures i iguals en dignitat i en drets» (Article 1).⁹

2. Fins als anys seixanta no es torna a fer una interpretació referent a l'autodeterminació dels pobles. Aleshores l'ONU reconeix que la lliure determinació només fa referència als pobles colonitzats i en vies de descolonització.
3. A la tercera etapa, l'Assemblea General de l'ONU amplia la titularitat del dret a decidir lliurement sobre el seu futur a tots els pobles. Ho fa amb els Pactes Internacionals de drets econòmics, socials, culturals i de drets civils aprovats el 1966. De manera que queda esmenada la Declaració del 1948 amb aquest canvi: «Tots els pobles tenen el dret a la lliure determinació». Queda així, dins dels pactes esmentats anteriorment, com una esmena amb caràcter de dret fonamental i que serveix de base per a la construcció jurídica dels drets humans. La ratificació del Pacte Internacional dels Drets civils i polítics queda ratificada a la publicació al BOE del 30 d'abril de 1977.
4. El 1970, però, l'ONU va declarar que no necessàriament el dret a l'autodeterminació havia de desembocar en la creació d'un nou estat. D'aquesta manera van introduir-se mesures per protegir els estats controlats per un govern que representi en una gran majoria o en la seva totalitat aquell territori, sense distinció de raça, creença o color.

⁷ Carta Fundacional de les Nacions Unides. Disponible a:

<http://www.cooperacionspanola.es/sites/default/files/carta_de_naciones_unidas.pdf>

⁸ Carta de les Nacions Unides. Declaració relativa als territoris no autonòmics. Capítol XI. Art. 73. Disponible a: <<http://www.un.org/es/documents/charter/chapter11.shtml>>

⁹ Article 1. Declaració Universal dels Drets Humans. Disponible a:

<http://www.ohchr.org/EN/UDHR/Documents/UDHR_Translations/cln.pdf>

Per tant, partint del fet que el llibre blanc es genera amb voluntat de fer canvis al país i si atenem als principis fonamentals de les persones, una consulta constitueix una eina per tal que els ciutadans puguin expressar i exercir els seus drets individuals i col·lectius davant les decisions polítiques, econòmiques, lingüístiques i culturals que, en un principi, estan en mans d'un poder central del qual el nou govern es vol desvincular. Una consulta, per tant, respon a principis igualitaris i inclusivius i està dins el marc de la legalitat vigent.

Els països que tenen problemes interns, com ara Escòcia al Regne Unit i Catalunya a Espanya tendeixen a propugnar com a principi rector la política comunitària d'integritat del territori i per part de la Unió Europea no es reconeix, d'entrada, un estat plurinacional. Així mateix, aquesta posició ha estat fermament encapçalada a Espanya pel seu Govern i des d'Europa, no es vol inferir en els «problemes interns». Per aquest motiu, es procura que cada país arribi a acords pactats entre el Govern central i el regional, en primer lloc, perquè això suposa agilitzar el procediment i en segon lloc, per la dificultat que els països membres hi vulguin intervenir. En el cas d'Espanya s'ha passat per damunt de la defensa dels drets humans i dels pobles oprimits, però en el cas d'Escòcia, ha prevalgut la defensa de la democràcia i els drets humans fonamentals, com el dret d'expressió.

El principi que regeix tant a Escòcia com a Catalunya per realitzar la consulta és de *bona fe*, de la mateixa manera que es preveu fer-ho legalment al Canadà. Aquest és un procediment democràtic que ja fa molts anys s'aplica a diversos països, com Letònia, Lituània, Quebec, Bòsnia, etc. i representa un pas endavant i una solució per resoldre els problemes que es plantegen al llibre blanc. Malgrat tot, el dret de la UE i el dret internacional eviten interferir en aquestes qüestions, fent referència a que és un assumpte intern de cada Estat. Per tant, a l'hora de demanar suport als estats membres de la UE, sembla que és millor buscar la legitimitat de la celebració d'una consulta en el principi democràtic del dret a l'autodeterminació dels pobles o potser fins i tot en el principi de protecció de les minories nacionals. Si atenem a la jurisprudència que s'aplica tant a Escòcia com a Espanya (cada cop més), aquests drets esmentats són valors i principis que s'han de respectar. La voluntat de cada Estat a l'hora de prendre decisions d'aquest abast és, però, diferent en cada país i les diferències que hi pugui haver respecte a les solucions preses per un o l'altre són totalment arbitràries. No obstant això, segons el govern que regeixi en cada moment, se solen prendre unes decisions o unes altres, atenent als principis dels partits polítics

(que en cap cas haurien de prevaler sobre els principis fonamentals dels drets humans individuals i comunitaris, però que no sempre és així).

5.3 Fonaments històrics per a la creació del llibre blanc

5.3.1 Fonaments d'Escòcia

El Regne d'Escòcia s'havia mantingut com un Estat independent fins al 1707, moment en què es va unir a Anglaterra amb l'Acta d'Unió¹⁰ i va crear el Regne Unit de la Gran Bretanya. En aquest moment, es van unir els dos parlaments. Aquest fet no va suposar cap canvi en el sistema legal propi d'Escòcia que havia estat diferent al de Gal·les, Anglaterra i Irlanda del Nord. El dret internacional,¹¹ per tant, considera que Escòcia té una entitat jurídica pròpia. Com anota Enrique Alcaraz (2007: 1) «El sistema jurídico inglés sólo se aplica en Inglaterra y Gales, pero no en Escocia, cuyo ordenamiento jurídico posee marcadas diferencias». No obstant això, la cultura jurídica anglesa, principalment es basa en el *Common Law*, format per «la costumbre, tradición y resoluciones judiciales adoptadas por los jueces ingleses al dictar sentencia» (Alcaraz, 2007: 2), però també tenen el dret estatuari o *statute law*, que és el que aprova el parlament. Actualment Escòcia disposa de parlament propi i d'un seguit de competències que li donen autonomia, però només fa 15 anys que Westminster els va transferir les primeres competències.

El 1979 es va celebrar un referèndum en el qual es va aprovar l'*Scotland Act 1978*¹² que ja havia estat aprovada anteriorment al parlament de Westminster i en la qual es demanava la formació d'un parlament escocès amb poders legislatius limitats. Recordem que *Devolution* és el terme que utilitzen per referir-se a aquest traspàs de competències i que era el motiu principal pel qual es demanava un parlament propi, per tenir competències sobre el propi territori. El resultat d'aquest referèndum va acabar amb un «sí» recolzat per un 51,6% de la població censada. A banda d'això, però, ja s'havia sol·licitat, que perquè fos aprovat, s'havia de complir amb un 40% del total del cens electoral, cosa que no va ser així. El partit laborista (SLP o Scottish

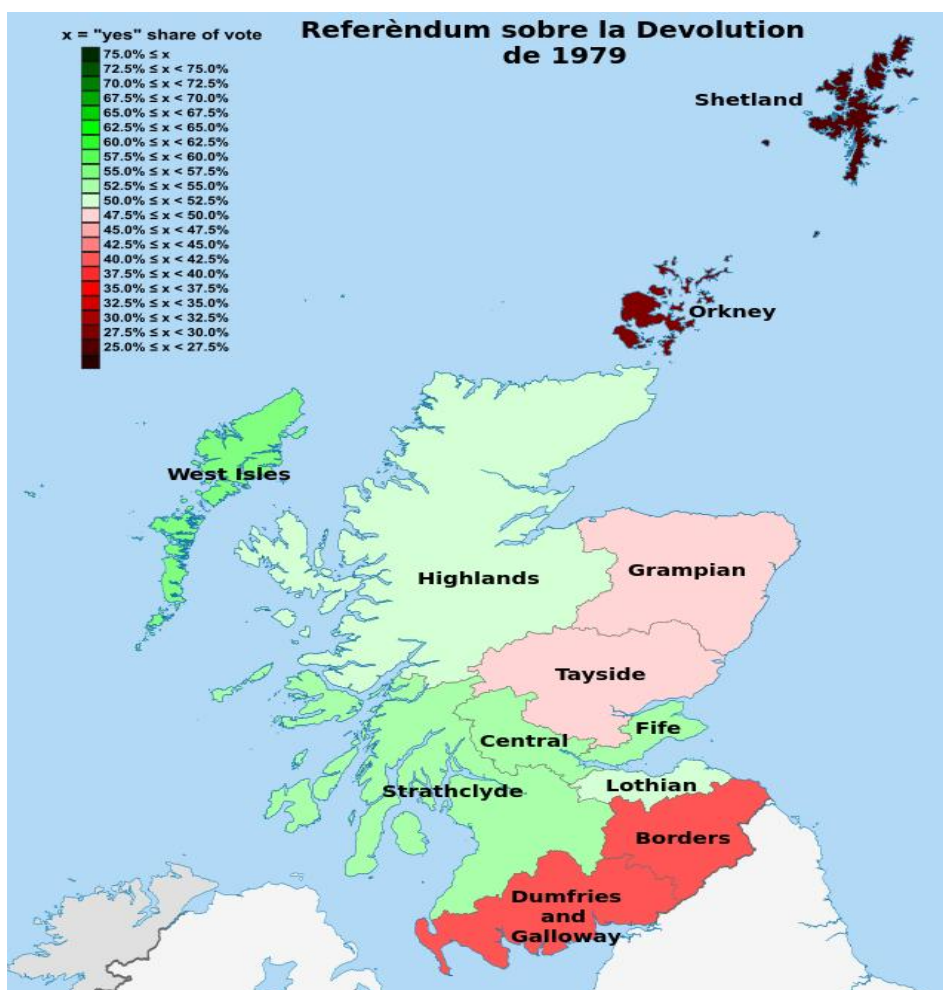
¹⁰ *Acts of Union*: seguit de lleis aprovades pels parlaments del Regne d'Anglaterra i Escòcia (1706-07) per implementar la unió jurídica entre els dos països.

¹¹ Conjunt de normes que regulen les relacions entre estats.

¹² Scotland Act 1978. Disponible a:

<<http://hansard.millbanksystems.com/commons/1979/jun/20/scotland-act-1978-repeal>>

Labour Party)¹³ va haver d'esperar gairebé 10 anys (1997) per estar al capdamunt del poder i portar endavant el seu programa, en el qual havia inclòs la creació d'un nou referèndum per crear un parlament escocès. Aquest cop l'èxit va ser rotund pel que fa a les votacions a favor del «sí» i dos anys més tard ja es va posar en funcionament. Pel que fa a la tendència al vot, val la pena destacar que les zones més conservadores han estat històricament les frontereres (Scottish Borders, Dumfries i Galloway) i les illes del Nord (Shetland i Orkney) ja que tenen, probablement, un comportament menys susceptible al canvi i es dediquen al sector primari. Les zones que reivindiquen més l'autogovern són les concentrades en àrees més metropolitanes, entre Glasgow i Edimburg. En canvi les zones de Highlands i Western Isles són tradicionalment de parla gèlica i es mantenen més neutrals.

Font: Vilaweb <<http://blocs.mesvilaweb.cat/escocia/?p=267068>>

¹³ És el nom amb què el Partit Laborista Britànic opera a Escòcia. És de pensaments contraris al partit nacionalista.

Els motius pels quals a Escòcia es va celebrar el referèndum el 2014 van ser que l'*Scottish National Party* (SNP) amb majoria absoluta al parlament i amb Alex Salmond al capdavant, en arribar a l'executiu el 2011 (amb majoria absoluta), va prometre un programa independentista, a partir del qual va iniciar un full de ruta cap a l'independentisme. El full de ruta a seguir era molt clar: el juliol del 2014 s'iniciava la campanya electoral; el 18 de setembre del mateix any se celebrava el referèndum; si el resultat era que sí, l'octubre del mateix any s'iniciaven negociacions amb Gran Bretanya; si el resultat era negatiu, el maig del 2016 se celebrarien eleccions per proclamar la independència. De la mateixa manera que s'establia això, en el llibre blanc s'estableixen el tipus de govern (monarquia), la moneda (lliura esterlina), la permanència a la Unió Europea, les fronteres (mantindrien la *Common Travel Area*)¹⁴, la ciutadania escocesa, les armes nuclears (retirada dels submarins al 2020 en pro d'una política antinuclear), el petroli del mar del Nord seria totalment d'Escòcia i també de manera precisa queda clara quina seria la fiscalitat (incentius fiscals, millores salarials, etc.). El primer ministre del Govern del Regne Unit, David Cameron, tot i no estar d'acord amb aquest tipus de campanya, va pactar un acord conjunt per fer-ho possible.

Veurem, doncs, que el cas del llibre blanc d'Escòcia és ben diferent pel que fa als fonaments de la seva creació envers al llibre blanc de Catalunya. En el primer, el Govern escocès (amb Alex Salmond) i el Govern del Regne Unit (amb David Cameron), el dia 15 d'Octubre de 2012 van signar un acord en el qual es comprometien a celebrar un referèndum abans de finals de 2014 amb unes certes condicions. Entre elles, havia de:

- tenir una base legal clara
- estar legislat pel Parlament escocès
- tenir la confiança plena dels ciutadans, governs i parlaments
- ser una mostra justa d'expressió de la ciutadania i el seu resultat havia de ser respectat per tothom

En aquest sentit, els dos governs ja s'havien compromès per escrit i el primer ministre escocès va assegurar-se de deixar les bases clares a la població amb el redactat del llibre blanc, el qual és una guia que respon a les preguntes de: per què Escòcia ha

¹⁴ CTA: zona que comprèn les illes d'Irlanda, Gran Bretanya, Illa Man i Illes del Canal, lliure de passaport, amb fronteres internes sense control fronterer.

d'ésser independent? Com serà Escòcia en cas de ser-ho? Quines seran les seves forces financeres i econòmiques? Quines seran les conseqüències i beneficis de votar sí o no en un referèndum per a la independència? I a més s'hi descriu detalladament la posició del Govern d'Escòcia a: justícia i seguretat, finances, moneda, transport, educació, defensa, medi ambient, cultura i comunicacions, negociacions que cal fer, etc. i finalment respon a un munt de preguntes formulades per la ciutadania envers aquest afer.

5.3.2 Fonaments de Catalunya

Espanya és un país democràtic amb monarquia constitucional però, a diferència del Regne Unit, té una Constitució sobre la qual basa la seva legislació i ordenament jurídic. Tanmateix, la Constitució Espanyola es va aprovar el 1978, després d'haver passat un règim dictatorial i sota unes condicions que en l'actualitat han canviat considerablement i es va redactar en termes deliberadament ambigus en referència a l'organització territorial d'Espanya. Fins ara s'hi han fet poques reformes i es considera que és rígida i poc adaptada. El Partit Popular, que actualment (a data de redacció d'aquest treball) governa l'Estat espanyol, en fa una interpretació partidista de tendències molt dretanes i absolutistes.

Catalunya és una regió que forma part del Govern espanyol. Tanmateix, la convivència de Catalunya amb Espanya no ha estat mai del tot cordial. Durant molts anys, tant a l'època franquista (1939-75) com abans (el 1714 en caure el poder en mans borbòniques i el 1923 amb la dictadura de Primo de Rivera) i darrerament amb l'actual Govern, Catalunya ha vist amenaçada la seva llengua: s'ha aprovat darrerament una llei d'educació espanyola que limita l'ús del català a les escoles i demana que el castellà sigui la llengua vehicular. D'aquesta manera, la seva cultura s'ha trobat oprimida pel que fa a l'autonomia dels seus ajuntaments i, a més, l'Estat espanyol, amb les seves institucions, ha ofegat les finances de la Generalitat. Tot això ens dóna una visió de l'Estat i de la seva postura centralista amb voluntat de redirigir les competències de la Generalitat cap al Govern central.

Les comunitats autònomes que formen part d'Espanya, tenen el seu propi Estatut d'autonomia (com és el cas de Catalunya), en el qual es determinen les competències de cada comunitat. L'Estatut d'autonomia de Catalunya se signà el 1979 fruit de l'esperit d'autonomia que es plasmava a la Constitució del 1978. Tot plegat, degut al seguit d'amenaques centralistes sofertes a Catalunya durant tant de temps i amb voluntat de renovar un Estatut envellit, el 2004 es va posar en marxa la redacció d'un

nou Estatut d'autonomia que va ser aprovat pel Parlament el 2006 i poc després aprovat per referèndum pel poble català.

El 27 de març de 2007, el Govern de la Generalitat ja havia redactat un informe electoral de Catalunya on declarava que «Catalunya és l'única comunitat autònoma de l'Estat espanyol que no té una llei electoral pròpia i no ha exercit la seva sobirania absolutament plena en aquest àmbit».¹⁵ El Tribunal Constitucional, el 2010 va dictar una sentència contrària a l'aplicació total de l'Estatut d'autonomia aprovat el 2006, a la qual retallava i esmenava tant aspectes competencials com d'institucions fonamentals per permetre l'autogovern de Catalunya. Això, no només va impedir aplicar millores al reconeixement nacional català sinó que a més:

[...] va concloure que les seves disposicions, especialment les relatives a les competències i al finançament, no vinculen jurídicament el legislador estatal, i són simples pactes polítics que no limiten la llibertat del legislador de l'Estat a l'hora de delimitar l'abast de les seves competències o de fixar les seves preferències en l'àmbit del finançament. (*Llibre blanc de la Transició Nacional de Catalunya*: 22)

Per això, des de Catalunya, s'ha estat treballant durant anys perquè finalment el parlament aprovés la Llei 10/2014, del 26 de setembre, de consulta popular no referendària sobre el futur polític de Catalunya. Tot això basant-se en la competència exclusiva que la Generalitat té atribuïda en matèria de consultes populars segons estableix l'article 122 de l'Estatut d'autonomia. Així mateix, s'estableix que:

Aquesta capacitat connecta amb el dret subjectiu estatuari, alhora que mandat adreçat al legislador, dels ciutadans de Catalunya a participar en els afers públics segons preveu també l'article 29 de la mateixa norma estatuària. [...] Entre els afers o matèries que poden ser consultats en una convocatòria a tot el territori de Catalunya, s'hi troben aquells, inclosos els d'especial rellevància col·lectiva per al país, respecte dels quals la Generalitat té la potestat d'exercir la iniciativa formal davant de les institucions de l'Estat, tal com li ho reconeixen els articles 87 i 166 de la Constitució i l'article 61 de l'Estatut. (Decret 129/2014)¹⁶

L'Estatut d'autonomia dóna la competència a la Generalitat perquè així es faci, però el Govern espanyol no ha volgut arribar a cap entesa perquè això fos possible. Aquest, es basa en que:

¹⁵ Informe per a la Llei electoral de Catalunya. Disponible a: <<http://www.gencat.cat/governacio-ap/pub/sum/dep/Lleielectoral.pdf>>

¹⁶ Decret 129/2014. Disponible a: <http://dogc.gencat.cat/ca/pdogc_canals_interns/pdogc_resultats_fitxa/?action=fitxa&documentid=671070>

Ni el dret de la UE ni el dret internacional contenen cap disposició que prevegi un procediment al qual es pugui acollir la Generalitat per convocar una consulta com la que es reclama majoritàriament a Catalunya. Tant segons el dret internacional com segons el dret de la UE, aquest assumpte es considera una qüestió que, en essència, cal dirimir internament, dins de cada Estat. (*Llibre blanc de la Transició Nacional de Catalunya*: 25)

D'aquesta manera, i ja desenganyat després d'intents en va de convergir amb la voluntat del Govern central, el poble català va sortir multitudinàriament a manifestar el seu desacord amb el lema «Som una nació. Nosaltres decidim». Si bé és cert que des de Catalunya s'ha reclamat diverses vegades l'establiment d'un pacte fiscal, des del Govern sempre ha estat rebutjat. No hi ha voluntat per part del Govern central de pactar cap acord. Actualment, la submissió del Govern català a l'espanyol suposa la pèrdua d'un vuit per cent del PIB.

Manifestacions fetes amb el lema: «Som una nació. Nosaltres decidim».

Amb voluntat de portar a terme una consulta al poble català sobre el futur de Catalunya (ja que aquest havia estat el motiu de manifest per gran part de la població catalana) el president de la Generalitat va comprometre's a tirar endavant un procés pactat o no amb el Govern central, que permetés aquest objectiu. Així, amb voluntat democràtica, s'intentà promoure una consulta popular per saber l'opinió ciutadana referent al futur de Catalunya.

El Govern català i el seu parlament van aprovar per àmplia majoria que se celebrés un referèndum i es va posar data pel dia 9 de novembre de 2014. El Govern espanyol ho va impugnar de seguida impedit-ne, d'aquesta manera, la celebració i per aquest motiu no trobem cap document paral·lel a l'acord entre el parlament escocès i el del Regne Unit que faci referència a un referèndum.

La negativa a la realització d'una consulta popular per part de l'Estat (la Generalitat ja havia assumit que una consulta referendària seria impossible) va ser persistent i rotunda. Els passos que fins ara el Govern català ha seguit per aconseguir que els ciutadans puguin votar han estat del tot legítims, si bé segons el Govern espanyol, del tot il·legals. Això ha causat una gran polèmica a Catalunya, perquè s'hi han unit els drets fonamentals d'un estat democràtic i els drets humans de llibertat d'expressió. Com que el referèndum¹⁷ del dia 9 de novembre no es va poder celebrar perquè el Tribunal Constitucional va suspendre-ho expressament (fent cas a les amenaces i impugnacions del president del Govern espanyol),¹⁸ el president de la Generalitat, Artur Mas i Gavarró,¹⁹ va assumir totes les responsabilitats legals, en cas que n'hi haguessin per incompliment de sentència, però va demanar al poble que votés igualment, encara que fos fora del marc legal.

Un cop vista la impossibilitat de cap pacte amb el Govern de l'Estat, la Generalitat havia creat per decret del Govern, el 2013, el Consell Assessor per a la Transició Nacional (CATN) que es va encarregar de redactar 18 informes sobre aspectes de viabilitat regional en cas de la independència del país (entre els quals, pel que fa a aspectes econòmics i financers: «política monetària, Banc Central i supervisió del sistema financer» i «viabilitat fiscal i financera d'una Catalunya independent»). Fruit de tota aquesta feina, el Govern va publicar el *Llibre blanc de la Transició Nacional de Catalunya* amb una síntesi de tots els informes.

El caràcter reiterat d'incompliment de la Constitució Espanyola a més de l'incompliment sistemàtic dels plans aprovats pel Govern espanyol han obligat al Govern de la Generalitat a prendre mesures que fàcilment es podrien haver solucionat amb un pacte fiscal o una modificació de la Constitució que permetés crear estats federats o amb més d'una nació; ja existeixen països plurinacionals, com és el cas de Bèlgica, el Regne Unit, Canadà o l'Índia.

¹⁷ No es va acceptar la celebració d'un referèndum en el marc legal ni tampoc la llei de consultes populars no referendàries, però malgrat això, es va celebrar la consulta popular a tot Catalunya i a l'estranger i es va donar l'oportunitat a totes les persones amb nacionalitat catalana, d'expressar la seva opinió. Més de 20.000 voluntaris van fer-ho possible i més de 2 milions 300 mil persones van anar a votar.

¹⁸ Es van basar en un recurs que acusava la Llei de consultes populars no referendàries com a inconstitucional.

¹⁹ Líder del partit CIU (Convergència i Unió); federació liberal i demòcrata de dos partits polítics.

La voluntat democràtica del poble català també ha quedat reflectida quan amb més de 3.500 entitats civils, cíviques, ciutadanes, econòmiques, socials, sindicals i empresarials d'arreu del territori català es constitueix el Pacte Nacional pel Dret a Decidir i és aquest que ajuda a tirar endavant el procés de consulta i de transició nacional. L'objectiu del Govern català també ha estat clar des d'un principi; primer intentar pactar amb el Govern espanyol i si això no era possible, celebrar unes eleccions plebiscitàries fins arribar a una declaració unilateral d'independència. Tots aquests passos estan ben marcats en el *Llibre blanc de la Transició Nacional*, en el qual s'hi contesten cinc principals preguntes: Catalunya pot ser independent?, Com s'ha de fer per proclamar la independència?, Quina relació mantindrà Catalunya amb Espanya i amb Europa després de la independència? i com seran les relacions internacionals de l'estat català? A banda d'això, també queda clar el full de ruta que ha de seguir el govern per organitzar Catalunya com a nou estat.

5.3.3 Comparativa entre el referèndum escocès i el català

Com ja hem vist, hi ha fonaments històrics diferents entre el Govern escocès i el català. Tanmateix, també s'hi estableixen semblances ja que, des del punt de vista dels catalans (que ignorem històricament els motius pels quals el Govern escocès i el del Regne Unit ja havien pactat un referèndum), el procés que es va iniciar a Escòcia va crear «precedent». Ho anomeno així, perquè es va iniciar abans que el de Catalunya i tots els catalans hi teníem la mirada fixada ja que ens mostrava una possibilitat que el referèndum aquí també se celebrés.

Vegem, doncs, quines diferències bàsiques podríem destacar després de llegir el full de ruta d'Escòcia i el de Catalunya i d'haver seguit pels mitjans de comunicació quines eren les seves reivindicacions per demanar un referèndum independentista.

En primer lloc vegem Catalunya: la voluntat dels catalans a l'hora de demanar l'autodeterminació recau en l'escanyament econòmic del Govern central, però també històricament en la **supressió cultural i lingüística**. Cal que recordem que la identitat catalana ha estat restringida per Espanya durant molts anys i parlar català estava durament penat. Les institucions i la població catalana en general han passat moltes submissions i un dur règim franquista que prohibia l'ús del català, fins i tot a les escoles. El desenvolupament comercial tampoc va ser fàcil. Tot estava centralitzat a Madrid i qualsevol millora que pogués beneficiar Catalunya era reprimida. Mica en mica, amb la Generalitat, amb l'Estatut d'autonomia i amb la voluntat de tot el poble s'han anat fent millores.

Des de l'arribada al poder, però, del Partit Popular (que té els seus orígens en la dictadura franquista) hem tornat a mans d'un partit centre-dretista que només inverteix diners i forces en les regions de parla castellana, sobretot a Madrid, la capital d'Espanya. A altres parts de l'Estat espanyol també hi ha hagut altres discrepàncies, no tan sols els catalans n'hem resultat afectats. El País Basc també ha demanat autonomia, tot i que se'ls ha atorgat un pacte fiscal que els permet compensar el desnivell causat pels diners que arriben al Govern central i que no tornen ni amb inversions ni amb diners. Catalunya també ha intentat arribar a un pacte fiscal amb el Govern central, però sense èxit. Malgrat tots els esforços que Madrid ha fet per tenir una Catalunya submissa, aquesta se sent ofesa pel seu tractament, ja que sap que ha aportat molts diners a Espanya, cosa que suposa un 20% del total del seu PIB. Tot això ha estat possible gràcies a la seva bona situació geogràfica i a que és un lloc privilegiat per al comerç internacional, nacional i per al turisme (cosa que sol crear força llocs de treball) i ha estat sempre una zona rica, fins a l'actualitat. L'entrada a la crisi el 2008 ha fet més evidents tots els altres problemes; ha causat la fugida d'empreses a l'estranger i el tancament de moltes altres pels forts impostos del Govern espanyol i, conseqüentment, l'empobriment de molta gent, la indignació i el sentiment de frau a causa de tants anys de censura i ofegament.

Ara vegem quins són els motius d'Escòcia: Escòcia té, com hem vist, un parlament propi i unes lleis judicials diferents a la resta del Regne Unit. Comparteix moneda (lliura esterlina), està dins la UE, té la mateixa reina, no té problemes a l'hora de pactar aspectes legals amb el Regne Unit. El seu motiu, doncs, és que Escòcia té una gran font de recursos naturals al mar del Nord. Produeix molts diners i la principal queixa és que **se senten discriminats socialment i econòmicament** per part del parlament britànic, ja que el veuen com un parlament llunyà, que mira pels seus interessos i que serveix amb dificultat els interessos dels escocesos. En el llibre blanc escocès, es veuen les solucions econòmiques molt clares, la creació de llocs de treball no sembla cap problema, però tanmateix, segueixen fent reflexionar a la gent que seria molt millor un país en el qual els seus governants estiguessin allà mateix i els principals problemes que resolguessin fossin els d'Escòcia, on la població escocesa pogués decidir el seu futur i no viessin fugir els seus esforços i diners cap a altres interessos de Westminster. No en va el llibre blanc escocès es diu *Scotland's future*.

Malgrat que la resolució a Catalunya encara no és clara, almenys fins al 2016 que hi hagi noves eleccions, el referèndum escocès ha estat per a tots els catalans (i espanyols) una lliçó de democràcia, en la qual els drets fonamentals de les persones

han passat per davant de qualsevol interès polític. A Espanya això els hauria de servir de lliçó, ja que no ens han donat l'oportunitat de fer prevaler la democràcia i, a més, com que no tenim competències per moure «més fils», hem d'estar a l'expectativa de «quan voldran establir diàleg».

A dia d'avui, sabem que Alex Salmond va portar tant lluny com va poder l'ambició dels escocesos i del seu partit, però que va dimitir després d'enfrontar-se a una derrota en el referèndum sobre la votació per l'independentisme escocès (un 55% enfront d'un 45%). Per altra banda, el primer ministre britànic, David Cameron, va comprometre's a transferir més competències a Escòcia encara que el resultat final de les votacions fos negatiu. Aquest fet, juntament amb una bona campanya política d'acompliment democràtic, (encara que contrari a la independència), potser van ser els punts claus que van fer tombar el vot al referèndum.

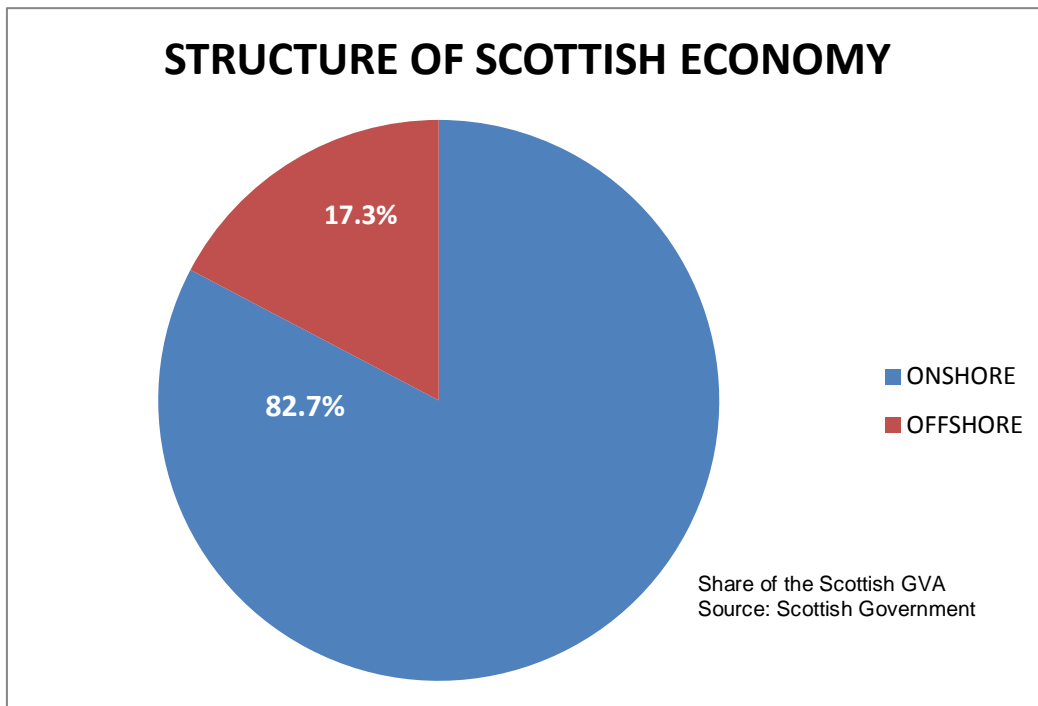
Molt diferent va estar el resultat de la consulta a Catalunya, que va quedar catalogada com a anticonstitucional per part del govern central. Aquí la possibilitat d'entesa ja hem vist que ha estat impossible. El partit liderat (fins al moment d'entrega d'aquest treball) per Artur Mas ha seguit fent intents per parlar amb el cap de Govern espanyol, sempre amb resultats negatius. La decisió resultant del Govern català ha estat la de fer una oferta de coalició amb altres partits partidaris de la independència amb un full de ruta comú per tirar endavant unes eleccions plebiscitàries el 2016, tal com s'havia proposat al llibre blanc.

El transcurs de tots dos processos requereix d'un seguiment paral·lel si es pretén comparar-ne els resultats finals. No obstant això, els objectius d'aquest treball estan dirigits a veure'n les causes que han portat a la creació del llibre blanc i als fonaments històrics i legals que han desencadenat diferències substancials. Per aquest motiu no seguirem més endavant, però us animo a fer-ho, ja que és un cas realment fantàstic de seguir i a partir del qual segur que se'n poden generar interessants treballs i estudis.

6 Text original (pàg. 85-101 = 4.174 paraules)

[Llibre blanc escocès. *Scotland's Future. Your guide to an independent Scotland*]

- Independence will allow us to use our own resources and shape our own fiscal and economic policies for Scottish needs and circumstances. This will ensure greater economic security and opportunity in the future
- We plan to prioritise job creation through measures to encourage growth
- We will support manufacturing, innovation and the transition to a low carbon economy
- Scotland will continue to use the pound, providing continuity and certainty for individuals and businesses in Scotland and the rest of the UK
- We will support a labour market that helps people into work that is sustainable and fairly rewarded
- Our Fair Work Commission will guarantee that the minimum wage rises – at the very least – in line with inflation to ensure that work is a route out of poverty
- We will bring together employers and employees in a convention on employment and labour relations to build a collaborative approach to work and create a responsive labour market
- We have identified the following priorities to support the Scottish economy for the first session of an independent Scottish parliament
 - ✚ a commitment to increase the personal tax allowance, benefits and tax credits in line with inflation
 - ✚ a pre-announced reduction in corporation tax of up to three percentage points
 - ✚ a reduction of Air Passenger Duty by 50 per cent
 - ✚ the simplification of the tax system to reduce compliance costs, streamline reliefs and help to reduce tax avoidance, with a target revenue gain of £250 million a year by the end of the first term

Why we need a new approach

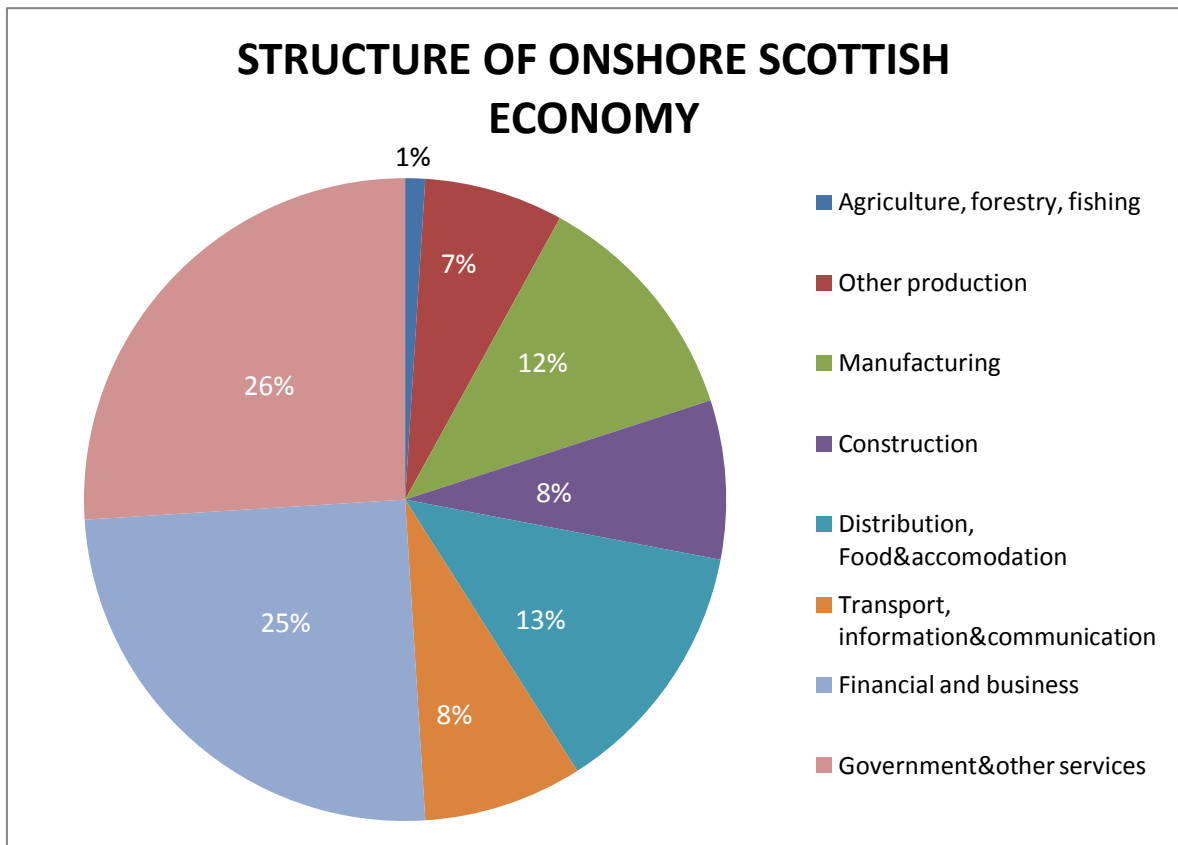
30 Scotland has strong economic foundations.

We have substantial natural resources, a highly-skilled workforce, a long-standing reputation for innovation, and an internationally-recognised brand, with products and companies competing at the highest level in international markets.

35 The First Report of the Fiscal Commission provided an overview of Scotland's economy and assessed performance relative to both the UK and other comparable nations. The Group concluded that

By international standards Scotland is a wealthy and productive country. There is no doubt that Scotland has the potential to be a successful independent nation.

40 Devolution has provided Scotland with some – albeit limited – ability to tailor policies to Scottish circumstances, and successive Scottish administrations have used these to help narrow a historic gap in economic performance with the UK.

45 Scotland's economic performance is now stronger than – or just as good as – the UK on key measures:

- even excluding the contribution of North Sea oil and gas, output per head in Scotland is 99 per cent of the UK average and the highest in the UK outside London and the South East
- adding in a geographical share of North Sea output gives Scotland an output per head almost 20 per cent higher than the UK
- 50 ▪ in 2010 Gross National Income per head in Scotland – including the North Sea – was approximately £26,000, which compares with around £24,000 for the UK as a whole, according to experimental estimates
- productivity, measured as output per hour worked, is now identical in Scotland to that of the UK
- 55 ▪ amongst OECD economies, it is estimated Scotland would be ranked eighth in terms of output per head
- in 2012, Scotland's share of all new UK Foreign Direct Investment projects was nearly 11 per cent – well above a population share.
- 60 ▪ Scotland's relative labour market performance has also strengthened. Scotland's employment rate has been higher, and our unemployment rate lower

than in the UK as a whole for most of the recent period. Our rates of economic participation have also been better

- 65 ▪ Scotland's public finances are estimated to have been in a relatively stronger position over the last five years, than the UK as a whole – to the tune of £12.6 billion

Scotland has a diverse economy with key strengths across a range of sectors such as food and drink, tourism, creative industries, life sciences, universities, financial services and manufacturing.

70 Scotland is rich in energy with around 25 per cent of Europe's offshore wind and tidal energy potential, and 10 per cent of Europe's wave potential. It is estimated that there could be up to 24 billion barrels of recoverable oil and gas remaining in the North Sea with the potential for production to continue for decades to come.

75 As a regional economy within the UK, Scotland performs relatively well on aggregate measures of economic performance, but as an independent nation we could be doing significantly better. Many of our competitors are stronger, not just economically, but also in terms of equality and wellbeing.

80 For example, Scotland's economy has grown more slowly than other comparable independent European countries in recent decades. Over time, such differences can have substantial implications for economic prosperity.

85 If Scotland moved from the rates of growth it has experienced in the past to instead match the levels of growth of small European countries, the benefits for people in Scotland in terms of prosperity and employment would be significant. As an illustration, had growth in Scotland matched these other independent nations between 1977 and 2007, GDP per head would now be 3.8 per cent higher, equivalent to an additional £900 per head.

Growth and competitiveness are important, however there is a growing recognition that the characteristics of growth and the distribution of its benefits are just as important.

90 Under the Westminster system Scotland is locked in to one of the most unequal economic models in the OECD – with the UK ranked 28th out of 34 countries in terms of its Gini coefficient (a key measure of income inequality). Such inequalities have in fact widened rather than narrowed in recent decades. Such patterns are not only damaging in their own right, but act to constrain growth over the long term.

95 There is also clear evidence of increasing geographical imbalances which have concentrated jobs, population growth and investment in London and the South-East of England. At the same time, there has also been a gradual erosion of economic resilience with a declining manufacturing base, sustained current account deficits and higher levels of public and private sector debt.

100 The gap between rich and poor, the increasing concentration of economic activity in one small part of the UK, and growing imbalances in the structure of the UK economy all suggest that continuing as a regional economy will hamper job creation in Scotland and reduce economic security in the long term.

105 The economic choice in the independence referendum is about how we best equip ourselves to meet the challenges, seize the opportunities and secure the future for people living in Scotland now and in years to come.

The Scottish Government believes that the best option for Scotland is to become independent. It will create the opportunity to build an economy that takes advantage of Scotland's unique strengths and size, and which delivers a more outward focused, fairer and resilient economy.

110 **The opportunities available to Scotland**

115 Under the current constitutional arrangements, the Scottish Government has responsibility for devolved economic policy areas. However, responsibility for most important economic and social policies is reserved to Westminster. This includes welfare, employability, workplace relations, economic and financial regulation and consumer protection. The Scottish Parliament is responsible for just 7 per cent of taxes raised in Scotland. Even after the new tax powers of the Scotland Act 2012, this figure will only increase to around 15 per cent.

Remaining under the Westminster system restricts Scotland's ability to meet future challenges and opportunities.

120 We are clear about the longstanding issues to be tackled in order to drive growth and address inequality in the Scottish economy. We will need to:

- create more and better employment opportunities across all parts of the country and tackle long-standing social and economic inequalities that constrain our economic potential

- 125
 - boost and diversify our businesses
 - rebalance the economy and strengthen the role of manufacturing and innovation
 - grow our export base and provide the framework to help support Scottish companies to compete in global markets
- 130
 - encourage a longer-term focus on investment and economic sustainability
 - support the transition to a low carbon economy

Since devolution our performance within the UK has strengthened. This illustrates the advantages of Scotland making our own decisions to the benefit of our economy. But we can do much better.

- 135 Independence will provide the government of Scotland with to economic and fiscal levers which the Westminster Government currently controls. Future Scottish governments will be able to set policy to Scotland's own circumstances, strengths and preferences.

- 140 Having responsibility for all economic levers in Scotland will allow us to transform our country. With independence we will be able to choose an economic approach that builds on our existing strengths and which helps deliver a more outward focused, dynamic and resilient economy. For example, independence will allow future Scottish governments to build on the progress already being made to tackle climate change and to capture Scotland's significant economic opportunities in the low carbon sector.

- 145 The performance of many small countries demonstrates the advantage of having a policy framework appropriate to local circumstances. Evidence shows that countries similar in size to Scotland have a strong track record:

- currently nine of the top fifteen OECD economies measured by output per head are of similar size to Scotland
- 150
 - small countries make up a majority of the top 20 positions in the UN Human Development Index

An independent Scotland will not replicate the economic structure of the UK; instead independence will bring opportunities to operate more effectively and efficiently.

- 155 This Government's aim is that, within a decade, Scotland will achieve and maintain a place in the top 10 nations in the UN Human Development Index. Achieving this aim

will show both an improved economic performance and that we have translated greater economic success into direct social and personal benefits for the people of Scotland.

The Scotland we can create

160 Since 2007, the Scottish Government has been pursuing an economic strategy with a clear purpose: increasing sustainable economic growth, with opportunities for all of Scotland to flourish.

Driving our ambition for a more successful economy are six key priorities:

- creating a supportive business environment
- delivering benefits from the transition to a low carbon economy
- 165 ▪ improving opportunities for learning, skills development and wellbeing
- a focus on infrastructure
- ensuring effective government
- producing economic and social outcomes that are more equitable

170 These will remain at the centre of this government's approach in an independent Scotland.

An independent Scotland will be able to use our new powers to improve productivity, boost participation and build greater solidarity, cohesion and sustainability.

Productivity

175 More productive economies typically enjoy higher living standards. In 2011, Scotland's productivity was 100 per cent of the UK average measured by output per hour worked, and 99 per cent of the UK average in terms of output per filled job.

180 However, in comparison with our international competitors, Scotland's (and the UK's) performance is less favourable. Countries, such as Norway, Ireland, Denmark and Austria do better. For example, productivity in Denmark is around 12 per cent higher than in Scotland.

Independence will provide the opportunity to target policies to Scotland's unique circumstances and challenges, and to boost productivity. Our plans for re-industrialisation, innovation, taxation, investment and internationalisation will help to achieve this by delivering the necessary changes to our economy.

185 **Participation and population**

An engaged and productive workforce is central to long-term economic success. Greater participation increases the economy's growth potential. It is also key to addressing important social objectives, such as tackling poverty. A labour market which is resilient, adaptable to changes in economic conditions, and able to respond quickly to new opportunities and challenges is a major competitive advantage.

In recent years, Scotland has had a stronger employment record than the UK. However, consistent with the trend at the UK level, the characteristics and composition of our labour market has changed, adversely affecting job security, the rewards of work and equality of opportunity.

195 Many other independent countries perform more strongly both in terms of participation and job outcomes. Independence will give us control over labour market policies, including direct levers such as taxation, welfare and regulation, and indirect levers such as child care and employee and employer relations.

The most significant determinant of Scotland's long-term growth gap relative to the UK has been slower population growth. A country's population – in particular those of working age – is a key driver of long-term prosperity. Successive administrations have made boosting Scotland's population a top priority. The most recent Census showed that as at March 2011, Scotland's population stood at 5.295 million – the highest ever. However, the recent growth has only served to reverse the impact of decades of emigration and the latest population projections suggest that Scotland's working age population will not grow as rapidly as the UK as a whole.

Independence will provide an opportunity to grow the economy more quickly, provide more opportunities for our young people to stay and build careers in Scotland and to attract skilled workers.

210 **Solidarity, cohesion and sustainability**

Scotland is currently a more equal country than the UK as a whole. However, in 2010, Scotland would still have been ranked 17th in the OECD in terms of income inequality, so clearly we need to do better. Too often the benefits of economic growth are not shared equally across the country. Independence will provide the levers to tackle inequalities in Scotland.

Aligning tax and welfare policies, helping people to move into sustained work and supporting people to develop the skills to progress will all help support better solidarity and cohesion in Scotland.

With independence, we will have the opportunity to:

- 220
 - set out a vision for the type of economy and society that captures Scotland's distinct values and build distinct economic, industrial and social policies which reflect these aims
 - use welfare and employment policies to tackle long-standing inequalities – both social and regional – that have persisted for decades
- 225
 - prioritise tax powers, regulation and Scotland's new global status to develop growth sectors and growth companies, widen the export base, attract investment, and support local firms to move into new and emerging markets
 - develop an industrial strategy that promotes manufacturing and its links to the local supply chain
- 230
 - use the full array of business policies – affecting small and large businesses – alongside the resources of the public sector and Scotland's universities and colleges to support innovation and expand the business base
 - target policy to barriers that hold Scotland back – for example, by reducing Air Passenger Duty to boost international connectivity
- 235
 - build a more stable macroeconomic framework
 - design a more efficient tax system
 - implement an improved and streamlined consumer protection and regulatory regime which cuts back on waste and duplication
 - coordinate devolved powers with new tax and expenditure responsibilities – for
- 240
 - example, in skills and employability, childcare, tax and welfare – to deliver more coherent policies
 - use full responsibility for Scotland's natural resources, such as control of the sea bed and oil and gas reserves, to maximise the growth prospects for the future and to enable communities to benefit from our assets
- 245
 - align education and skills policy with employment and industrial policies to facilitate more high value job opportunities and achieve the objective of full employment
 - recognise that our island communities have challenges and opportunities that differ from those in other parts of the country in areas like transport and energy

250 This is not a prescriptive menu of policies, but illustrates what choices could be made with independence. It will enable future Scottish governments – whatever their political colour – to at how we can best grow our economy and create jobs, with a broader range of options and opportunities to do things differently.

A supportive, competitive and dynamic business environment

255 The choices open to us

An independent Scotland will have the opportunity to pursue policies designed to grow the economy and create jobs. With responsibility for the full range of policy levers, the government of an independent Scotland will be able to create a more supportive, competitive and dynamic business environment.

260 Within the devolved powers currently available, the Scottish Government is pursuing a range of actions to support sustainable economic growth and higher quality jobs, including the Small Business Bonus Scheme, attracting international investment, the Scottish Investment Bank and investment in infrastructure.

265 With independence, future Scottish governments can build on these policies to enable Scotland's businesses to reach their full potential. Future Scottish governments will be able to make choices over tax, measures to boost innovation and exports, promote good industrial relations and support small and medium sized enterprises.

Our priorities for action

270 Each of Scotland's political parties will bring forward policy proposals at the future elections to an independent Scottish parliament. If elected in 2016, the current Scottish Government's priorities for action will be as follows.

A competitive and efficient tax environment

275 Being close to a global economic hub such as London can be an advantage for Scotland. However, London inevitably acts as an economic magnet, attracting jobs and investment (particularly headquarter operations) away from other parts of the UK. The ability to vary tax is essential to redress the unbalanced nature of the UK economy.

We plan to set out a timescale for reducing corporation tax by up to three percentage points below the prevailing UK rate. The intention of pre-announcing the cut is to stimulate economic activity in advance of it taking place and to retain and attract new

280 investment. This will be one way to secure a competitive advantage and help to
reverse the loss of corporate headquarters which has been a feature of the Scottish
economy over the last 30 years.

Support for the reindustrialisation of Scotland

A key priority will be to re-balance and re-industrialise Scotland's economy, to secure a
285 number of benefits including:

- *boosting high-value jobs* – through increased manufacturing activity
- *promoting innovation* – although manufacturing firms account for only 12 per cent of Scottish (onshore) output, they account for 66 per cent of business R&D spending
- 290 ▪ *addressing geographical disparities* – the decline in manufacturing has contributed to geographical imbalances across Scotland. Increasing manufacturing activity in a local area will help develop clusters of economic activity and support local supply chains
- 295 ▪ *boosting exports* – around 62 per cent of Scottish international exports are manufactured and a greater focus on internationalisation across the economy will help boost competitiveness and support jobs

One option for future governments to support manufacturing and boost innovation will be to use the tax system to improve incentives for investment, for example through more generous depreciation allowances for key growth sectors in Scotland.

300 The current Scottish Government will also develop a new industrial strategy for Scotland. Key elements of the industrial strategy will include:

- support for investment, including research and development
- support for indigenous companies and ownership by strengthening the role of the Scottish Investment Bank
- 305 ▪ expanding skills development by bringing together employment and skills policies and putting modern apprenticeships at the heart of our approach
- expanding our manufacturing base, with a particular focus on maximising the manufacturing opportunities of our offshore energy potential
- targeted use of loan guarantees

310 Boosting connectivity

In the modern global economy, air connections are vital to international connectivity. Benchmarking analysis, based on 2011 data, indicated that Scotland's short haul network had almost reached the level of connectivity that would be expected when compared to peer regional networks. However, Scotland's long-haul network performance is not as strong and there are clear areas for improvement to destinations such as the Asia Pacific region and North America.

With independence, government policies – for example, careful design of Air Passenger Duty (APD) – can be used to encourage the types of flights that benefit Scotland. Analysis suggests that the current APD impacts negatively on the Scottish economy, with APD in the UK now the highest tax of its type anywhere in the world.

A recent study estimated that APD will cost Scotland more than £200 million a year in lost tourism spend alone by 2016. We plan to reduce APD by 50 per cent in the first term of the independent parliament, with a view to abolishing it when public finances allow.

As an independent nation, Scotland will be better placed to work with airport, airline, tourism and other partners to sustain network development activity in long-haul markets, as part of a Team Scotland approach. The Irish Government has for example struck a deal with Customs Authorities in the US to allow passengers travelling through airports in Ireland to clear passport control before boarding the plane.

330 Maximising the opportunities of our overseas representation

At present Scottish Development International has offices across Asia, the Pacific, Europe, the Middle East and the Americas. An independent Scotland will prioritise our effort and resources to strengthen our international presence in the nations and markets that are of greatest economic importance to us. It is worth noting that 91 per cent of total Scottish exports currently go to 21 countries.

A crucial part of the role of Scotland's proposed overseas representation (see Chapter 5) will be to identify opportunities to directly promote Scottish goods and services. The Team Scotland approach will be built on and with independence our government departments, the private sector and our diplomatic missions will work together to promote Scotland.

Other actions

In addition to the priorities outlined above – all of which are designed to improve productivity, participation and cohesion – we will also take the following actions:

345 Support small and medium-sized enterprises

This government will continue our commitment to the Small Business Bonus which has reduced, or eliminated entirely, business rates for tens of thousands of properties across Scotland and to maintaining Scottish business rates parity with the rest of the UK. The tax system in Scotland will be designed to reduce compliance burdens facing
350 small and medium-sized enterprises in particular.

The Government will also examine the case for an increase in the National Insurance employment allowance for small business.

Streamline competition and regulation policy

Competition is a key driver of productivity, exports and consumer value and choice. An
355 independent Scotland, as part of the EU, will continue to meet the regulatory requirements associated with membership – many of which relate to the operation of the Single Market. We will also develop and deliver a streamlined and efficient regulatory model with a combined regulatory body with a single, strong voice, both in Scotland and internationally, on competition and consumer issues.

360 Strengthen consumer protection

Scottish consumers are an important part of the economy. In order for economic activity to flourish it is important that consumers are able to trust businesses. We will establish a more integrated, simplified consumer landscape with a single consumer body to take into account Scottish specific issues, such as unfair parcel delivery
365 charges in rural areas, building on the Scottish Government's proposal for a combined economic regulator.

Directly influence EU legislation

With independence Scotland's government will be able to represent Scotland's interests as a full and active participant in the EU.

370 Maximise investment

Investment in infrastructure will remain a central part of the Scottish Government's approach to supporting long-term sustainable economic growth. On independence the Scottish Government will make our own decisions about resources for capital investment. We will have full access to capital borrowing and will take forward
375 infrastructure priorities as set out in our Infrastructure Investment Plan.

Increasing innovation throughout Scotland's economy

Innovation is a key driver of productivity and growth. Firms innovate in order to stay ahead of their rivals, through the production of new knowledge or the application of existing knowledge.

380 The top-performing small independent countries emphasise science and innovation in their economic strategies. Many small countries have been increasing their research and development (R&D) spending, as a percentage of GDP, more quickly than larger economies. From 2001 to 2011 total R&D spend rose as a percentage of GDP in Finland, Denmark and Ireland. In contrast, R&D spend as a percentage of GDP in the
385 UK and Scotland remained broadly unchanged over this period.

This investment in science and technology, and in education and training more generally, has allowed many of our competitors to strengthen their performance in export markets – in particular high technology export markets – and support economic growth.

390 The largest proportion of R&D spend comes from the private sector – on average around two thirds of total R&D expenditure across OECD countries. However, in Scotland this proportion is considerably lower, with the largest contribution to total R&D spend coming from investment by the Higher Education sector.

395 Scotland's investment in Higher Education R&D is world class – the latest official statistics show that, in 2011, Scotland's Higher Education R&D expenditure as a percentage of GDP ranked top of the 12 countries/regions of the UK, and fourth highest among the OECD countries.

400 Key priorities for Scotland will be to find ways of boosting business spending on research and development, whilst enabling higher levels of commercialisation of the world-class research produced at Scottish universities.

With independence Scotland will further strengthen the relationships and linkages between key partners in innovation – including businesses, universities, funding providers, companies, and public sector agencies – in a coherent strategy with shared priorities.

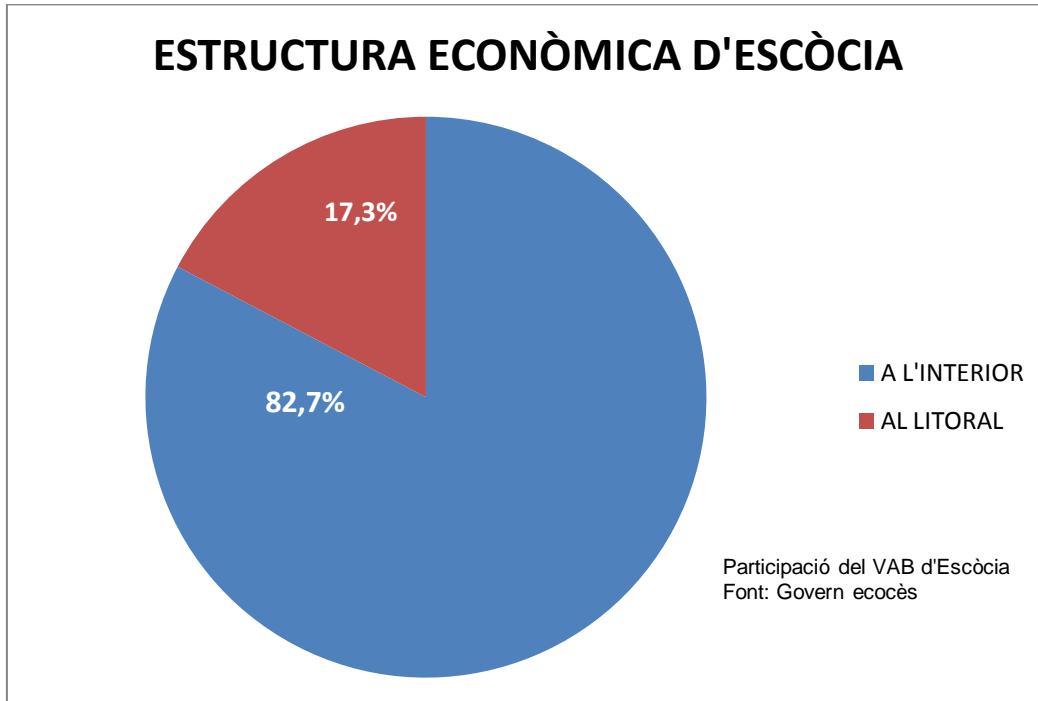
7 Traducció

- La independència ens permetrà utilitzar els nostres propis recursos i conformar les nostres pròpies polítiques fiscals i econòmiques per a les necessitats i circumstàncies d'Escòcia. Això garantirà una major seguretat i oportunitat econòmiques en el futur
- Tenim la intenció de prioritzar la creació d'ocupació a través de mesures per promoure el creixement
- Donarem suport a la fabricació, la innovació i la transició a una economia amb baixa emissió de carboni
- Escòcia seguirà utilitzant la lliura, proporcionant continuïtat i seguretat als individus i negocis d'Escòcia i de la resta del Regne Unit
- Donarem suport a una població activa que ajudi les persones a trobar una feina ben recompensada i sostenible
- La nostra Comissió de Treball Just²⁰ garantirà l'augment del salari mínim o, si més no, que sigui coherent amb la inflació i així demostrarà que treballar és una via per sortir de la pobresa
- Reunirem l'empresariat i el col·lectiu empleat en una convenció sobre ocupació i relacions laborals per construir una proposta de col·laboració per treballar i crear un mercat d'ocupació receptiu
- Hem identificat les següents prioritats per donar suport a l'economia escocesa per a la primera sessió d'un parlament escocès independent:
 - ✚ el compromís d'incrementar la desgravació fiscal personal, els beneficis i crèdits fiscals d'acord amb la inflació
 - ✚ una reducció preanunciada en l'impost de societats de fins a tres punts percentuals
 - ✚ una reducció en l'impost de passatgers aeris (APD)²¹ en un 50 per cent
 - ✚ la simplificació del sistema tributari per reduir els costos obligatoris, agilitzar els subsidis i ajudar a reduir l'evasió fiscal, amb un objectiu d'augment dels

²⁰ [N de la T]: Traducció literal de la *Fair Work Commission*. Amb una Escòcia independent, el Govern plantejava establir una Comissió de Treball Just amb membres extrets d'agrupacions de negocis i de la societat en general i s'encarregarien d'aconsellar el Govern sobre el salari mínim interprofessional després de la independència; és a dir, serien el mecanisme per garantir els índexs salarials. Disponible en línia: <<http://www.balfour-manson.co.uk/news-plus-events/comments/employment-law-in-an-independent-scotland/>>

²¹ [N de la T] *Air Passenger Duty* (APD): és un impost carregat sobre l'equipatge dels passatgers aeris que volen des del Regne Unit que compleixin certs requisits de vol, pes de l'avió i destinació.

ingressos públics de 250 milions de lliures esterlines a l'any a finals del primer trimestre

Per què necessitem un nou enfocament

Escòcia té forts fonaments econòmics.

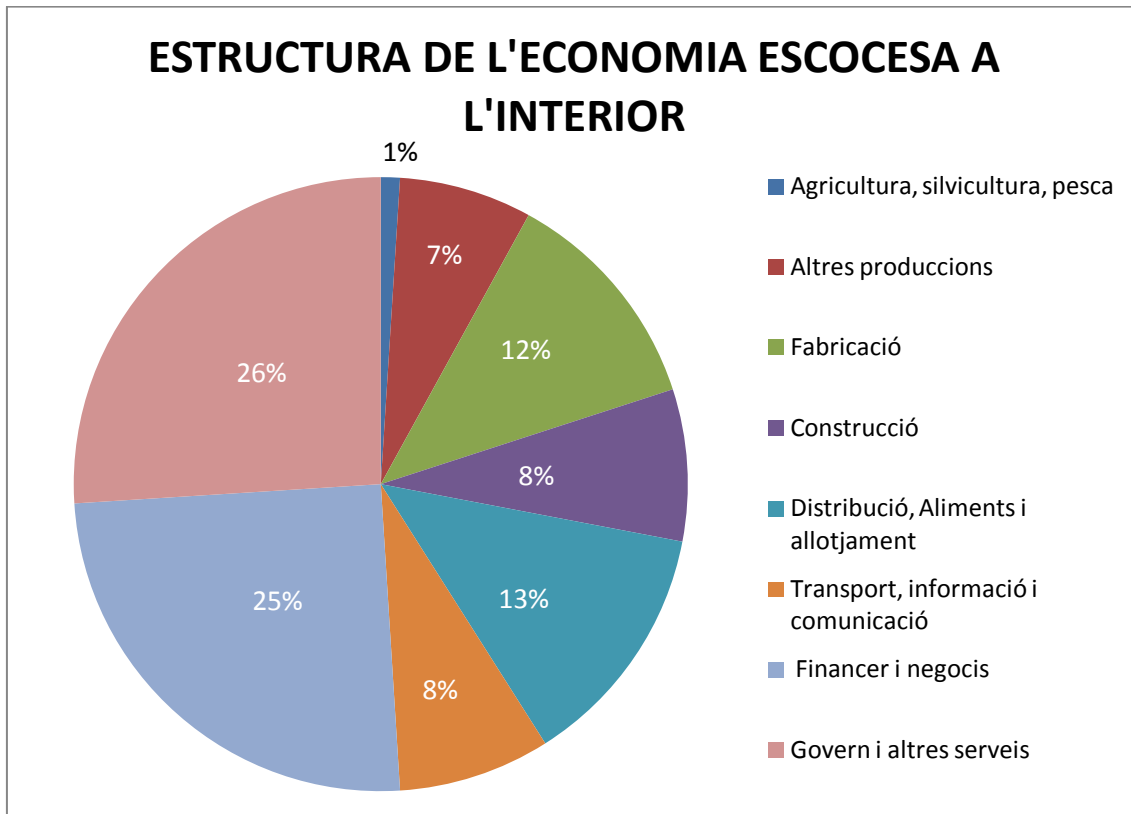
35 Tenim importants recursos naturals, una població activa altament qualificada, una reputació tradicional per a la innovació i una marca reconeguda a nivell internacional, amb productes i empreses que competeixen al més alt nivell en els mercats internacionals.

40 El primer informe de la Comissió Fiscal²² va proporcionar un panorama general de l'economia d'Escòcia i va avaluar el rendiment en relació amb el Regne Unit i amb altres països comparables. El Grup va concloure que:

Segons els estàndards internacionals, Escòcia és un país ric i productiu. No hi ha cap dubte que Escòcia té el potencial per ser un país independent reeixit.

²² [N de la T]: traducció literal de *Fiscal Commission Working Group* d'Escòcia. És una comissió encarregada d'elaborar un informe del marc macroeconòmic sobre l'estabilitat monetària, la gestió fiscal i els requisits de creixement econòmic per una Escòcia independent. El primer informe ja està elaborat. Disponible a la pàgina web del Govern escocès: <<http://www.scotland.gov.uk/Publications/2013/02/3017>>

45 El traspàs de competències ha proporcionat a Escòcia, encara que amb limitacions, la capacitat d'adaptar les polítiques a les seves circumstàncies, i les successives administracions d'Escòcia les han utilitzat per ajudar a reduir la bretxa històrica en el rendiment econòmic amb el Regne Unit.²³

El rendiment econòmic d'Escòcia ara és més fort que (o tan bo com) el Regne Unit pel que fa a mesures clau:

- 50
- fins i tot exclouent l'aportació del petroli i el gas del mar del Nord, la producció per càpita a Escòcia és del 99 per cent de la mitjana del Regne Unit i la més alta del Regne Unit fora de Londres i el South East
 - si afegim a Escòcia la quota geogràfica del rendiment del mar del Nord això atorga a Escòcia una producció per càpita de gairebé un 20 per cent més alta
- 55

²³ [N de la T]: «Els ingressos que obté el Regne Unit del petroli i el gas venen de tres llocs: impostos dels ingressos pel petroli, impostos de societats i drets de llicències. A part, l'Estat s'estalvia la importació d'energia i també guanya diners exportant. Es calcula que al 2011, el Regne Unit va estalviar més de 40.000 milions de lliures (47.000 milions d'euros) en importació d'energia». Font: < <http://estats.es/2013/01/28/el-conflicte-del-petroli-escoces-en-5-punts/>>

- 60

 - el 2010 la renda nacional bruta per càpita a Escòcia (inclòs el mar del Nord) va ser aproximadament de 26.000 lliures esterlines, que contrasten amb unes 24.000 lliures esterlines del Regne Unit en conjunt, segons càlculs experimentals
 - la productivitat, mesurada com a producció per hora treballada, actualment és idèntica a Escòcia i al Regne Unit
 - entre les economies de l'OCDE, s'estima que Escòcia es classificaria en vuitè lloc pel que fa a la producció per càpita
 - el 2012, la participació d'Escòcia en tots els nous projectes del Foreign Direct Investment²⁴ del Regne Unit va ser de gairebé un 11 per cent (molt més que la que correspon a la població)
- 65

 - el funcionament del mercat laboral relatiu a Escòcia també s'ha enfortit. La taxa d'ocupació d'Escòcia ha estat més alta i la nostra taxa d'atur més baixa que al Regne Unit en conjunt durant gran part del darrer període. Les nostres taxes de participació econòmica també han millorat
- 70

 - s'estima que les finances públiques d'Escòcia s'han posicionat relativament millor en els darrers cinc anys envers el Regne Unit en conjunt (per una quantitat de 12,6 bilions de lliures esterlines).

75 Escòcia té una economia diversa, amb destacats avantatges en una àmplia gamma de sectors com l'alimentació i la beguda, el turisme, les indústries creatives, les ciències de la vida, les universitats, els serveis financers i la fabricació.

80 Escòcia és rica en energia, ja que posseeix al voltant del 25 per cent del potencial d'energia eòlica marítima i el 10 per cent del potencial d'onada d'Europa. Es calcula que al mar del Nord hi podria haver un romanent de fins a 24 bilions de barrils de petroli recuperable i gas amb un potencial per a la producció que duraria dècades.

Com a economia regional que forma part del Regne Unit, Escòcia funciona relativament bé amb les mesures globals de rendiment econòmic, però com a país independent, podríem estar bastant millor. Molts dels nostres competidors són més forts, no només a nivell econòmic, sinó també pel que fa a la igualtat i el benestar.

85 Per exemple, l'economia d'Escòcia ha crescut més lentament que a altres països europeus independents comparables durant les darreres dècades. Amb el temps,

²⁴ Foreign Direct Investment: grup encarregat d'inversions directes a l'estranger.

aquestes diferències poden tenir implicacions importants per a la prosperitat econòmica.

90 Si Escòcia sortís de les taxes de creixement que ha experimentat en el passat i arribés a igualar els nivells de creixement dels petits països d'Europa, els beneficis per a la població d'Escòcia, pel que fa a la prosperitat i ocupació, serien considerables. A tall d'exemple, si Escòcia hagués igualat aquests altres països independents entre el 1977 i el 2007, el PIB per càpita actualment seria d'un 3,8 per cent més alt, equivalent a 900 lliures esterlines addicionals per cap.

95 El creixement i la competitivitat són importants, tanmateix cada cop es més evident que les característiques de creixement i la distribució dels seus beneficis són igual d'importants.

100 Sota el sistema de Westminster, Escòcia està bloquejada en un dels models econòmics més desiguals de l'OCDE. El Regne Unit ocupa el 28è lloc de 34 països, segons el coeficient de Gini²⁵ (una mesura clau de desigualtat d'ingressos). Aquestes desigualtats han augmentat, en comptes de disminuir, en les darreres dècades. Aquests patrons no només són perjudicials per si mateixos, sinó que fan que quedi limitat el creixement a llarg termini.

105 També hi ha un clar indicatiu d'augment de desequilibris geogràfics que han fet concentrar els llocs de treball, el creixement demogràfic i la inversió a Londres i al sud-est d'Anglaterra. Alhora, també s'ha produït una erosió gradual de la capacitat de recuperació econòmica amb una base industrial en declivi, dèficits sostinguts en compte corrent i nivells més alts de deute del sector públic i privat.

110 La bretxa entre rics i pobres, l'augment de la concentració de l'activitat econòmica en una petita part del Regne Unit i els creixents desequilibris en l'estructura de l'economia del Regne Unit, tot fa pensar que si seguim amb l'economia regional es dificultarà la creació d'ocupació a Escòcia i es reduirà la seguretat econòmica a llarg termini.

²⁵ [N de la T]: Aquesta mesura s'atribueix a Corrado Gini i és una mesura àmpliament utilitzada per representar l'extensió de la desigualtat. Permet mesurar la igualtat o desigualtat referides a la riquesa o renda d'un país, la qual cosa permet disposar d'informació útil en l'estudi dels factors que conformen el grau de benestar d'una comunitat. Disponible a: http://www.desenvolupamentsostenible.org/index.php?option=com_content&id=233&Itemid=266&lang=ca

115 L'opció econòmica en el referèndum sobre la independència té a veure amb a la millor manera de proveir-nos per fer front als reptes, aprofitar les oportunitats i assegurar el futur de les persones que viuen a Escòcia ara i en els propers anys.

El Govern escocès creu que la millor opció per a Escòcia és arribar a ser independent. Això crearà l'oportunitat de construir una economia que treu profit dels avantatges i dimensions úniques d'Escòcia i que ofereix una economia més resistent, flexible i enfocada a l'exterior.

120 **Les oportunitats disponibles per a Escòcia**

125 Segons el marc constitucional vigent, el Govern escocès és responsable de les zones de política econòmica descentralitzada. No obstant això, la responsabilitat de les polítiques econòmiques i socials més importants es reserva a Westminster. Això inclou el benestar, l'ocupabilitat, les relacions laborals, la regulació econòmica i financera i la protecció al consumidor. El Parlament escocès és responsable de només el 7 per cent dels impostos recaptats a Escòcia. Fins i tot després d'aplicar noves competències fiscals de la Llei d'Escòcia 2012 (Scotland Act 2012),²⁶ aquesta xifra només augmentarà al voltant del 15 per cent.

130 El fet de romandre sota el sistema de Westminster restringeix la capacitat d'Escòcia a fer front als futurs reptes i oportunitats.

Tenim clars els problemes que han persistit durant temps i que s'han d'abordar per tal d'impulsar el creixement i dirigir la desigualtat en l'economia escocesa. Necessitarem:

- 135 • crear més i millors oportunitats d'ocupació a totes les parts del país i abordar desigualtats socials i econòmiques anteriors que limiten el nostre potencial econòmic
- impulsar i diversificar els nostres negocis
- reequilibrar l'economia i enfortir la fabricació i la innovació
- fer créixer la nostra base d'exportació i proporcionar el marc per aconseguir que les empreses escoceses competeixin en els mercats globals

²⁶ The Scotland Act 2012: estableix esmenes a la Scotland Act 1998 amb la intenció de donar més poders a Escòcia per recomanació de la Calman Commission, comissió encarregada dels aspectes de competències.

- 140
- fomentar un enfocament a llarg termini en la inversió i la sostenibilitat econòmica
 - donar suport a la transició a una economia baixa en carboni

Des del traspàs de competències, la nostra relació amb el Regne Unit s'ha enfortit. Això demostra els avantatges d'Escòcia quan es tracta de prendre les pròpies decisions a favor de la nostra economia. Però podem fer-ho bastant millor.

145

La independència proveirà el govern d'Escòcia amb els instruments econòmics i fiscals necessaris que actualment controla el Govern de Westminster. Els governs escocesos del futur seran capaços d'establir polítiques per a les pròpies circumstàncies escoceses, capacitats i preferències.

- 150
- El fet de tenir la responsabilitat de totes les mesures econòmiques a Escòcia ens permetrà transformar el nostre país. Amb la independència podrem triar una perspectiva econòmica basada en els nostres avantatges ja existents i que ens ajudi a proporcionar una economia més dinàmica, resistent i més dirigida cap a l'exterior. Per exemple, la independència permetrà que els futurs governs d'Escòcia consolidin els progressos ja realitzats per lluitar contra el canvi climàtic i capturar les significatives oportunitats econòmiques d'Escòcia en el sector de baixa emissió de carboni.
- 155

El funcionament de molts països petits demostra l'avantatge de comptar amb un marc normatiu adequat a les condicions locals. Les proves mostren que els països de mida similar a la d'Escòcia tenen una sòlida trajectòria:

- 160
- actualment, nou de les quinze principals economies de l'OCDE, mesurades segons la producció per càpita, són de mida similar a la d'Escòcia
 - els països petits conformen les 20 principals posicions en l'Índex de Desenvolupament Humà de l'ONU

Una Escòcia independent no repetirà l'estructura econòmica del Regne Unit. En lloc d'això, la independència portarà oportunitats per funcionar amb més eficàcia i eficiència.

165

- L'objectiu d'aquest govern és que, en una dècada, Escòcia aconseguixi i mantingui un lloc dins dels 10 primers països en l'Índex de Desenvolupament Humà de l'ONU. L'assoliment d'aquest objectiu mostrarà tant que hem aconseguit un millor rendiment econòmic com que hem transformat un major èxit econòmic en beneficis socials i personals directes per a la gent d'Escòcia.
- 170

L'Escòcia que podem crear

Des del 2007, el Govern escocès ha estat perseguint una estratègia econòmica amb un objectiu clar: augmentar el creixement econòmic sostenible, amb oportunitats de prosperar per a tothom d'Escòcia.

Per tal d'aconseguir una economia més reeixida, calen sis prioritats clau:

- crear un entorn empresarial propici
- demostrar beneficis de la transició cap a una economia baixa en carboni
- millorar les oportunitats d'aprenentatge, desenvolupament de competències i benestar
- un enfocament dirigit a la infraestructura
- assegurar un govern efectiu
- produir resultats econòmics i socials més equitatius

Aquestes prioritats seran el centre del plantejament d'aquest govern en una Escòcia independent.

Una Escòcia independent serà capaç d'utilitzar les noves competències per millorar la productivitat, fomentar la participació i construir una major solidaritat, cohesió i sostenibilitat.

Productivitat

Les economies més productives solen gaudir d'un nivell de vida més alt. El 2011, la productivitat d'Escòcia era el 100 per cent de la mitjana del Regne Unit, mesurat segons la productivitat per hora treballada i el 99 per cent de la mitjana del Regne Unit pel que fa a producció per lloc de treball ocupat.

No obstant això, en comparació amb els nostres competidors internacionals, el rendiment d'Escòcia (i del Regne Unit) és menys favorable. Països, com Noruega, Irlanda, Dinamarca i Àustria, rendeixen més. Per exemple, la productivitat a Dinamarca és un 12 per cent més alta que a Escòcia.

La independència oferirà l'oportunitat de dirigir les polítiques a les condicions i reptes únics d'Escòcia i d'impulsar la productivitat. Els nostres projectes de reindustrialització, innovació, fiscalitat, inversió i internacionalització ajudaran a aconseguir-ho si proporcionem els canvis necessaris a la nostra economia.

Participació i població

Una població activa compromesa i productiva és fonamental per a l'èxit econòmic a llarg termini. Una major participació fa que augmenti el potencial de creixement econòmic. També és clau per abordar objectius socials importants, com ara la lluita
205 contra la pobresa. Un mercat laboral resistent que s'adapti als canvis en les condicions econòmiques i que respongui ràpidament a les noves oportunitats i reptes suposa un important avantatge competitiu.

En els darrers anys, Escòcia ha tingut un millor registre d'ocupació envers el Regne Unit. Tanmateix, a conseqüència del nivell del Regne Unit, la naturalesa i composició
210 del nostre mercat de treball ha canviat, cosa que ha afectat negativament la seguretat dels llocs de treball, les remuneracions de treball i la igualtat d'oportunitats.

Molts altres països independents tenen millors resultats, tant pel que fa a participació com a ocupació. La independència ens proporcionarà control sobre les polítiques de
215 mercat laboral, incloent-hi tant les mesures directes com ara la fiscalitat, el benestar i la regulació, com les indirectes, com la cura dels infants i les relacions entre l'empresariat i el col·lectiu empleat.

El baix creixement de població ha estat el determinant més important de l'endarreriment de creixement d'Escòcia a llarg termini en relació al Regne Unit. La
220 població d'un país, en concret de la gent en edat de treballar, és un motor clau de la prosperitat a llarg termini. Els successius governs han fet que el creixement de la població d'Escòcia sigui una prioritat. El cens més recent ho va demostrar el març de 2011: la població d'Escòcia es va situar en 5,295 milions, el més alt fins aleshores. No obstant això, el recent creixement només ha servit per donar marxa enrere a l'impacte
225 de dècades d'emigració, i les darreres projeccions demogràfiques indiquen que la població en edat de treballar d'Escòcia no creixerà a la mateixa velocitat que la del Regne Unit en el seu conjunt.

La independència oferirà una oportunitat per fer créixer l'economia més ràpidament, proporcionarà més oportunitats perquè el nostre jovent es quedi i estudiï carreres a
230 Escòcia i per atreure un col·lectiu treballador qualificat.

Solidaritat, cohesió i sostenibilitat

Actualment Escòcia és un país que s'assimila més al Regne Unit en el seu conjunt. Tanmateix, el 2010, Escòcia estava en la 17a posició a l'OCDE pel que fa a desigualtat

235 d'ingressos, per tant, està clar que necessitem millorar. Massa sovint, els ingressos provinents del creixement econòmic queden equitativament mal repartits a tot el país. La independència ens donarà els instruments per fer front a les desigualtats a Escòcia.

L'adaptació de les polítiques fiscals i de benestar per ajudar a la gent a obtenir un treball permanent i a donar-los suport perquè desenvolupin les competències per poder progressar, tot plegat, farà que es pugui recolzar millor la solidaritat i la cohesió a Escòcia.

Amb la independència, tindrem l'oportunitat de:

- establir una visió per al tipus d'economia i societat que capti els diferents valors d'Escòcia i construeixi polítiques econòmiques, industrials i socials diferents que reflecteixin aquests objectius
- 245 ▪ utilitzar polítiques de benestar i d'ocupació per fer front a les anteriors desigualtats, tant socials com regionals, que han persistit durant dècades
- prioritzar les competències fiscals, la regulació i la nova situació mundial d'Escòcia per desenvolupar sectors de creixement i empreses de creixement, ampliar la base d'exportació, atreure inversions i donar suport a les empreses locals perquè s'incorporin a nous mercats emergents
- 250 ▪ desenvolupar una estratègia industrial que promogui la fabricació i els seus vincles amb la cadena de subministrament local
- utilitzar tota la gamma de polítiques de negoci que afectin tant a petites com a mitjanes empreses, al mateix temps que els recursos del sector públic i de les universitats i escoles superiors d'Escòcia per donar suport a la innovació i ampliar la base empresarial
- 255 ▪ dirigir la política a les barreres que mantenen Escòcia enrere, per exemple, mitjançant la reducció de la taxa de passatgers aeris per impulsar la connectivitat internacional
- 260 ▪ construir un marc macroeconòmic més estable
- dissenyar un sistema tributari més eficient
- implementar una protecció al consumidor millorada i simplificada i un règim normatiu que redueixi en malbaratament i la duplicació
- 265 ▪ coordinar les competències transferides amb noves responsabilitats fiscals i de despeses (per exemple, en habilitats i ocupabilitat, cura dels infants, impostos i benestar) per oferir polítiques més coherents

- 270 ▪ utilitzar tota la responsabilitat per als recursos naturals d'Escòcia, com el control dels fons marins i les reserves de petroli i gas, per maximitzar les perspectives de creixement per al futur i perquè les comunitats es beneficiïn dels nostres actius
- 275 ▪ alinear la política educativa amb les de professionalització i les industrials per facilitar oportunitats de treball més qualificat i assolir l'objectiu de plena ocupació
- 275 ▪ reconèixer que les nostres comunitats insulars tenen reptes i oportunitats que les diferencien d'altres parts del país en sectors com el transport i l'energia

280 Això no és cap menú de polítiques prescriptives, sinó que mostra quines opcions es podrien prendre amb la independència. Això permetrà als futurs governs d'Escòcia (sigui quina sigui la seva tendència política) fer créixer, de la millor manera que puguem, la nostra economia i crear llocs de treball amb una gamma més àmplia d'opcions i oportunitats per fer les coses d'una altra manera.

Un ambient de negocis col·laboratiu, competitiu i dinàmic

Les opcions que se'ns ofereixen

285 Una Escòcia independent tindrà l'oportunitat d'incidir més en polítiques destinades a fer créixer l'economia i crear llocs de treball. Amb la responsabilitat de tota la gamma d'instruments polítics, el govern d'una Escòcia independent serà capaç de crear un entorn empresarial més favorable, competitiu i dinàmic.

290 Amb les competències transferides actualment disponibles, el Govern escocès està duent a terme una sèrie d'accions per donar suport al creixement econòmic sostenible i l'ocupació de més qualitat, inclòs el sistema de primes per a petites empreses (SBBS),²⁷ fet que atrau la inversió internacional, el Banc d'Inversió Escocès (SIB)²⁸ i la inversió en infraestructura.

Amb la independència, els futurs governs escocesos poden basar-se en aquestes polítiques per permetre que els negocis d'Escòcia assoleixin el seu ple potencial. Els governs escocesos del futur seran capaços de prendre decisions sobre impostos,

²⁷ [N de la T]: *Small Business Bonus Scheme* (SBBS) és un projecte del Govern d'Escòcia que ofereix descomptes per a les petites empreses i suport en temes de financiació.

²⁸ SIB: Scottish Investment Bank

295 mesures per impulsar la innovació i les exportacions, promoure les bones relacions industrials i donar suport a les petites i mitjanes empreses.

Les nostres prioritats per a l'acció

Cadascun dels partits polítics d'Escòcia avançarà propostes polítiques a les futures eleccions per a un parlament escocès independent. Si és elegit l'any 2016, les prioritats actuals d'actuació del Govern escocès seran les següents:

Un entorn fiscal competitiu i eficient

El fet d'estar prop d'un centre econòmic mundial com Londres pot representar un avantatge per a Escòcia. Tanmateix, Londres, inevitablement, actua com a imant econòmic i atrau ocupació i inversió (sobretot centralitzades a la capital) allunyant-les d'altres parts del Regne Unit. Poder variar la fiscalitat és essencial per corregir el desequilibri de l'economia del Regne Unit.

Tenim la intenció d'establir un calendari per tal de reduir l'impost de societats en un màxim de tres punts percentuals per sota de la taxa fiscal en vigor del Regne Unit. La intenció de preanunciar la retallada és la d'estimular l'activitat econòmica abans que aquesta tingui lloc i de conservar i atreure noves inversions. Aquesta serà la manera d'aconseguir un avantatge competitiu i ajudar a donar la volta a la pèrdua de seus empresarials, cosa que ha estat una característica de l'economia escocesa en els darrers 30 anys.

Suport a la reindustrialització d'Escòcia

315 Una prioritat clau serà reequilibrar i reindustrialitzar l'economia d'Escòcia per assegurar una sèrie de beneficis que inclouen:

- *fomentar els llocs de treball de qualitat*: mitjançant l'augment d'activitat productiva
- *promoure la innovació*: encara que les empreses productores representen tan sols el 12 per cent de la producció escocesa (a l'interior), representen el 66 per cent de la despesa de les empreses en R+D
- *abordar les diferències geogràfiques*: la disminució de la indústria ha contribuït a causar desequilibris geogràfics a Escòcia. L'augment de l'activitat industrial a nivell local ajudarà a desenvolupar grups d'activitat econòmica i a donar suport a les cadenes de subministraments locals

- *impulsar les exportacions*: al voltant del 62 per cent de les exportacions internacionals escoceses són manufacturades, i si ens centrem més en la internacionalització a través de l'economia, podrem impulsar la competitivitat i mantenir els llocs de treball

330 Una opció per tal que els futurs governs donin suport a la fabricació i impulsin la innovació serà la utilització del sistema tributari per millorar els incentius per a la inversió, per exemple, a partir de deduccions empresarials d'amortització²⁹ més avantatjoses per als sectors clau del creixement d'Escòcia.

335 L'actual Govern escocès també desenvoluparà una nova estratègia industrial per a Escòcia. Els elements clau de l'estratègia industrial inclouran:

- suport a la inversió, incloses la investigació i el desenvolupament
- suport a les empreses i propietats autòctones mitjançant l'enfortiment del paper del Banc d'Inversió Escocès (Scottish Investment Bank)
- ampliació del desenvolupament de competències unificant les polítiques d'ocupació i de competències professionals i aportant formes modernes d'aprenentatge al centre del nostre plantejament
- ampliar la nostra base de producció procurant, especialment, augmentar al màxim les fonts de producció d'energia que tenim al litoral
- l'ús específic de les garanties de préstec

345 **Foment de la connectivitat**

En l'economia mundial moderna, les connexions aèries són vitals per a la connectivitat internacional. L'anàlisi del benchmarking, basada en dades del 2011, va indicar que la xarxa de curt recorregut d'Escòcia gairebé havia aconseguit el nivell de connectivitat esperat en comparació a altres xarxes locals iguals. No obstant això, el rendiment de la xarxa de llarga distància d'Escòcia no és tan fort i encara hi ha zones que clarament cal millorar per a destinacions com la zona d'Àsia-Pacífic i d'Amèrica del Nord.

²⁹ *Depreciation allowances* o deduccions empresarials d'amortització és la quantitat de diners que es pot desgravar una empresa quan ha tingut pèrdues. Segons el Financial Times <<http://markets.ft.com/research/Lexicon/Term?term=depreciation-allowance>> és: «An amount that can be taken off a business's profit figure when calculating tax, to allow for the fact that an asset has lost part of its value during a particular period of time.»

Amb la independència, les polítiques de govern, com ara el disseny acurat de la taxa de passatgers aeris (APD), es poden utilitzar per fomentar els tipus de vols que beneficiïn Escòcia. L'anàlisi fa pensar que l'actual APD té un impacte negatiu en l'economia d'Escòcia si tenim en compte que actualment aquest tipus d'APD al Regne Unit és la més alta del món.

Un estudi recent ha calculat que l'APD costarà a Escòcia més de 200 milions de lliures esterlines de despesa a l'any, tan sols en turisme perdut, cap al 2016. Tenim la intenció de reduir l'APD en un 50 per cent durant el primer quadrimestre de parlament independent, amb vista a abolir-la així que les finances públiques ho permetin.

Com a nació independent, Escòcia gaudirà de millors condicions per col·laborar amb els aeroports, les línies aèries, el turisme i altres socis per sostenir l'activitat de desenvolupament de xarxes en mercats de llarga distància com a part d'una proposta de Team Scotland. El Govern irlandès, per exemple, ha arribat a un acord amb les autoritats duaneres als EUA que permetrà, als passatgers que viatgen utilitzant aeroports d'Irlanda, passar el control de passaports abans d'embarcar a l'avió.

Maximitzar les oportunitats de la nostra representació a l'estranger

Actualment, Scottish Development International compta amb oficines a Àsia, el Pacífic, Europa, Orient Mitjà i Amèrica. Una Escòcia independent prioritzarà el nostre esforç i recursos per intensificar la nostra presència internacional a les nacions i mercats que més ens afecten econòmicament. Val la pena assenyalar que el 91 per cent de les exportacions escoceses van dirigides actualment a 21 països.

Una part fonamental de la funció de representació a l'estranger proposada per Escòcia (vegeu capítol 5) serà la identificació d'oportunitats per fomentar directament els béns i serveis escocesos. La proposta de Team Scotland es construirà sobre i amb independència dels nostres departaments governamentals; el sector privat i les nostres missions diplomàtiques treballaran conjuntament per promoure Escòcia.

Altres accions

A més de les prioritats anteriors (totes dissenyades per millorar la productivitat, la participació i la cohesió), també emprendrem les següents accions:

Donar suport a les petites i mitjanes empreses

Aquest govern seguirà compromès amb les primes a petites empreses, ja que s'han reduït (i gairebé eliminat del tot) les tarifes empresarials de desenes de milers de propietats arreu d'Escòcia, i compromès a mantenir els impostos de societats d'Escòcia iguals que la resta del Regne Unit. El sistema tributari d'Escòcia estarà dissenyat per tal de reduir les càrregues obligatòries a les que han de fer front, especialment, les petites i mitjanes empreses.

El govern també examinarà el cas d'un augment en el subsidi de la Seguretat Social per a petites empreses.

Dinamitzar la política de competència i regulació

La competència és un factor clau de la productivitat, les exportacions, el valor i l'elecció del consumidor. Una Escòcia independent com a part de la UE seguirà complint amb els requisits reglamentaris dels estats membres, molts dels quals es relacionen amb el funcionament del mercat únic. També desenvoluparem i oferirem un model de regulació àgil i eficient amb un organisme regulador combinat, que hi pugui dir la seva, tant a Escòcia com internacionalment, en matèria de competència i de consum.

Reforçar la protecció al consumidor

Els consumidors escocesos són una part important de l'economia. Perquè l'activitat econòmica prosperi, és important que els consumidors puguin confiar en les empreses. Establirem un entorn de consum més integrat amb un únic organisme del consumidor per tractar els problemes específics d'Escòcia, com ara les despeses d'enviament injustes a les zones rurals, basant-nos en la proposta del Govern escocès per tenir un regulador econòmic combinat.

Influir directament en la legislació de la UE

Amb la independència, el govern d'Escòcia podrà representar els interessos d'Escòcia com a participant ple i actiu de la UE.

Maximitzar la inversió

La inversió en infraestructura seguirà sent una part central de l'enfocament del Govern escocès per donar suport al creixement econòmic sostenible a llarg termini. Amb la independència, el Govern escocès prendrà les pròpies decisions sobre els recursos per a la inversió de capital. Tindrem ple accés als préstecs de capital i tirarem

415 endavant les prioritats d'infraestructura tal com es va establir en el nostre Pla d'Inversions d'infraestructura.

Augment de la innovació a tota l'economia d'Escòcia

La innovació és un factor clau de la productivitat i el creixement. Les empreses, per tal de poder-se mantenir per davant dels seus competidors, innoven produint nous coneixements i aplicant els ja existents.

420 Els països independents més avançats emfatitzen la ciència i la innovació en les seves estratègies econòmiques. Molts països petits han augmentat la despesa en recerca i desenvolupament (R+D) com a percentatge del PIB més ràpidament que altres economies més grans. Del 2001 al 2011 la despesa total en R+D va augmentar com a percentatge del PIB a Finlàndia, Dinamarca i Irlanda. En canvi, la despesa en R+D
425 com a percentatge del PIB al Regne Unit i Escòcia es va mantenir pràcticament sense canvis durant aquest període.

Aquesta inversió en la ciència i la tecnologia, i en l'educació i formació de manera més general, ha permès que molts dels nostres competidors millorin el seu rendiment en els mercats d'exportació (en concret els d'alta tecnologia) i col·laborin amb el
430 creixement econòmic.

La part més gran de despesa en R+D prové del sector privat (una mitjana d'uns dos terços de la despesa total en R+D entre els països de l'OCDE). No obstant això, a Escòcia, aquesta proporció és considerablement inferior, amb la major contribució en despesa en R+D provinent de la inversió per part del sector de l'ensenyament superior.
435

La inversió d'Escòcia en l'ensenyament superior en R+D és d'excel·lència (les darreres estadístiques oficials mostren que el 2011, la despesa en ensenyament superior de R+D com a percentatge del PIB ocupava el primer lloc dels 12 països/regions del Regne Unit i el quart més alt entre els països de l'OCDE).

440 Les prioritats clau per Escòcia seran trobar maneres de fomentar la despesa empresarial en recerca i desenvolupament, alhora que permetre uns nivells més alts de comercialització de la recerca d'excel·lència realitzada a universitats escoceses.

445 Amb la independència, Escòcia consolidarà les seves relacions i vincles entre els socis clau en la innovació (inclosos negocis, universitats, proveïdors de fons, empreses i organismes del sector públic) en una estratègia coherent amb prioritats compartides.

8 Incidències i resolució de problemes en la traducció

A l'hora de traduir aquest tipus de documents especialitzats ens trobem amb una complexitat tant lèxica com estructural que fa que hàgim de triar entre diverses opcions a l'hora de buscar el resultat més adient. El llenguatge jurídic i econòmic, pel fet que va adreçat a un públic o receptor més habituat a la seva lectura, és d'un registre formal i neutre i evita que s'hi mostrin marques dialectals, ja que utilitza una forma estàndard. No obstant això, segons la procedència del document, serà inevitable trobar-hi lèxic característic de la zona. Això vol dir que si és de Mallorca, del nord d'Irlanda, d'Escòcia, València, etc., podrà mostrar diferències envers l'estàndard. Exemple del text:

(TO) línia 203: *at March 2011*

(TM) línies 221-222: *el març de 2011*

El més estàndard hauria estat *in March 2011*. Tot i que al document traduït hi ha poques marques, n'hi ha alguna de petita com aquesta.

Podem trobar-nos amb quatre tipus de principals problemes a l'hora de traduir (Hurtado, 2011: 288):

Problemes lingüístics: de tipus normatiu; és a dir, que les dues llengües recullen de manera diferent en diversos plans, lèxic, morfosintàctic, estilístic i textual. Un cas molt clar són les convencions de majúscules i minúscules que són diferents entre l'anglès i el català.

Problemes extralingüístics: solen ser de tipus cultural, temàtic o enciclopèdic. El desconeixement d'una situació en la llengua d'origen pot provocar una mala traducció o incoherència en la llengua meta.

Problemes instrumentals: provenen de la dificultat de documentació o en el mal ús de les eines tecnològiques o informàtiques. A vegades no ens és fàcil documentar-nos sobre algun tema en especial i això pot derivar en una mala traducció.

Problemes pragmàtics: estan relacionats amb l'acte comunicatiu del text original, com ara la intencionalitat de l'autor, les implicacions o pressuposicions, els derivats de l'encàrrec, les característiques del destinatari i el context en el qual es fa la traducció. Un exemple pot ser una ironia o un acudit que no hagin estat ben compresos i conseqüentment, estaran mal traduïts o bé poden trobar-se elidits.

La formalitat dels documents jurídics sol ser alta i és per aquest motiu que no ens trobarem ni amb eufemismes (que de fet són més propis de la llengua oral) ni amb frases fetes o expressions idiomàtiques. En tot cas, en el document traduït, hem trobat col·locacions pròpies de la llengua d'origen. Seria un error, per exemple, intentar fer-ne una traducció literal o sense sentit. Vegem alguns exemples ben traduïts:

(TO) línia 328: *struck a deal with*

(TM) línia 363: ha arribat a un acord amb (i no: colpejar un tracte)

(TO) línia 377: *in order to*

(TM) línia 416-417: per tal de (i no en ordre a)

(TO) línia 384: *in contrast*

(TM) línia 423: en canvi (i no: en contrast)

A més, el canal pel qual es transmeten els documents jurídics és l'escrit i això també condiona el grau de formalitat. Cal tenir en compte que tots aquests problemes no hauran de ser perceptibles al text d'arribada, ja que la tasca del traductor és la de resoldre'ls.

Tanmateix, en la traducció d'aquest treball, he hagut de prendre certes decisions tenint en compte els problemes que m'he anat trobant. Així mateix, doncs, a continuació (Hurtado, 2011: 289) veurem quins són els principals problemes traductològics i el procés que cal seguir.

En primer lloc, una mala traducció pot portar a un **fals sentit**, això significa que no s'ha acabat d'entendre bé l'original i el resultat de la solució que s'ha trobat pot portar a una mala interpretació del que s'intenta expressar (vegeu casos anteriors).

Per altra banda, tenim el **contrasentit**, que significa que a una paraula o grup de paraules se'ls atribueix un sentit equivocat i es traeix la intenció de l'autor del text original. Per exemple, en el document traduït apareix moltes vegades *approach*. Aquesta paraula, ja bé en forma de verb com nominal, té diversos sentits: apropar-se/apropament; aproximar-se/aproximació, etc. No obstant això, seria un error traduir:

(TO) línia 16: *a collaborative approach*

Per: *un apropament de col·laboració

En canvi:

(TM) línia 18: una proposta de col·laboració

En tercer lloc, ens trobem amb el text **sense sentit**; això dona com a resultat una incomprensió del text o una sensació d'absurditat.

A banda d'aquests problemes, podem trobar-nos amb notes de l'autor que a vegades són necessàries, però en ocasions poden resultar en una **hipertraducció**, és a dir, s'expliquen aspectes innecessaris. En el cas del document traduït, per exemple, s'entén que hi ha una diferència cultural entre el lector escocès i el català. Això ha fet que hi hagi algunes notes a peu de pàgina per especificar dubtes relacionats amb la cultura pròpia d'Escòcia. Podem trobar-ne exemples a les pàg. 48-49-50-51-52-53-58 i 60.

Per contrapartida, es pot donar el cas contrari, això significa que ens **falta informació** sobre algun aspecte que el traductor s'ha oblidat d'especificar. Això succeiria si en parlar, per exemple, de *Small Business Bonus Scheme*, no s'expliqués al lector de què es tracta.

Moltes vegades, sobretot si no veiem el text original, no ens adonarem de dos errors que poden estar presents: l'**omissió** o l'**addició**. En la primera el traductor omet de manera injustificada informació del text de partida i en el segon, de manera contrària, hi ha informació innecessària i injustificada, com una llicència del traductor. Per evitar que passin tots aquests problemes, analitzarem els processos que ha de seguir un traductor i, sempre que hi hagi exemples al document original, ho contrastarem.

8.1 El procés traductològic

En el procés traductològic cal tenir en compte tots els aspectes anteriors i conjugar-los de manera que compleixin amb els requisits de criteris de la llengua d'arribada, en aquest cas, el català. Per aquest motiu, em serviré de tots els recursos disponibles a la xarxa, així com de diccionaris, enciclopèdies, etc. en paper, descriuré en cada cas el problema amb què em trobi, el procés que estic utilitzant i la solució que opto per seguir.

El primer que cal fer, abans d'analitzar el procés, és llegir detingudament el text i comparar-lo amb d'altres similars en català o castellà. Assegurar-se del grau de fiabilitat dels documents paral·lels també és essencial, ja que, com hem vist al principi del treball, es troben moltes coses a la xarxa, fins i tot provinents d'institucions fiables,

que no segueixen els criteris lingüístics actuals. De forma genèrica explicarem cadascun dels entrebancs amb els que ens podem trobar en una traducció de l'anglès al català i sempre que el text traduït m'ho permeti, en mostraré exemples.

8.2 Aspectes lingüístics

Com ja hem vist, els problemes lingüístics es poden presentar en diversos nivells que poden tenir a veure amb el lèxic o amb la gramàtica. Són tan importants les paraules i la seva comprensió com la relació que aquestes estableixen en el conjunt de la frase. Per la formalitat del text, en aquest cas, s'ha d'evitar utilitzar mots buits de significat, però alhora també s'ha de fer un ús correcte del català pel que fa a l'ordre i estructura d'aquests documents formals i especialitzats. A continuació, doncs, anem a veure els diversos nivells, pas a pas.

8.2.1 Nivell morfosintàctic

El *diccionari.cat* de l'Enciclopèdia Catalana defineix la morfosintaxi com a «part de la gramàtica que estudia les regles de l'estructura interna dels mots i les regles combinatòries dels mots i sintagmes en les oracions».³⁰ A més l'*Enciclopèdia.cat* ens complementa aquesta informació argumentant que és difícil delimitar els camps de les parts de la morfologia i de la sintaxi (sintagmes de les frases) per separat, puix que es complementen l'una a l'altra. Així, en aquesta part, estudiarem els mecanismes de formació dels mots i de les frases, així com el significat que adquireixen. Per exemple, pel que fa a les estructures delimitades per la llengua de sortida (anglès) i que en la d'arribada (català) segueixen una formulació diferent, com ara les formes establertes en català del tractament en segona persona del plural; l'ordre, per qüestions de formalitat, d'aparició de les persones en la redacció dels documents administratius; l'ordre neutre de la frase en català (de subjecte + verb + complement directe, complement indirecte + altres de circumstancials)³¹ que no sempre és així en anglès; perífrasis verbals en català; reformulacions, explicacions, etc., fórmules comunes en anglès de passives en lloc de frases en activa, i a nivell dels mots, paraules polisèmiques, homònimes o hiperònimes. Com veiem hi ha una llarga llista d'aspectes a tractar en aquest apartat. Per tant, anirem tractant-los i desenvolupant-los

³⁰ Disponible a: <<http://www.diccionari.cat/lexicx.jsp?GECART=0091457>>

³¹ Curs de llenguatge jurídic. (p. 116-118). Disponible a la xarxa: <http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arxiu/cllj_2a_ed.pdf>

progressivament. Vegem-ne, però, alguns exemples extrets del document traduït en aquest treball:

—Canvi morfosintàctic:

(TO) línia 3: *Independence*

(TM) línia 2: La independència

Les convencions de la llengua catalana³² ens obliguen a posar article masculí, femení o neutre. En anglès els noms genèrics no solen portar-ne. A més, en català és un nom femení i les convencions ens obliguen a utilitzar l'article *la* o *l'*, però en aquest cas, com que la síl·laba tònica no és la primera, va sense apòstrof.

—Problema de múltiple significat per un sol mot:

(TO) línia 3: *shape* (v)

(TM) línia 2: conformar; determinar; formar; donar forma; traçar.

—Problemes gramaticals:

(TO) línia 3-4: *fiscal and economic policies*

(TM) línia 3: polítiques fiscals i econòmiques

L'ordre natural en la gramàtica anglesa és que l'adjectiu precedeixi el nom. En aquest cas, dos adjectius complementen un sol nom. A més, en moltes ocasions un sol adjectiu complementa dos noms. Vegem un exemple:

(TO) línia 5: *economic security and opportunity*

(TM) línia 4: seguretat i oportunitat econòmiques

La paraula en anglès utilitzada en plural i sense adjectiu, fa referència específicament a condicions econòmiques i no polítiques, ni socials, etc.³³

—Canvis de convencions en la puntuació:

³² Optimot. Disponible a: <<http://aplicacions.llengua.gencat.cat/llc/AppJava/index.html>>

³³ Collins English Dictionary en línia:

<<http://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/circumstances?showCookiePolicy=true>>

(TO) línia 40: *some — albeit limited — ability*

(TM) línia 42: a Escòcia, encara que amb limitacions, la capacitat

Les convencions en català eviten (excepte per a diàlegs)³⁴ les acotacions fetes en guions llargs, ja que es considera un error de calc. En comptes d'això sol utilitzar comes o parèntesis.

—Reformulacions:

(TO) línia 52: *with around £24,000 for the*

(TM) línia 56-57: amb unes 24.000 lliures esterlines, que contrasten amb

En algunes ocasions, la reformulació facilita la lectura i comprensió. La llengua anglesa tendeix a utilitzar menys paraules i a fer ús d'altres que ens obliguen a reformular-les o utilitzar perífrasis.

—Fraseologia:

(TO) línia 56-57: *in terms of*

(TM) línia 62: pel que fa a

Hi ha certes expressions que en català tenen la seva equivalència (Ainaud *et al*, 2010: 28-29) i en textos específics, no dubtem a utilitzar la forma més habitual i acceptada. En aquest cas, no hem de caure en l'error del calc «en termes de».

A més, en català, concretament, hem d'anar amb molta cura amb el tractament de formes de gerundi, ja que no se solen utilitzar, per exemple *considering that* caldrà traduir-ho per «en consideració de» i no «considerant que».

L'oració

La Gran Enciclopèdia Catalana³⁵ ens la defineix com: «Unitat mínima de comunicació completa, autònoma sintàcticament, que relaciona i concerta un subjecte (o sintagma nominal) amb un predicat (o sintagma verbal)».

³⁴ ÉsAdir. Convencions gràfiques i puntuació. Disponible:
<<http://esadir.cat/Cerca?cerca=puntuaci%C3%B3&crteri=General>>

La formació de les oracions en anglès no sol ser igual que en català. La gramàtica catalana estableix que se segueixin certs criteris que cal aplicar per un ús correcte i genuí de la llengua. En la redacció de documents jurídics i econòmics, una de les peculiaritats que se segueixen en ambdues llengües és, per exemple, la supressió d'informació supèrflua (*Criteris lingüístics* del Departament de Justícia, 2013: 44) per tal de facilitar la lectura i especificar la finalitat. A més, cal evitar frases excessivament llargues i tenir en compte en quin lloc ha quedat el subjecte o antecedent per seguir-ne bé la comprensió. Altrament, també cal procurar utilitzar verbs amb significats concrets i poc ambigus, característica pròpia d'aquest llenguatge (Alcaraz, 2007: 82-84). Exemple de l'antecedent molt allunyat que ens obliga a repetir-lo:

(TO) línies 346-348: *our commitment to the Small Business Bonus which has reduced, or eliminated entirely, business rates for tens of thousands of properties across Scotland and to maintaining* [no es repeteix *commitment*]

(TM) línia 382: compromès amb [...]

Línia 384: i compromès a [he preferit repetir-ho perquè està massa lluny]

Generalment en català seguirem l'estructura normal i neutre de subjecte + verb + complements. Tot i això, a vegades podem trobar-hi inclosos altres elements que contextualitzen el discurs. Els complements circumstancials de lloc i de temps tenen força mobilitat dins la frase i, per mantenir una claredat en la comprensió de l'oració, se solen desplaçar al principi o al final. Els sintagmes nominals també és convenient respectar-los (article + nom + adjectiu). Vegem alguns exemples d'ordre natural de la frase:

(TO) línia 12-13: *We will support our labour market that helps people into work that is sustainable and fairly rewarded*

(TM) línia 12-13: Donarem suport a una població activa que ajudi les persones a trobar una feina ben recompensada i sostenible

L'ús excessiu de *that* (relatiu) en el text original dificulta la comprensió, per la qual cosa ha calgut una nova reformulació. D'aquesta manera s'ha creat una frase en el text meta amb l'ús de subjuntius que no té la llengua anglesa.

³⁵ Disponible a:
<<http://www.enciclopedia.cat/enciclop%C3%A8dies/cerca?s.q=oraci%C3%B3&s.book=&search-go=Cerca#.VKajZ3udu4o>> [Consulta: 01/01/2015]

(TO) línia 33: *and an internationally-recognised brand*

(TM) línia 35: i una marca reconeguda a nivell internacional

A banda de l'ordre neutre de la frase i de les convencions d'ordre d'adjectius/complements que passen d'anar davant a anar darrere del nom, també hi ha un canvi d'adverbi (*internationally-recognised*) per una paràfrasi que evita els prefixes habituals dels adverbis (-*ment*).

(TO) línia 41: *Scottish administrations have used these to help*

(TM) línia 44: les successives administracions d'Escòcia les han utilitzat per ajudar

En català fem ús dels pronoms forts i febles per referir-nos a antecedents (en aquest cas: polítiques) que ja han aparegut abans en la oració. L'ordre natural també cal respectar-lo.

L'ordre subjecte-verb/ verb-subjecte

Ja hem vist quin és l'ordre neutre de l'oració en català. Tanmateix, en català, aquest ordre es pot veure alterat per diversos motius. Un d'ells pot ser per raons d'estil, normalment periodístic, que fan que lligui millor el discurs; així, pot aparèixer un complement directe al principi abans que el verb, si el que es busca és donar-li més importància (Coromina, 2008: 100-101). Ex.: «La policia ha detingut avui quatre lladres» i podem canviar-la per: «Quatre lladres han estat detinguts avui per la policia» o bé posant el verb al davant si el que es busca és posar de relleu l'acció: «S'han detingut quatre lladres». Amb aquest canvi, la frase ha sofert una alteració, sobretot pel fet que en la primera tenim un subjecte (la policia) i en la darrera, no (moltes vegades no cal perquè el subjecte és obvi) i l'hem convertida en una frase impersonal o de passiva reflexa. Vegem un exemple del text traduït:

(TO) línies 371-372: *Investment in infrastructure will remain a central part of the Scottish Government's approach*

(TM) línies 409-410: La inversió en infraestructura seguirà sent una part central de l'enfocament del Govern escocès

Vegem que la frase comença amb l'atribut. L'ordre natural hauria estat:

Una part central del Govern escocès seguirà sent la inversió en infraestructura

Però el canvi es fa voluntàriament perquè el govern que ha redactat el document vol donar èmfasi en els punts forts del seu enfocament.

No obstant això, cal evitar l'alteració abusiva de l'ordre neutre. En anglès hi ha diverses maneres (que veurem més endavant) de construir aquest tipus d'oracions impersonals, però la més freqüent és utilitzant la forma passiva, puix que la gramàtica anglesa té menys recursos que la catalana per a la construcció d'oracions ja que un dels mètodes quasi imprescindibles és l'ús continuat de subjecte que en català sol estar implícit en el verb (Ainaud *et al*, 2010: 188). Vegem un exemple del propi text en el qual convertim una frase passiva a una forma impersonal en català:

(TO) línia 64: *Scotland's public finances are estimated to have been in a relatively stronger position*

(TM) línia 70: *s'estima que les finances públiques d'Escòcia s'han posicionat relativament millor*

El fet que en anglès els verbs han perdut la seva flexió excepte a la tercera persona del singular, fa que no ens trobem amb aquest canvi d'ordre de verb-subjecte, ja que sintàcticament no seria correcte. Només seria possible en el cas de forma formal de condicional que en anglès s'anomena *inversion*.³⁶

—Exemple de subjecte implícit i ordre neutre:

(TO) línia 7: *We will support manufacturing*

(TM) línia 8: *donarem suport a la fabricació*

—Exemple d'*inversion* que es converteix en subjuntiu en català:

(TO) línia 84: *had growth in Scotland matched these other*

(TM) línia 91: *si Escòcia hagués igualat aquests altres països*

L'alternança activa-passiva

La construcció de la veu passiva és sempre amb el verb *ser* seguit d'un participi. Aquest tipus de construcció en català és una font habitual de dubtes tot i que és possible i s'utilitza tradicionalment. Així doncs, en el cas d'una traducció de l'anglès, és

³⁶ *Inversion*. Cambridge Dictionaries online: <<http://dictionary.cambridge.org/grammar/british-grammar/inversion>>

millor que ho evitem, ja que pot semblar un calc d'estructura de l'anglès donat que és molt més habitual trobar-hi aquesta alternança.³⁷

En català la forma passiva no és la més utilitzada, a diferència de l'anglès que l'utilitza com a recurs per a construccions en les quals el subjecte és poc important, obvi o no se sap. També per fer construccions impersonals, com ja hem vist. En català, però, també es pot utilitzar, tot i que és una mostra d'alta formalitat (Ainaud *et al*, 2010: 195)

—Exemples de passiva impersonal:

(TO) línia 56: *it is estimated* Scotland would be ranked eight

(TM) línia 61: s'estima que Escòcia es classificaria en vuitè lloc

(TO) línia 64: *Scotland's public finances are estimated to have been*

(TM) línia 70: s'estima que les finances públiques d'Escòcia s'han posicionat

(TO) línia 120: *to be tackled*

(TM) línia 130: s'han d'abordar

També es coneixen, però, altres formes en anglès de fer estructures impersonals (there + is/are/verb modal). Vegem un exemple del text traduït:

(TO) línies 71-72: *there could be up to 24 billion barrels of recoverable oil*

(TM) línies 78-79: hi podria haver un romanent de fins a 24 milions de barrils de petroli

El sintagma nominal

El sintagma nominal té per base un nom (que pot ser un substantiu o mot substantivat) i uns possibles adjunts en nombre variable, que poden ser determinants i adjectius. L'estructura bàsica sol ser (determinant) + nucli + complements (Enciclopèdia.cat). El nucli del sintagma nominal pot funcionar com a subjecte, complement directe, complement d'una preposició o complement d'un nom. Un aspecte amb el qual hem d'anar en compte en català, pel que fa als sintagmes nominals, és la concordança de nombre. Quan ens trobem amb dos o més noms coordinats dins el sintagma que tenen un adjectiu comú, aleshores en català hem de fer-ho en plural.

³⁷ English Hilfen. Impersonal passive. Disponible a: <http://www.english-hilfen.de/en/grammar/personal_passive.htm>

—Exemples de sintagma nominal:

(TO) línia 44: *Scotland's economic performance*

(TM) línia 47: L'acompliment econòmic d'Escòcia

—Exemple de coordinació de l'adjectiu en plural:

(TO) línia 108: *Scotland's unique strengths and size*

(TM) línies 117-118: la solidesa i dimensions úniques d'Escòcia

En aquest cas actuen com a subjecte.

Per altra banda, en anglès, els adjectius no tenen plural. Exemple del text:

(TO) línies 87-88: *Growth and competitiveness are important, however there is a growing recognition that the characteristics of growth and the distribution of its benefits are just as important.*

(TM) línies 94-96: El creixement i la competitivitat són importants, tanmateix cada cop es més evident que les característiques de creixement i la distribució dels seus beneficis són igual d'importants.

El gènere

Actualment s'està intentant la no-discriminació sexista del llenguatge, però encara hi ha la llarga tradició que si dins d'un sintagma nominal hi ha dos o més noms de gènere diferent amb un adjectiu comú, s'escull la forma de l'adjectiu masculina com a forma no marcada (Coromina, 2008: 168). Per exemple: «condicions i reptes únics» (línia 197-198).

Han aparegut diverses maneres de buscar formes genèriques sense marca de sexe. Aquest problema és molt més freqüent en català que en anglès, que no té tantes marques de gènere en les paraules (més aviat en professions). Una manera d'evitar la marca és fer servir els dos gèneres, per exemple: «els/les; aquells/aquelles» etc., però aquest sistema sol ésser carregat de repeticions i de difícil lectura i aquest és un aspecte important que cal alleugerir. Per tant, la segona opció és buscar paraules, sempre que sigui possible, que no portin marca de gènere, com ara: en lloc de traduir *children* per *nens* o *nenes* es pot parlar d'*infants*. Així mateix, optarem per parlar de *parella* o *cònjuge*, en lloc de *marit* o *muller* si no en queda clara l'especificació de gènere. Això no sempre serà possible, per tant, en cada cas, el traductor haurà de

prendre la decisió més coherent, que normalment s'adaptarà a les decisions preses anteriorment dins del mateix document perquè tingui un aspecte més homogeni.

El Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, en la seva publicació de *Criteris lingüístics*³⁸ ressaltava que «l'Administració pública ha de procurar evitar l'ús sexista del llenguatge». D'acord amb la *Guia d'usos no sexistes de la llengua en els textos de l'Administració de la Generalitat de Catalunya*, convé trobar solucions perquè els documents, pel que fa al gènere, puguin ser neutres.

Per això, proposa solucions com aglutinar paraules en forma de nom genèric com *funcionariat, direcció*; evitar l'ús de la paraula *home* en sentit genèric i fer servir, per exemple, *els drets humans* i no *els drets de l'home*. En qualsevol cas, però, caldrà intentar ser el més fidel possible al document original i si aquest porta una marca en forma de subjecte *he, she* o de pronom *his, her*, aleshores cal deixar la marca en català.

—Exemple de l'ús de mots sense marca de gènere:

(TO) línia 15: *we will bring together employers and employees*

(TM) línia 17: reunirem l'empresariat i el col·lectiu empleat

(TO) línia 208: *for our young people*

(TM) línia 228: el nostre jovent

Per tal d'evitar dir «els/ les nostres joves», millor posar un mot neutre.

En el cas del text traduït he optat per buscar formes neutres sense marca de gènere o buscar un genèric com *gent*. Altres exemples del text traduït:

(TO) línia 200-201: *A country's population – in particular those of working age*

En aquest cas, *those* fa referència a *aquells* que estan en edat de treballar. Per no utilitzar el masculí genèric, he optat per:

(TM) línies 219: La població d'un país, en concret de la gent en edat de treballar

³⁸ Disponible a la xarxa:

<http://justicia.gencat.cat/web/.content/home/serveis/llenguatge_juridic/de_quines_eines_disposo/criteris_linguistics_gene/criteris_linguistics.pdf>

Els articles i determinants

Un article és un «element gramatical que normalment expressa el gènere i el nombre del substantiu del qual depèn, o que dóna caràcter substantiu a expressions que no són pròpiament un substantiu» (Enciclopèdia Catalana).³⁹

—Exemple d'articles, que tenen marca de gènere en català, cosa que no passa en anglès o bé que en anglès no hi són presents:

(TO) línia 8: *we will support manufacturing*

(TM) línia 8: donarem suport a la fabricació

(TO) línia 22: *a pre-announced reduction*

(TM) línia 26: una reducció preanunciada

En general, la principal complicació que ens trobarem pel que fa als articles en el document traduït serà el referent a les sigles. Així, porten article quan l'expressió sencera a la qual substitueixen també en porta, per exemple: *l'impost sobre el valor afegit; l'IVA*. A més, quan les sigles estrangeres hagin d'anar precedides d'article, caldrà que aquest concordi en gènere i nombre, independentment de la llengua d'origen de la sigla.

—Exemple del text:

(TO) línia 56: *amongst OECD economies*

(TM) línia 61: entre les economies de l'OCDE

O, per exemple en el cas de la taxa de passatgers aeris, que la seva sigla en anglès és APD, cal apostrofar-la pel fet que comença en vocal (TM: línies 354, 356, 358).

El determinant és una peça que acompanya el nom comú i serveix per identificar la referència del sintagma nominal. Pel que fa a l'ús del determinant en anglès, moltes vegades no hi és. Sovint passa quan fa referència a institucions i noms ja coneguts o genèrics. En català hem de posar-lo sempre.

(TO) línia 11: *we will support a labour market that helps people*

³⁹ Disponible a *Diccionari.cat*: [en línia] <
<http://www.diccionari.cat/lexicx.jsp?GECART=0012659>>

(TM) línia 12: donarem suport a una població activa que ajudi les persones

A vegades, en anglès no utilitzen cap determinant per parlar de grups específics concrets (*politicians, scientists, etc.*), cosa que no podem fer en català. Els determinants inclouen els articles definits (*the*), els demostratius (*this, that*) i els possessius (*his, her, etc.*) (Ainaud *et al.*, 2010: 161).

Els complements del nom

Generalment, l'ordre que solen tenir els complements del nom en català és de nom-adjectiu, cosa que sol ser al revés en anglès. Per exemple:

(TO) línia 237-238: *regulatory regime* (adj. + n.)

(TM) línies 261-262: règim normatiu (n. + adj.)

No obstant això, com que els adjectius poden tenir diverses funcions de significat en ambdues llengües, sol haver-hi una correlació entre l'ordre i la funció semàntica (Ainaud *et al.*: 163). Per tant, cal preguntar-nos la funció de l'adjectiu: especificativa, qualificativa o per complementar el grau d'un quantitatiu. Segons cada cas, haurà de seguir un ordre o un altre que pot ser ben genuí català. Per exemple, no serà el mateix parlar d'unes «úniques dimensions i avantatges» que d'una «avantatges i dimensions úniques» (TM: línies 116-117).

A l'hora d'utilitzar més d'un adjectiu, en anglès cal anar en compte perquè se segueix un ordre concret de posició dels adjectius (generalment: opinió + mida + edat + forma + color + origen + material, entre d'altres) amb això veiem clarament que en anglès es poden unir adjectius un darrere l'altre, i complementen al nucli que normalment va al darrere, cosa que en català no podem fer. A més d'adjectius, però, també podem trobar-hi llargues estructures de complements com formes de gerundi acabades en *-ing*, participis passius acabats en *-ed*, etc. L'ordre, per tant, variarà i això també ens farà anar en compte de veure a quants noms complementa un adjectiu. Per exemple:

(TO) línia 112: *devolved economic policy areas*

(TM) línia 121: zones de política econòmica descentralitzada

Cal estar alerta si *descentralitzada* és la política econòmica o les zones.

A banda dels adjectius que complementen el nom, també podem trobar en anglès altres noms que complementen el nom, cosa que si ens trobem en forma de nom +

nom + adjectiu, pot crear-nos una ambigüitat estructural per no saber ben bé a què es modifica. Aquest és un altre aspecte al qual cal parar atenció per no confondre'ns en el significat.

—Exemple d'ambigüitat en l'ordre dels adjectius:

(TO) línies 112-113: *most important economic and social policies*

Podríem pensar que és: *economia més important i polítiques socials**, quan el correcte és:

(TM) línia 122: polítiques econòmiques i socials més importants

—Un exemple d'adverbi que funciona complementant la resta d'adjectius:

(TO) línies 141-142: *more outward focused, dynamic and resilient economy*.

(TM) línia 152: una economia més dinàmica, resistent i més dirigida cap a l'exterior.

—Exemple (d'adverbi + adjectiu + nom) + (nom + nom):

(TO) línia 246: *more high value job opportunities*

(TM) línia 271: oportunitats de treball més qualificat

En català, per altra banda, solem expressar en forma de relatius el que en anglès pot ser fàcilment expressat per sintagmes preposicionals que complementen el nom, com són localitzacions espacials o de procedència. Tal i com veurem més endavant, aquesta sol ser una tècnica utilitzada en la traducció al català per fer amplificacions de significat. Vegem-ne algun exemple:

(TO) línia 189: *resilient, adaptable to changes in economic conditions, and able to respond*

(TM) línies 205-206: *que s'adapti als canvis en les condicions econòmiques i que respongui*

Finalment, en anglès també ens trobem construccions que en català no existeixen. Aquest és el cas de la construcció resultativa, en la qual el verb expressa moviment causat pel subjecte, per exemple:

(TO) línia 74: *within the UK*

que hem d'expressar amb una reformulació com:

(TM) línia 80: que forma part del Regne Unit

O bé de *phrasal verbs* que són verbs amb preposicions que poden canviar el significat del verb, tot i que en alguns casos li afegixen direcció o moviment. Ex.:

(TO) línia 14: *route out*

(TM) línia 16: via per sortir [s'hi afegix direcció]

En canvi:

(TO) línia 150: *make up a majority*

(TM) línia 162: conformen la majoria [canvia el significat]

Tot plegat són expressions que comporten força canvis en l'estructura de l'oració, així com de canvis verbals, etc. i que hem de mirar, en conjunt, que no modifiquin el significat de l'original.

La seqüència verbal

El verb té una funció molt important a la frase, ja que estableix el temps i determina qui fa l'acció, així com la durada, etc. A més, «estableix un lligam entre estructura i significat a través de la informació lexicosintàctica» (Ainaud *et al*, 2010: 166) i buscant una mica sobre el verb podem saber si és transitiu o intransitiu, si requereix alguna preposició, quins elements l'acompanyen, etc. i quan el verb s'expressa en veu passiva, podem veure la marca de qui fa l'acció (*by*; *per*) i distingir el subjecte de l'objecte. Tot i que l'agent no sempre és visible, les estructures de la passiva en anglès són fàcilment reconeixibles per la seva construcció amb el verb *to be* + participi.

Per altra banda, és molt propi del llenguatge jurídic l'ús de gerundis en anglès per iniciar frases o per indicar una conseqüència, cosa que no es pot fer en català i que ha de ser reformulat diferent (vegeu els usos a: *Curs de llenguatge jurídic*, p. 85-88).⁴⁰ Per exemple:

(TO) línia 230: *use the full array of business policies — affecting small and large businesses*

⁴⁰ Disponible en línia: <http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arxiu/cllj_2a_ed.pdf>

(TM) línies 252-253: utilitzar tota la gamma de polítiques de negoci que afectin tant a petites com a mitjanes empreses

(TO) línia 118: *Remaining under the Westminster system*

(TM) línia 128: El fet de romandre sota el sistema de Westminster

El temps

El temps gramatical s'expressa en el temps verbal i és el que dona la significació a les accions i estats de les oracions. L'anglès té formes genuïnes i d'altres que trobem també en català. Per exemple, el present històric i la forma de futur expressada també en present (quan se sap que el que passarà és evident). Pel que fa al passat, trobarem algunes diferències d'exactitud de succés dels temps verbals, però on més diferència hi ha, sobretot en el llenguatge jurídic, és en les formes de futur.

Tradicionalment en català utilitzem el present per redactar normes o per fer referència a accions que s'han de produir a partir de la notificació d'una resolució judicial (vegeu *critèris lingüístics* del Departament de Justícia de la Generalitat: 46)⁴¹ a diferència de l'anglès que sol utilitzar el futur per crear aquesta obligació. Cal anar en compte amb aquest aspecte ja que un futur pot ser interpretat en català com a un valor prescriptiu.

En el cas del llibre blanc que traduïm, la forma de futur es pot mantenir gairebé sempre ja que es tracta d'una voluntat d'intencions del govern i no pas d'una declaració de fets que han d'ocórrer.

—Exemple de formes de futur en el llibre blanc:

(TO) línia 140: *With independence we will be able to choose*

(TM) línia 150: Amb la independència podrem triar

—Altres formes de temps verbals:

(TO) línies 201-202: *Successive administrations have made boosting Scotland's population a top priority*

⁴¹ Disponible en línia:

<http://justicia.gencat.cat/web/.content/home/serveis/llenguatge_juridic/de_quines_eines_dispo_so/criteris_linguistics_gene/criteris_linguistics.pdf>

(TM) línies 220-221: Els successius governs han fet que el creixement de la població d'Escòcia sigui una prioritat

El mode

Les llengües romàniques expressen el mode amb la flexió verbal: indicatiu, subjuntiu i imperatiu. En català tenim una àmplia flexió, però en anglès només hi ha marques de subjuntiu en temps present i passat i el seu ús és força restringit. Normalment, en la traducció al català de l'anglès, ens apareixen subjuntius quan fem subordinacions de frases, però, com acabem de veure, són formes que hem d'evitar. No sempre serà possible, ja que el subjuntiu és força corrent en català. Per tant, caldrà comprovar que no podem optar per cap altre sintagma abans d'utilitzar-lo, però també caldrà comprovar que seguim les normes de criteris lingüístics correctes, ja que hi ha certs verbs desideratius i de creença que ens obliguen a crear aquesta estructura. Per tant, determinem que la detecció de la modalitat del context és el que ens portarà a una interpretació i reexpressió correctes. Exemple:

(TO) línia 49: adding in a geographical share

(TM) línia 52: si afegim a Escòcia la quota geogràfica

No seria prou correcte fer ús de la forma d'imperfet «si afegíssim a Escòcia», per això utilitzem l'indicatiu.

Amb les oracions condicionals, és millor utilitzar el present d'indicatiu que no l'imperfet de subjuntiu.

—Exemple de forma de futur en anglès substituïda per una forma de subjuntiu:

(TO) línies 154-155: *This Government's aim is that, within a decade, Scotland will achieve and maintain a place*

(TM) línies 166-167: L'objectiu d'aquest govern és que, en una dècada, Escòcia aconsegueixi i mantingui un lloc

En aquest exemple, ens trobem que hem canviat una forma de gerundi en anglès per una forma de subjuntiu iniciada amb una frase de relatiu.

(TO) línia 81: *If Scotland moved from the rates*

(TM) línia 88: Si Escòcia sortís de les taxes

Les formes impersonals

Les formes impersonals són aquelles que no designen qui fa l'acció, per exemple: «perquè així consti» i sovint es troben quan tampoc se sap qui és el destinatari, ja que no està explícit. En el cas de l'anglès, s'utilitza, com hem vist en l'apartat d'activa-passiva, la construcció passiva anomenada impersonal. Normalment es construeix amb verbs intransitius relacionats amb la percepció, com *say, think, suppose, know, expect, consider*, entre altres. Com que en anglès necessiten utilitzar un subjecte, s'utilitza l'estructura de la passiva amb el pronom *it*: *it is said; it is known*, etc.

En català, per expressar el mateix utilitzem *se/es*: «se sap», «es diu», etc. tot i que no sempre, a vegades, per traduir el mateix, podem fer servir la 3a persona del plural «diuen» (sobretot en alguns verbs com *dir*, en detriment d'altres com *pensar* o *considerar*, per exemple). Vegem-ne algun cas:

(TO) línia 71: *It is estimated that there could be*

(TM) línia 77: *es calcula* que al mar del Nord *hi podria haver*

Una altra manera d'expressar la impersonalitat en català és amb perífrasis del tipus «s'ha de» o «cal que» expressades en anglès amb verbs modals com *might* o *should*. Per altra banda concorden les dues llengües quan utilitzen la forma «there is», «there are», «there + modal», etc. ja que en català també podem fer el mateix «hi ha/hauria/hauria d'haver», etc.

(TO) línia 37-38: *there is no doubt*

(TM) línia 40: no *hi ha* dubte

Per tant, és convenient, quan no sabem qui fa l'acció o a qui va destinat el document, que utilitzem alguna d'aquestes formes, sempre que siguin les adequades conforme els criteris lingüístics.

8.2.2 Nivell lexicosemàntic

En aquest apartat faré referència als entrebancs que ens podem trobar amb el lèxic i el vocabulari a l'hora de traduir. Els mots poden tenir diversos significats, a més, el lèxic evoluciona al llarg dels anys i ens podem trobar des de neologismes, manlleus, barbarismes, etc. En els textos especialitzats, com és el cas dels textos jurídics i econòmics, la terminologia serà específica i, si tenim en compte que un mot pot tenir diversos significats, caldrà que busquem l'adequat a la traducció segons cada cas per

evitar ambigüïtat o males interpretacions. Per exemple, en el document apareix diverses vegades *performance*, que no s'ha de relacionar amb actuacions, sinó amb rendiment, acompliment o funcionament.

—Exemples d'expressions pròpies del llenguatge formal:

(TO) línies 56-57: *in terms of output per head*

(TM) línia 62: pel que fa a la producció per càpita

(TO) línia 120: *in order to drive growth*

(TM) línia 130: per tal d'impulsar el creixement

El llenguatge jurídic tendeix a no evolucionar tan ràpid com el científic o el tècnic, ja que, a diferència d'aquests, utilitza més llatinismes, paraules d'origen francès o altres arcaïques. No obstant això, tal com esmenta Alcaraz al seu llibre (2007: 74): «El lenguaje jurídico responde a las necesidades de la vida, las cuales obligan a que constantemente se estén creando nuevas figuras jurídicas, precisadas con nombres muy concretos, y a que necesariamente otras se queden anticuadas». Així mateix, segueix «el tono del inglés jurídico resulta un tanto formal y arcaizante. Este registro lingüístico se percibe, sobre todo, en el léxico» (Alcaraz, 2007: 76).

—Exemples de vocabulari específic:

(TO) línia 29: *approach*

(TM) línia 32: enfocament

—Vocabulari propi del llenguatge econòmic:

(TO) línia 30: *economic foundations*

(TM) línia 33: fonaments econòmics

Quan ens referim a grups lexicosemàntics no tan sols parlem de mots, sinó també d'unitats plenes de significat que conformen sentit i adquireixen nous significats si van juntes, és a dir, quan es complementen diversos mots. Per exemple: *tax allowance* (TO: línia 20) queda traduït com a «desgravació fiscal» (TM: línia 22).

En un text haurem de tenir en compte la funció, el destinatari, el mitjà, etc. abans de decidir si traduïm un mot per un significat o per un altre, puix que no hem de tractar les

paraules per si soles, sinó com a unitats significatives dins del conjunt del text.
Exemple:

(TO) línia 40: *Devolution*

(TM) línia 42: traspàs de competències

Dins dels significats que té, en el context, cal estar al corrent que fa referència al «traspàs de competències» i no pas a «devolució».

Per tant, quan no trobem la solució del significat d'una paraula, el més convenient és que analitzem les altres que l'envolten, a més d'esbrinar el significat de la mateixa paraula, com està composta, etc. El més adequat per fer això, serà un diccionari monolingüe. Així, podrem descobrir si una paraula té diversos significats i podrem escollir la que més s'adapti al nostre context.

A l'hora de traduir de l'anglès al català haurem de distingir entre designació, sentit i significat. La primera fa referència a la situació extralingüística, o a allò a què ens referim. La segona és el «contingut dels signes i de les construccions d'una llengua que depèn de les oposicions semàntiques establertes dins aquesta llengua» (Ainaud *et al.*, 2010: 223), per exemple els possessius en anglès que en moltes ocasions no cal traduir. En el cas del llibre blanc, però, la intenció del govern és de mostrar al lector els seus objectius i es repeteix constantment. Exemple:

(TO) línia 133: *our own decisions to the benefit of our economy*

(TM) línies 143-144: les pròpies decisions a favor de la nostra economia

El sentit, en canvi, és el que fa referència a la intenció, a què volem dir. Per tant, i, tenint en compte que moltes vegades, per exemple, la designació i el sentit no van lligats, caldrà que analitzem bé el text en la seva totalitat abans de traduir i fer un fals sentit, que desembocaria amb una incomprensió total de significat.

En anglès hi ha diversos factors que poden contribuir a la confusió, com és la mala puntuació, les frases excessivament llargues amb diversos *that* amb valors diferents o l'ús continuat de conjuncions seguides (*when, so long as*) o les freqüents passives. La traducció de textos jurídics, doncs, requereix molta concentració, rigor, gust estètic i sobretot paciència i precisió per tal que el resultat sigui natural i fidel a l'original.

El lèxic

Com ja hem vist, el lèxic evoluciona constantment amb el temps, per la qual cosa serà indispensable que consultem fonts fiables de neologismes sempre que tinguem dubtes. Un dels aspectes importants en la traducció de l'anglès jurídic al català és la precisió dels mots que s'utilitzen, com hem dit, per no crear ambigüitats. Així, per exemple, en lloc d'utilitzar verbs especulatius (*find, think, believe; pensar, estimar, suggerir*), utilitzarem verbs plens de significat (ex.: *submit, ordeno, disposo*, etc.). Exemples de llenguatge més econòmic:

(TO) línia 46: *output per head*

(TM) línies 49-50: producció per càpita

En l'anglès jurídic és molt freqüent trobar «doblets» o «triplets» (Alcaraz, 2007: 76-77) el que significa que trobem grups redundants de dues o tres paraules per referir-se a una de sola, per exemple: *false and untrue; last will and testament; rest, residue and remainder*. Tampoc és estrany trobar-se amb eufemismes per esmentar accions o fets de manera més suau, per exemple *shoplifting* per referir-se a *steal from a shop*. Per altra banda també és comú utilitzar adjectius que tenen un ús corrent en el llenguatge estàndard, però que adquireixen ple significat dins del context jurídic, com ara: *absolute; qualified; constructive; actual*, etc. També és molt constant l'ús de sufixes com *-er/or* i *-ee* (*employers and employees*, línia 15 del TO), normalment per denominar persones que fan l'acció o que la reben, així, també es troben freqüentment adverbis, preposicions, conjuncions i construccions de gerundi com: *hereinafter* (d'ara endavant); *herewith* (adjunt); *under*; línia 111 del TO), (segons; línia 120 del TM), etc. En el text traduït, però, es troba més llenguatge estàndard pel que fa a l'especialització jurídica, però més llenguatge específic econòmic (vegeu fitxes terminològiques, ap. 11, més endavant).

Un altre aspecte que cal tractar en aquest apartat és el dels «falsos amics» que són paraules existents en ambdues llengües que han evolucionat diferent adquirint significats no iguals. Per exemple *section* en anglès es refereix a «article» (en català) i a la inversa, *article* és «secció» (en català) o *prorogue* que significa «suspendre» i no pas «prorrogar». Per tots aquests possibles entrebancs que ens podem trobar en un text jurídic, el més recomanable és evitar l'ús de paraules que s'escriguin igual, sense deixar de ser fidel a l'original, intentant evitar calcs innecessaris i procurar seguir una equivalència tant semàntica com estilística que ens apropi al TO (text original). Exemples de falsos amics:

(TO) línia 94: *evidence*

(TM) línia 103: indicati

(TO) línia 104: *to meet challenges*

(TM) línia 113: fer front als reptes

(TO) línia 108: (pl.) *strengths*

(TM) línia 116: avantatges

(TO) línia 111: *under*

(TM) línia 120: segons

(TO) línia 116: *figure*

(TM) línia 126: xifra

Anàlisi del lèxic tècnic

Com acabem de veure en l'apartat del lèxic, les paraules adquireixen diversos significats en un context tècnic especialitzat. Per tant, paraules del lèxic comú també poden ser utilitzades en aquest context, però caldrà, en cada cas, fer una anàlisi de cadascuna per utilitzar la més apropiada segons cada context. Hi ha termes, però, que són exclusivament de l'àmbit jurídic, com: *remand* (que adquireix un significat restrictiu de llibertat); *committal* (que té com a mínim quatre significats, tots ells relacionats amb l'àmbit jurídic); *bring* (que amplia el significat dins de l'àmbit purament jurídic, i es refereix a «interposar» en el cas d'una demanda o «iniciar» un procediment); *discharge* (que pot significar «portar a terme», «exercir», com he optat en la traducció del text, o «descarregar»); *find* («declarar»); *provide* («disposar», «proporcionar», «facilitar»); *result* («retornar») (Alcaraz, 2007: 82-88). D'altres paraules pròpies del llenguatge jurídic han passat ja al llenguatge quotidià, com *convicted* o *auction*. Com veiem, doncs, cal analitzar bé el significat de les paraules així com de la sintaxi que en ocasions és confusa i complicada. Per tant, serà bo posar especial atenció als connectors, conjuncions, termes polisèmics, a les redundàncies, als calcs, préstecs, formacions en gerundis o participis, etc. i procurar, un cop més, seguir formes genuïnes del català sense perdre l'estructura pròpia dels textos jurídics. En el cas del nostre document, trobem termes més propis del llenguatge econòmic, com ara: *tax allowance*; *sustainability*; *revenue* o *relief* (tots ells a les fitxes terminològiques, ap. 11 d'aquest treball).

Topònims, antropònims i altres noms propis

A l'hora de traduir noms propis de persones i/o de llocs, cal tenir present que la tradició canvia i evoluciona i per tant és convenient que ens cenyim al que diu, per exemple, el *curs de llenguatge jurídic* de la Generalitat o alguns llibres d'estil i manuals, segons on vagi destinat el text. Hi ha normes estrictes pel que fa a la traducció de topònims, però en general seguim aquests criteris (Ainaud *et al.*, 2010: 229):

- a) Els noms dels continents i els topònims que els inclouen. Ex.: *Europe*-> Europa
- b) Els mars i els oceans. Ex.: *The North Sea* -> el mar del Nord
- c) Els topònims compostos de nom comú i adjectiu i/o complement (ex.: *Great Salt Lake* per «Gran Llac Salat»).
- d) Els compostos d'adjectiu i/o complement i nom propi (*UK*-> Regne Unit)
- e) Els topònims que són ells mateixos traduccions o adaptacions de topònims d'altres llengües.

- f) Tots els altres topònims que ja tenen tradicionalment consolidada una forma catalana. (*Scotland*-> Escòcia)

Una bona font de consulta, actualment per saber-ne la traducció és, per exemple la pàgina de TV3 (ésAdir.cat) que s'actualitza freqüentment. Quan fem referència a museus, monuments i institucions, ho traduirem quan es tracta de noms genèrics, però cal comprovar sempre si habitualment es tradueixen o no, o ja han estat traduïts abans. Tanmateix, en traduir topònims cal anar en compte amb les majúscules i minúscules, ja que varien les normes segons les llengües.

Pel que fa als antropònims (o noms de persones) la norma diu que no s'han de traduir, excepte quan: siguin noms de monarques, prínceps, princeses, emperadors i papes; personatges destacats de la Bíblia i altres textos sagrats, del santoral, de l'Antiguitat, de l'Edat Mitjana i del Renaixement; noms l'ortografia dels quals ha estat adaptada a la pronunciació anglesa a partir d'un sistema d'escriptura diferent a l'alfabet llatí i noms que en la versió anglesa ja són traduccions.

En el cas dels textos jurídics, serà molt habitual trobar noms de persones que compareixen, noms d'institucions, etc. Les persones no es traduiran mai i les institucions caldrà comprovar si tenen un equivalent en català o si s'ha de traduir literalment perquè la institució no existeix a la llengua d'arribada i així mantenir entre parèntesi el nom original. Les organitzacions, doncs, si tenen equivalents i són d'àmbit d'acció internacional, es traduiran en la seva forma equivalent.

—Exemple d'institucions:

(TO) línia 56: OECD

(TM) línia 61: OCDE

Pel que fa a les empreses, seguirem el mateix criteri que els noms propis, tanmateix, com hem vist, si abans ja ha estat traduït, utilitzarem el nom en la nostra llengua. Les marques comercials registrades tampoc s'han de traduir, excepte quan es fa servir un nom de marca per designar un nom genèric, aleshores, si tenim el nom més genuí, utilitzarem aquest. Caldrà veure, però, sempre que calgui, quan utilitzem la majúscula i quan no. Per això també és molt bo seguir les pautes que ofereix la Generalitat de Catalunya amb el seu *curs de llenguatge jurídic* (2a ed.)⁴²

—Exemple de noms propis de comissions o organitzacions que s'han traduït literalment però especificant a peu de pàgina el nom original:

(TO) línia 14: *Fair Work Commission*

(TM) línia 14: Comissió de Treball Just

En canvi, les lleis s'han de conservar igual, en tot cas es pot fer una traducció literal, però cal deixar el nom original visible perquè són úniques. Ex: *Scotland Act 2012* (TO: línia 118).

Abreviacions, sigles i símbols

Les abreviacions són un recurs gràfic per escurçar mots i estalviar repeticions innecessàries.

En el document que he traduït hi ha abreviacions que es van repetint al llarg del document, com ara UK; GPD; OECD; UN; R+D; o APD. Són molt apropiades en capçaleres, peus de documents, llistes, carpetes, etc. Cal tenir en compte que hi ha tres tipus d'abreviacions: les abreviatures, les sigles i acrònims i els símbols. En tots els seus casos, caldrà seguir la normativa de singulars i plurals, així com de majúscules i minúscules i, tal com hem vist abans, l'ús adequat d'apòstrofs i/o articles davant les sigles (si el nom és masculí, femení, comença en vocal, etc.), per exemple, les abreviacions, cal apostrofar-les com si es tractés d'un mot sense abreujar. A més,

⁴² Disponible en línia: < http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arxius/cllj_2a_ed.pdf >

cal saber que tenen plural i que quan no estan establertes, es formen amb un punt davant la primera vocal de la síl·laba a partir de la qual s'escurça el mot. Les sigles i acrònims es formen lliurement, normalment amb les inicials dels substantius i adjectius de la denominació que representen (vegeu el *Curs de llenguatge jurídic* del gencat.cat).

Neologismes, llatinismes i arcaïsmes

Ja hem vist en el moment de tractar el lèxic que l'ús d'arcaïsmes, llatinismes i neologismes és molt propi del llenguatge jurídic. Solem trobar moltes formes prefixades que tenen el seu equivalent en la llengua d'arribada. Per tant, un cop més, cal anar amb cura amb el seu tractament per no caure en calcs inapropiats.

Locucions

A l'hora de fer ús de certes locucions com «amb vista a», «per tal de», etc., caldrà veure que no confonguem les preposicions que hi van prefixades segons la funció que facin. Per saber-ho, cal consultar diccionaris de la llengua catalana amb exemples i revisar les normes i criteris del català. Haurem d'evitar caure en calcs de l'anglès i, a vegades, del castellà, ja que la proximitat a la nostra llengua moltes vegades ens fa caure en el parany de creure que sabem com s'escriu una construcció i estem fent un barbarisme.

Frases fetes/ construccions prefixades

L'ús de les frases fetes sol ser més propi de la traducció literària que no pas de la jurídica ni l'econòmica. El més normal en la traducció de textos jurídics serà trobar-se amb construccions prefixades, ja que les frases fetes són més pròpies del llenguatge poc formal. Ex:

(TO) línia 176: *in terms of*

(TM) línia 183: pel que fa a

(TO) línia 83: *As an illustration*

(TM) línia 90-91: a tall d'exemple

Trets ortogràfics

L'ortografia catalana segueix unes normes estrictament prefixades, per tant, no hem de deixar-nos portar per la intuïció quan en anglès veiem paraules escrites en majúscula, ja que les convencions són diferents.

Exemple de convencions majúscules:

(TO) línia 115: *Scottish Parliament*

(TM) línia 124: El *Parlament escocès*

Majúscules i minúscules

L'ús de majúscules i minúscules és una convenció i no una qüestió gramatical. Les abreviacions es formen amb majúscules (*VAT; WTO*), com hem vist, igual que els acrònims. Anem a veure quines altres convencions hi ha per a l'ús de majúscules (*Criteris lingüístics del Departament de Justícia de la Generalitat*, 2013: 39):

- Van en majúscules els noms propis de persona i no els noms comuns. Per exemple: «el cap del Servei de Suport Jurídic» però, en canvi: «els caps de servei». En el cas del nostre text:

(TM) línia 115: el *Govern* escocès

(TM) línia 146: Els *govern*s escocesos del futur [nom genèric; qualsevol d'ells]

- Els tractaments protocol·laris com «Il·lustre; Sr.; Dr», però no «notari, registrador, advocat», «*Deputy Governor*» ho traduirem en minúscules per «vicegovernador».
- Totes les paraules sempre que vagin a l'inici d'una frase, però no darrere dels dos punts ni del punt i coma.
- Organismes com «Departament de Justícia»; «Sala Segona del Tribunal Suprem», però «sala d'actes del Casal Sant Jordi».
- Plans, jornades, ponències, cursos. Exemple: «Jornada sobre Delinqüència Juvenil», «Seminari de formació per a jutges de pau». Sobretot si el nom complet es pot posar en sigles.
- Documents i tràmits oficials. Per exemple: «Estatut d'autonomia de Catalunya»; la «sentència del Tribunal Constitucional», però «les sentències 236/2002 i

127/2004», «*the Act*» «la Llei» quan ens referim a una llei en concret, però genèricament, en minúscula. Exemple del text:

(TO) línia 116: *Scotland Act 2012*

(TM) línia 126: Llei d'Escòcia 2012 (*Scotland Act 2012*)

Se sol traduir sempre el títol de la documentació oficial jurídica i disposicions normatives, però si en el context no queda clar, s'hi afegeix el marc de referència (Coromina, 2008: 163).

- Noms de títols de revistes i llibres.

Per aplicar correctament les normes d'ortografia i d'ús de majúscules i minúscules, el millor és consultar els diccionaris i convencions, però en l'aspecte jurídic, el que ens anirà molt bé serà preguntar-nos sempre si la paraula que pertany a un organisme o institució, etc., podem trobar-la en un rètol o fa referència a un nom comú. Per exemple, els jutjats, les lleis, les normatives, etc. A banda d'això, és clar, caldrà que tinguem presents totes les normes, com ara si la paraula està situada a l'inici de la frase, darrere d'un interrogant, coma, punt, etc., que de fet, són aspectes que un traductor ja hauria de dominar abans de posar-se a traduir.

8.2.3 Altres particularitats

A part de tots els aspectes de morfosintaxi, semàntics, de lèxic i ortogràfics, hi ha certes convencions que cada llengua té i aplica i nosaltres, com a bons traductors, hem de transferir a la nostra aplicant els canvis necessaris. Per exemple les mesures, pesos, monedes, abreviacions, signes i símbols. Vegem-ne algun exemple:

(TO) línia 26: *£250 million*

(TM) línia 29: 250 milions de lliures esterlines

En el cas de la traducció jurídica, hem de pensar que estem reproduint un text per algú que no coneix la llengua de sortida, però no ens demanen que fem una traducció literària per transportar la persona a una altra realitat. Si en un document jurídic hi surt una mesura, diners, etc., la nostra obligació és deixar-la igual però adaptant-les, si cal, a la llengua d'arribada (com és el cas del nostre text, en el qual he optat per especificar quin tipus de lliura); com a molt podem ampliar si els diners pertanyen a una zona o una altra o si les milles són marítimes o terrestres.

Pel que fa a la forma del document, també procurarem mantenir-la igual, especificant en el cas de fer una traducció jurada si hi ha marques de segells, símbols, elements ratllats, paraules mecanografiades, signatures o guixades, papers estripats, fulls oficials, etc. En el cas del nostre text traduït, hem mantingut també els gràfics que resulten rellevants per a la informació que aporta el document.

Elements de connexió textual

Hi ha diversos elements que ens serveixen per connectar el text. Un d'ells són els connectors (que n'hi ha de molt diversos, com veurem) i els signes de puntuació. Com ja hem anat repetint, cada llengua utilitzarà les seves convencions, per tant, això sí que és un aspecte que caldrà revisar i traspassar a les convencions establertes en català.

Connectors

Els mots connectors són, tal com ho defineix el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya en la seva publicació de *Criteris lingüístics*:

paraules o grups de paraules que cohesionen el text i guien la lectura. D'una banda, estructuraven (organitzen i relacionen) paràgrafs i oracions dins el text; de l'altra, fan de senyals textuals per al lector perquè assenyalen la distribució de les idees en tot el text.⁴³

Hi ha diversos tipus de connectors, com: les conjuncions i locucions conjuntives; les preposicions i locucions prepositives; els adverbis i locucions adverbials; i altres expressions i mots, com formes de gerundi, participis, etc.

En anglès s'utilitzen molt les paraules que sovint traduïm en forma de perífrasi com: *under* (en virtut de; a l'empara de; de conformitat amb, etc. depenent del context); altres combinacions per indicar un espai, finalitat, oposició o objecció del que s'està explicant, com *hereinafter*, *the latter*, *hereinunder*, *upon*, *above*, *against*, *whereof*, *within*, *subject to*, etc. (d'ara endavant; més amunt, més avall, a continuació, etc.).

Les construccions en gerundi com *considering*, *having resolved*, *ensuring*, *overseeing*, etc., es tradueixen per infinitius, formes de participi o formes nominals (un cop resolt; en consideració; assegurar, etc.). En el text trobem estructures que faran que apliquem les fórmules pròpies adaptades a la nostra llengua. Ex.:

⁴³ Disponible a la xarxa:
<http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arxiu/cllj_2a_ed.pdf>

(TO) línies 56-57: *in terms of*

(TM) línia 62: pel que fa a

Marcadors pragmàtics

Hi ha molts sintagmes que en anglès, així com en català, apareixen de forma espontània en la llengua oral (per exemple: *I mean; you know; bueno*, etc.) i funcionen com a «omplidors» del discurs. Per aquest motiu, serà molt difícil trobar-los en documents jurídics on la formalitat és alta i el mitjà és escrit, dues condicions en les quals aquest tipus d'elements solen desaparèixer. En canvi, sí que hi ha marcadors de formalitat com ara l'enumeració seguida de dos punts. Ex.:

(TO) línia 271: *will be as follows*.

(TM) línia 300: seran les següents:

La puntuació

Els marcadors pragmàtics són aquelles unitats lingüístiques que ens serviran per organitzar el text, reformular la informació, segmentar el document, etc. per tant, funcionaran molt bé (encara que no siguin unitats lingüístiques), per fer aquestes funcions, els signes de puntuació, ja que serveixen per estructurar, desfer ambigüitats, facilitar la comprensió i marcar pautes per a la lectura oral.

Com a elements pragmàtics tenim de mostra els documents jurídics, en els quals ens trobarem molts marcadors en forma de puntuació (com hem vist en l'exemple anterior; dos punts, punt i coma, etc.), vinyetes numerades, amb punts, amb lletres, etc. En el text traduït n'hi ha diversos de tots aquests que he esmentat i serveixen, principalment per establir un ordre i fer enumeracions que han de quedar clares. Al TO, entre les línies 285 i 295, per exemple, hi ha una llista de punts que marquen una enumeració. De la mateixa manera, també trobem gràfics en el text per indicar percentatges i funcionen com a marcadors.

Les convencions de l'anglès, a diferència del català, fa incisos entre guions llargs que nosaltres, per les convencions de la nostra llengua, fem entre parèntesis (sobretot per fer explicacions del que s'ha dit anteriorment o amplificacions de significat) o, fins i tot, a vegades entre comes (en el cas de frases explicatives). També se'n troba algun exemple al text:

—Exemple de puntuació diferent:

(TO) línies 13-14: – at the very least –

(TM) línia 15: o, si més no,

Podríem afegir en aquest apartat els recursos tipogràfics, com les cometes que, en anglès, també solen ser simples i nosaltres tendim a fer ús de les cometes baixes. Si en el text apareix alguna negreta o cursiva pot ser una marca posada expressament per ressaltar algun mot, nom, o expressió i les hem deixar per mantenir l'estil de l'original.

En el cas de les comes, en català, per les seves convencions, és inconcebible que se separi el subjecte del verb o el verb dels complements, cosa que és diferent en anglès, que, en moltes ocasions, situa la coma davant les conjuncions. Tanmateix, el Departament de Justícia de la Generalitat, en els seus *Criteris Lingüístics* (pàg. 56), remarca que: «La puntuació està estretament relacionada amb la sintaxi, l'entonació, el contingut expressiu, i també depèn del gust personal i la llargada de les frases».

Referents culturals

La traducció entre dues llengües molt allunyades (i encara més important, dues cultures), com és el cas de l'anglès i el català (que provenen d'arrels germàniques i llatines respectivament) fa que no sigui una tasca fàcil. Això, a banda de tots els entrebancs lingüístics i semàntics, és a causa dels elements culturals que l'envolten.

Un traductor haurà, primer de tot, d'informar-se sobre el tipus de document que ha de traduir, quina normativa regeix en el país d'origen i el d'arribada, tipus d'institucions, estructures dels documents, etc. Hi ha un munt d'elements que hi juguen un paper important. En el cas del document que he traduït, l'element cultural més difícil és, potser, les institucions relatives a Escòcia i disposicions pròpies del país, ja que en alguns casos trobem institucions d'abast internacional (com la OMC), però en d'altres són específiques de la zona, com la taxa de passatgers aeris (APD) que trobem a Espanya com a «impost turístic», però amb diferents aplicacions.

Gràcies al coneixement adquirit amb l'estudi d'aquesta assignatura, he hagut de prendre unes decisions que a priori, no haurien estat fàcils. Com hem vist abans, hi ha diverses opcions. Jo he optat, en la majoria dels casos, per fer anotacions a peu de pàgina per aclarir al lector català les dificultats de comprensió que li puguin sorgir.

Els elements culturals van apareixent al llarg del text i es mostren en diverses formes, de significat, de sentit, d'estructura, de referents, de sintaxi, de mots, etc. És per això,

que els teòrics de la traducció han estudiat aquest aspecte i han facilitat tot un conjunt de procediments de traducció que caldrà seguir a l'hora de prendre unes decisions o unes altres, que tot seguit descriuré, i de les quals en posaré exemples.

9 Procediments de traducció

Com acabem de veure, els procediments de traducció són totes aquelles tècniques que s'utilitzen per traduir un text i transportar-lo a una altra llengua i cultura. Això ha sorgit a partir de l'interès que al llarg dels anys ha causat als estudiosos el fet que en comparar dos textos, original i traducció, poques vegades hi apareixen estructures idèntiques tant pel que fa a la sintaxi com al lèxic. Aquests canvis soferts per fer possible aquesta transformació d'un text a un altre han quedat reflectits en les següents tècniques emprades:⁴⁴

9.1 Adaptació

És el procediment utilitzat quan es vol assegurar que el lector comprèn perfectament el contingut del text. Consisteix a desplaçar un element cultural del text d'origen i substituir-lo per un altre existent a la llengua d'arribada. Hi ha aspectes com les frases fetes, els acudits o estereotips que no es poden desplaçar a una altra llengua si no sofreixen uns canvis; aquests són els de l'adaptació. Per exemple, les mesures o els pesos *miles*, *pounds*, en el cas de la traducció literària, canviar-ho per quilòmetres o euros, seria la millor opció. En explicar un conte, posem pel cas, d'en Patufet a un poble del pol Nord, el més probable és que s'haguessin de canviar aspectes com la temperatura, la vegetació, els costums, etc. probablement s'hauria de fer un conte nou «adaptat» a la llengua d'arribada. En aquest cas, implicaria un canvi total del text, tot i que no sempre una adaptació significa que hagi d'englobar tot el text, a vegades només s'ha d'aplicar a una part. Vegem-ne exemples del text traduït:

(TO) línia 9: *pound*

(TM) línia 10: lliura

(TO) línia 52: *£26,000*

(TM) línia 56: 26.000 lliures esterlines

En el segon cas, podem veure com hi ha diversos canvis: primer l'ordre del símbol que en català hauria d'anar al darrera o pot estar emplaçat, com és el cas, per el seu nom. En segon lloc, el canvi de puntuació numèrica, que en anglès es marca en *coma* el que en català i espanyol es marca en *punt* de milers. En el cas d'institucions que ja existeix un equivalent en la llengua d'arribada, també les adaptem:

⁴⁴Em serviré, com a referència, del *Manual de traducció anglès-català* (Ainaud et al., 2010)

(TO) línia 90: *OECD*

(TM) línia 98: OCDE

Cosa que succeeix de la mateixa manera amb els noms propis:

(TO) línia 48: *London*

(TM) línia 51: Londres

I amb determinades expressions internacionalment reconegudes:

(TO) línia 51: *Gross National Income*

(TM) línia 55: renda nacional bruta

De fet, si filem prim, podem considerar adaptació tot allò que per normativa o per convencions ja està establert i acceptat a la llengua d'arribada i que hem de traspasar. Això inclou puntuació, convencions de majúscules i minúscules, etc.

9.2 Amplificació

L'amplificació és un procediment utilitzat quan el que s'intenta és fer explícits elements conceptuals que al text original eren implícits, tan pot ser per motius sintàctics com per culturals. D'aquesta manera s'introdueixen paràfrasis explicatives, notes del traductor, etc. Podem trobar-ne exemples al llarg de tota la traducció.

Pel fet que el lector llegeix el document en català, es pressuposa que la llengua d'arribada té una cultura allunyada a la del Regne Unit. Tot i que l'encàrrec acabaria de definir quines pautes cal seguir, com a traductora, he pres la decisió de fer possible una lectura fàcil al suposat receptor del document i ampliar, així, els significats que podrien resultar ambigus o de complicada comprensió. També per aquest motiu (tal i com ha aparegut en algun exemple anterior) he optat per ampliar, en la majoria dels casos, el símbol £ per «lliura esterlina». Un altre exemple perquè no hi ha equivalència a la cultura d'arribada:

(TO) línia 24: *Air Passenger Duty*

(TM) línia 26: impost de passatgers aeris (APD) [+ nota a peu de pàgina]

Quan no hi ha equivalent d'un grup, institució, etc. en la llengua d'arribada, és recomanable fer una traducció aproximada i posar entre parèntesi el nom original o les sigles originals si més endavant ens convé repetir-les. Si no és així o si això es

repeteix molt sovint, per tal de no dificultar la lectura, es poden posar notes a peu de pàgina on s'expliqui quin és el nom original i a què fa referència. Ex.:

(TO) línia 13: *Fair Work Commission*

(TM) línia 14: Comissió de Treball Just [+ nota a peu de pàgina]

Però també podem trobar casos més subtils, com és el cas d'una amplificació d'un pronom per la repetició de l'antecedent al qual fa referència. Ex.:

(TO) línia 169: *these will remain*

(TM) línia 183: Aquestes prioritats seran

9.3 Calc

El calc és una expressió o paraula que arriba al text meta conservant l'estructura o el significat de l'original. Solem dir que és una forma de traduir literalment o paraula per paraula. Un calc no sempre és sinònim de mala traducció, ja que pot estar acceptat a la llengua d'arribada, però fa que el lector desconfii. Els calcs poden ser de forma (morfològics), copiant una estructura (per exemple: *kinder garden* per *llar d'infants*;) o bé de significat (lèxics i semàntics), per exemple *football* per *balonpié* en espanyol. En aquest segon cas és quan hem de vigilar amb els «falsos amics» i comprovar sempre si el significat és el que sembla o no. En el text traduït, podem observar:

—Exemple de calc morfològic:

(TO) línia 79: *decades*

(TM) línia 85: dècades

Totes dues paraules tenen el seu origen en el terme grec *dekas*, que significa «deu».

(TO) línia 103: *referendum*

(TM) línia 112: referèndum

Totes dues paraules procedeixen del llatí *refero* i mantenen la mateixa morfologia. En aquests casos, es calca la forma de la paraula, tot i que l'origen no és anglosaxó.

—Exemple de calc estructural:

(TO) línia 54: *per hour worked*

(TM) línia 59: per hora treballada

L'estructura es manté tant en anglès com en català.

—Exemples de calc de significat:

(TO) línia 51: *Gross National Income*

(TM) línia 55: renda nacional bruta

(TO) línia 275: *UK* [United Kingdom]

(TM) línia 305: Regne Unit

Un calc mal fet, seria, per exemple, traduir *it is not unusual* per *no és inusual*; en canvi, estaria ben traduït si ho canviéssim per *és força habitual*.

En el cas dels documents jurídics, hem de parar especial atenció a les formes de gerundi que no corresponguin en català (que només s'utilitzen per marcar que una acció està passant al mateix moment o ha passat abans, però no com a indicador de posterioritat ni com a causant), a les formes modals com *might, must, should, will*, sobretot amb la forma de futur, ja que els criteris de textos jurídics en català diuen que s'ha de redactar en present i també cal anar en compte (però generalment amb altres àmbits, no especialment el jurídic) en no fer calcs de possessius, que són molt freqüents en anglès però que en català tenim altres maneres d'expressar (per exemple amb l'ús de pronoms) i evitar la incorrecció.

9.4 Descripció

La descripció consisteix a no reescriure un element del text d'origen i en el seu lloc, utilitzar una descripció, de la seva forma i/o funció. Per exemple, quan apareixen paraules pròpies d'una cultura en concret i no es poden traduir, com els xenismes, tenim la opció de deixar-les igual i manllevar-les o bé fer-ne una explicació. En certa manera s'assembla a l'ampliació, amb la diferència que en aquest cas, no hi apareix la paraula original, tan sols la descripció. Exemple:

(TO) línia 40: *Devolution*

(TM) línia 42 : Traspàs de competències

En aquest cas, no tenim cap terme en català que faci referència a *devolution*, tot i que el concepte sí que existeix. Per tant, en queda la descripció del significat.

9.5 Equivalència

És una forma de modular el que ens ve donat a la llengua de sortida i substituir-ho per una nova expressió ja existent a la llengua d'arribada. Aquest apartat va molt relacionat amb l'adaptació, ja que quan tenim a la llengua d'arribada un equivalent i l'utilitzem, aleshores estem adaptant el text a la llengua meta. Solen ser formes ja fixades i es poden trobar en els casos de frases fetes, locucions, onomatopeies, refranys, interjeccions, fraseologia, etc.

Un error d'una mala traducció pot ser molt evident i fàcil de detectar, ja que en la nostra llengua pot deixar de tenir sentit o gràcia o ens pot semblar estrany. En altres casos hem d'estar especialment atents. Seria el cas, per exemple d'un brindis en anglès *cheers* que en català seria *salut*, o paràfrasis com, en el cas dels documents jurídics, les expressions prefixades en anglès com ara:

(TO) línia 176: *in terms of*

(TM) línia 183: pel que fa a

O en el cas de verbs regits per una certa preposició que en català tenen el seu propi equivalent. Ex.:

(TO) línies 156-157: *we have translated [...] into*

(TM) línies 169-170: hem transformat [...] en

O d'expressions senceres expressades de manera diferent en ambdues llengües:

(TO) línia 252: *whatever their political colour*

(TM) línia 277: sigui quina sigui la seva tendència política

(TO) línia 252: *at how we can best*

(TM) línies 277-278: de la millor manera que puguem

9.6 Manlleu

El manlleu consisteix a transportar una paraula o expressió del text original i integrar-la al text traduït. Normalment els manlleus es fan de manera conscient i voluntària per part del traductor per deixar marques de traducció o d'origen del document original. Quan fem un manlleu d'una paraula, si no està adaptada per l'ortografia de la llengua d'arribada, cal deixar-la en cursiva. Quan la paraula ja ha estat acceptada al diccionari de la llengua d'arribada, aleshores no cal. Exemple:

(TO) línia 311: benchmarking

(TM) línia 346: benchmarking

9.7 Modulació

Consisteix a fer una alteració del contingut literal del text original sense que canviï el sentit per adaptar el text original a les preferències pròpies de la llengua d'arribada. S'ha de fer un canvi en el contingut i això implica un canvi a nivell semàntic. Un cas molt corrent és la conversió d'una frase negativa en positiva o a la inversa. Per exemple:

(TO) línia 61: *well above a population share*

(TM) línies 64-65: molt més que la que correspon a la població

En aquest cas la reformulació del contingut en anglès ens suposa l'ús de més paraules en català, cosa que allarga el text meta, però és necessari per transmetre el mateix missatge.

(TO) línies 328-329: *to allow passengers travelling through airports in Ireland to clear passport control before boarding the plane*

(TM) línies 364-365: que permetrà, als passatgers que viatgen utilitzant aeroports d'Irlanda, embarcar a l'avió sense passar pel control de passaports

A banda d'aquestes modulacions, en podem trobar d'altres com la utilització d'un abstracte en lloc d'un concret o canvi d'un estil directe per un d'indirecte. Exemple de canvi de verb en el text traduït:

(TO) línia 164: *delivering benefits*

(TM) línia 178: demostrar beneficis

Deliver: «to carry (goods, etc) to a destination, esp to carry and distribute (goods, mail, etc) to several places» [font:

<<http://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/deliver?showCookiePolicy=true>>]

Demostrar: «Provar o donar a conèixer amb signes exteriors, com posant davant els ulls». [font: <<http://dlc.iec.cat/results.asp>>]

En aquest cas, crec que adquireix un significat més concret el verb en català, per tant, es tracta d'una particularització.

A part d'aquests canvis, també podem trobar-ne d'altres que suposen una alteració d'ordre i d'estructura. Com ara:

(TO) línia 73: *continue for decades to come*

(TM) línia 79: que duraria dècades

De la mateixa manera, això suposa, en molts casos, fer canvis de nom per paràfrasi o d'adverbi per adjectiu, etc. Exemples:

(TO) línia 87: *there is a growing recognition that*

(TM) línies 84-85 : cada cop és més evident que

(TO) línia 153: *more effectively and efficiently* [dos adverbis]

(TM) línia 164-165: amb més eficàcia i eficiència [dos noms]

(TO) línies 81-82: *If Scotland moved from [...] to instead match the levels* [adverbi]

(TM) línies 88-89: Si Escòcia sortís [...] i arribés a igualar els nivells [verb]

Així mateix, també hi ha formes impossibles de traspasar per la seva inexistència en la llengua meta, com és el cas de *both* que obliga a canviar l'estructura final. Exemple:

(TO) línia 156: *will show both an improved economic performance and that we have*

(TM) línies 168-169: tant que hem aconseguit un millor rendiment econòmic com que hem

9.8 Omissió o elisió

L'omissió consisteix a, com diu la pròpia paraula, ometre elements del text original i no traspasar-los al text meta. Pot ser voluntària (perquè els elements no alteren el significat del text i a més dificulten la lectura o comprensió, o bé perquè no es vol traspasar alguna dada per raons culturals) o involuntària (per un descuit del traductor). En el text traduït, per exemple, la intenció del govern és donar molta rellevància a les accions realitzades pel Govern escocès i, en alguns casos, utilitza voluntàriament molts possessius o bé el nom d'Escòcia o el seu derivat adjectiu. De la mateixa manera, he volgut mantenir la intenció de l'original, però en alguns casos, he canviat el nom/adjectiu per un pronom, per l'excessiva repetició. Per exemple:

(TO) línies 40-41: *to tailor policies to Scottish circumstances*

(TM) línia 43: seves circumstàncies

9.9 Traducció literal

Aquest tipus de procediment és una ampliació del calc que, com hem vist, també diem que és una traducció literal o de paraula per paraula. Amb la diferència que aquesta tècnica es pot aplicar a gran part del text o a tot. És un bon procediment quan el traductor no acaba d'entendre bé el significat d'allò que tradueix, ja bé perquè l'estructura és molt complicada, ja bé per falta de coneixement o documentació del traductor. Si ens fixem especialment en la intenció del Govern escocès de donar importància a les seves accions, podem dir que, en la seva majoria, he repetit els possessius, com deia abans, per mantenir la voluntat del text original. Aquesta tècnica de repeteició (voluntària, en aquest cas) és una traducció literal. Per altra banda, també he fet ús voluntari dels verbs en forma de futur ja que la intenció del Govern escocès és la de fer una prescripció del que passarà amb una Escòcia independent. Per aquest motiu, tot i que sabem les convencions dels textos jurídics d'utilitzar la forma de present, en aquest cas, és absolutament necessari.

9.10 Transposició

La transposició consisteix en un canvi de categoria gramatical, d'un verb per un nom, d'un adjectiu per un adverbi, etc.

—Exemple de canvi d'adjectiu i nom per verb i adverbi:

(TO) línies 64-65: *in a relatively stronger position*

(TM) línies 70-71: s'han posicionat relativament millor

—Exemple de canvi d'adjectiu per nom:

(TO) línia 16: *collaborative approach*

(TM) línia 18: una proposta de col·laboració

9.11 Altres

9.11.1 Cohesió discursiva

Consisteix a fer un discurs coherent en tot el text tant en la seva forma i estil, tractaments personals, format, intencions, etc. A grans trets, en aquest apartat s'hi inclouen tots els anteriors per obtenir un resultat òptim. Com vàiem abans, per

exemple, podem apreciar una cohesió en el discurs en l'ús de les formes de futur en els verbs per mantenir la fidelitat del text original.

La repetició del subjecte "nosaltres", o el possessiu "nostre/a", etc. pot semblar, en ocasions, un calc, però cal recordar que el contingut del llibre blanc té una voluntat deliberada de fer veure al lector que és el Govern d'Escòcia qui vol portar a terme aquests canvis. És per això que la intenció de qui redacta cal que estigui present.

10 Conclusions

La realització d'aquest treball m'ha ajudat a aconseguir els objectius que en un principi m'havia marcat, els quals anaven enfocats a poder crear un text meta proper a l'original, treballar amb més profunditat aquesta assignatura juridicoeconòmica i aplicar la didàctica apresada durant aquest estudi de grau en Traducció i Interpretació.

Per altra banda, el fet d'haver escollit un tema per mi tant interessant com el referèndum d'Escòcia i la consulta popular a Catalunya, ambdós per concloure una independència nacional, m'ha enriquit a nivell cultural i m'ha ajudat a seguir endavant amb moltes ganes amb aquest projecte. Sóc conscient que el fet d'haver escollit una temàtica tan concreta pot causar una sensació d'algú involucrat en política, però no és ben bé així. Com a catalana resident a Catalunya i com a persona interessada en els esdeveniments d'altres països m'he sentit implicada en aquests afers i, sense voler anar més lluny, espero haver pogut donar una perspectiva clara i objectiva de quins han estat els motius que han portat a ambdós països a voler la independència. Si ha estat així, espero haver acomplert el meu primer i segon objectius en aquest aspecte; adquirir coneixements nous i poder-los transportar a aquells qui llegeixin aquest treball.

Altrament, sense deixar de banda la traducció del document, i en referència als estudis que he cursat, crec que puc estar molt satisfeta dels resultats que he obtingut en la pràctica de la traducció i en la utilització de les tècniques per fer-ho. Això inclou tots els mètodes: la recerca exhaustiva, la tecnologia utilitzada, l'estudi de les llengües i cultures, l'aprenentatge de les convencions, el redactat en si mateix, etc. Aquest treball és la culminació de tots aquests coneixements i espero demostrar amb escreix que estic plenament preparada per enfrontar-me al món laboral amb tots els inconvenients i avantatges que aquest pugui oferir-me. No obstant això, no deixa d'interessar-me l'estudi de les llengües i tot el que l'envolta, per tant, no descarto seguir amb aquest tipus d'estudis amb màsters, doctorats o recerca. A més, se m'han obert nous horitzons i possibilitats d'aplicar els coneixements en àmbits que a priori desconeixia, com ara per treballar de cap de projectes, de gestora en comerç internacional o en ensenyament.

Finalment, tan sols em resta dir que desitjo profundament que la lectura d'aquest treball hagi resultat interessant, amena i profitosa per aquells qui el llegeixin, puix que hi ha molts aspectes tant teòrics com pràctics que poden funcionar com a bones pràctiques d'aquells traductors i traductores o persones interessades en aquest àmbit.

11 Fitxes terminològiques

En aquest apartat trobarem un seguit de fitxes (30) que segueixen l'estructura del programa Multiterm. Tot i que s'han generat a partir de la necessitat de recerca pel que fa al llenguatge econòmic i financer i apareixen al final d'aquest treball, han estat de vital consulta a l'hora de traduir el text original.

La seva estructura consta de:

Entry Number:	número de registre de l'entrada terminològica
Status:	estat de l'entrada; acabat/ per revisar
Autor:	CMB (sempre farà referència a Carme Matavacas Bayés)
Data de creació:	moment en què es va crear l'entrada terminològica
Àrea temàtica:	àmbit al qual pertany (economia, finances, política, jurídic)

Nom en anglès

Categoria gramatical: n (nom), v tr (verb transitiu)

Definició	definició de la paraula en el context i en anglès/català/espanyol
Origen definició	quan a la font s'hi ha afegit informació, trobarem + CMB / + altra font
Context	mostra d'un context on hi apareix el terme citat
Origen context	font d'origen del context
Nota	aclariments referents a la definició del terme o de la seva utilització

Nom en català

Categoria gramatical: m (nom masculí); f (nom femení); loc (locució adverbial); m pl (masculí plural); v tr (verb transitiu)

L'estructura es repeteix en català i en espanyol, seguint els mateixos paràmetres.

Entry Number	30
status	acabat
autor	CMB
data de creació	27/01/2015
àrea temàtica	economia i finances
English	benchmarking
categoria gram.	n
definició	Comparison of practices within different companies, to decide what is most efficient.
origen definició	http://www.collinsdictionary.com/
context	In the modern global economy, air connections are vital to international connectivity. Benchmarking analysis, based on 2011 data, indicated that Scotland's short haul network had almost reached the level of connectivity that would be expected when compared to peer regional networks.
origen del context	http://www.scotland.gov.uk/resource/0043/00439021.pdf
Català	benchmarking
categoria gram.	m
definició	Comparació dels productes, els serveis o els processos d'una empresa amb els del líder de mercat per a analitzar-ne les diferències i definir els plans necessaris per a acostar-s'hi.
origen definició	http://www.termcat.cat/ca/Cercaterm/
context	Benchmarking és un mot anglès que significa "procés de test" i que deriva de benchmark (punt de referència). Trobem els seus orígens en el camp de la geografia on s'utilitza per referir-se a la manera com es medeix un terreny, on una marca a una roca, mur o arbre serveix com a punt de referència per a establir una posició o latitud que permeti fer el que s'anomena "aixecament topogràfic".
origen del context	http://catalunyaempren.gencat.cat/inicia/images/cat/Benchmarking_CAT_tcm124-67781_tcm124-67781.pdf
nota	Segons el Termcat, no cal utilitzar-la en cursiva ja que està acceptada.
Español	benchmarking
categoria gram.	m
definició	Base de comparación para evaluar el rendimiento, como por ejemplo los índices bursátiles para evaluar la evolución de una entidad, las tasas de interés sin riesgo para evaluar los rendimientos de préstamos, etc.
origen definició	https://portal.lacaixa.es/docs/diccionario/

context Benchmarking no significa espiar o sólo copiar. Está encaminado a conseguir la máxima eficacia en el ejercicio de aprender de los mejores y ayudar a moverse desde donde uno está hacia donde quiere estar.

origen del context <http://www.cge.es/portalcge/tecnologia/innovacion/4111benchmarking.aspx>

Entry Number 9

status acabat

autor CMB

data de creació 10/01/2015

àrea temàtica economia i finances

English **competitiveness**

categoria gram. n

definició Ability of a firm or a nation to offer products and services that meet the quality standards of the local and world markets at prices that are competitive and provide adequate returns on the resources employed or consumed in producing them.

origen definició <http://www.businessdictionary.com/definition/competitiveness.html>

context Growth and competitiveness are important, however there is a growing recognition that the characteristics of growth and the distribution of its benefits are just as important.

origen del context <http://www.scotland.gov.uk/Resource/0043/00439021.pdf>

Català **competitivitat**

categoria gram. f

definició Capacitat d'una organització de mantenir avantatges comparatius que li permetin assolir, sostenir i millorar una determinada posició en l'entorn socioeconòmic.

origen definició <http://lema.rae.es/drae/>

context Una bona estratègia: font de competitivitat de l'empresa. Reforça el teu negoci

origen del context <http://accio.gencat.cat/cat/>

Español **competitividad**

categoria gram. f

definició Capacidad que tiene una empresa o país de obtener rentabilidad en el mercado en relación a sus competidores.

origen definició <http://www.zonaeconomica.com/definicion/competitividad>

context En cuanto a la competitividad coste, aunque el tipo de cambio euro/dólar podría experimentar una pequeña apreciación respecto a su valor medio en 2012 que

compensará parcialmente las ganancias operadas vía costes laborales unitarios relativos [...]

origen del context

http://www.minhap.gob.es/Documentacion/Publico/Estadisticas%20e%20Informes/Plan_estabilidad/progest_2013-2016.pdf

Entry Number 7

status acabat

autor CMB

data de creació 10/01/2015

àrea temàtica economia i política

English **devolution**

categoria gram. n

definició A transfer or allocation of authority, esp from a central government to regional governments or particular interests

origen definició <http://www.collinsdictionary.com/>

context Devolution has provided Scotland with some – albeit limited– ability to tailor policies to Scottish circumstances, and successive Scottish administrations have used these to help narrow a historic gap in economic performance with the UK.

origen del context <http://www.scotland.gov.uk/Resource/0043/00439021.pdf>

Català **traspàs de competències**

categoria gram. loc

definició Procés de traspàs de funcions i serveis d'un govern central a un altre d'una comunitat autònoma.

origen definició

http://www.seap.minhap.gob.es/dms/es/publicaciones/centro_de_publicaciones_de_la_sgt/Periodicas/parrafo/Reales_Decretos/RD-Trasposos_catalan-2012-INTERNET.pdf + CMB

context Acord pel traspàs de competències de trànsit als Mossos de la Generalitat. L'acord formalitzat per la comissió mixta de transferències Estat-Generalitat dóna la llum verda definitiva perquè els Mossos d'Esquadra assumeixin plenament les funcions de trànsit.

origen del context <http://www.ccma.cat/tv3/alcarta/programa/Acord-pel-traspos-de-competencies-de-transit-als-Mossos-de-la-Generalitat/video/406199/>

Español **traspaso de competencias**

categoria gram. loc

definició Transferencia de funciones y servicios de un gobierno central a otro regional.

origen definició <http://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2003-10723> + CMB

context El traspaso de competencias a las comunidades autónomas. El origen fundamental del traspaso de competencias de las distintas materias a las CC.AA. reside en la Constitución Española de 1978.

origen del context http://www.ceoe.es/resources/image/informe_traspaso_competencias_sector_publico_diciembre_2011.pdf

Entry Number 21

status acabat

autor CMB

data de creació 12/01/2015

àrea temàtica economia, política i finances

English economic growth

categoria gram. n

definició Increase in a country's productive capacity, as measured by comparing gross national product (GNP) in a year with the GNP in the previous year.

origen definició <http://www.businessdictionary.com/definition/economic-growth.html>

context Since 2007, the Scottish Government has been pursuing an economic strategy with a clear purpose: increasing sustainable economic growth, with opportunities for all of Scotland to flourish.

origen del context www.scotland.gov.uk/Resource/0043/00439021.pdf

Català creixement econòmic

categoria gram. m

definició Augment dels paràmetres que mesuren la producció de béns i serveis pel que fa a la capacitat productiva d'un país i que és la diferència entre el PIB d'un any i el resultat del PIB de l'anterior.

origen definició <https://portal.lacaixa.es/docs/diccionario/> + CMB

context A part de l'impacte econòmic esmentat, cal posar de manifest també el guany que suposaria per al nou Estat la capacitat de disposar de poder de decisió per dissenyar les diferents polítiques econòmiques, la qual cosa permetria adequar-les a les necessitats del territori. Aquest és un benefici intangible que tindria una incidència positiva sobre el creixement econòmic.

origen del context http://presidencia.gencat.cat/web/.content/ambits_actuacio/consells_assessors/catn/informes_publicats/livre_blanc_sintesi.pdf

Español crecimiento económico

categoria gram.	m
definició	Aumento de los parámetros que miden la producción de bienes y servicios en relación a la capacidad productiva de un país y que se mide con la diferencia entre el PIB de un año y el resultado del PIB del año anterior.
origen definició	https://portal.lacaixa.es/docs/diccionario/ + CMB
context	Además, de acuerdo con lo anunciado en el debate sobre el Estado de la Nación, junto con el mantenimiento de las medidas de consolidación fiscal, que han restablecido la credibilidad en las cuentas públicas españolas, se aprobarán medidas selectivas de estímulo al crecimiento económico.
origen del context	http://www.minhap.gob.es/Documentacion/Publico/Estadisticas%20e%20Informes/Plan_estabilidad/progest_2013-2016.pdf

Entry Number	24
status	acabat
autor	CMB
data de creació	12/01/2015
àrea temàtica	economia i finances
English	economic performance
categoria gram.	n
definició	An assessment for an organization of its success in areas related to its assets, liabilities and overall market strength.
origen definició	http://www.businessdictionary.com/definition/economic-performance.html
context	Scotland will achieve and maintain a place in the top 10 nations in the UN Human Development Index. Achieving this aim will show both an improved economic performance and that we have translated greater economic success into direct social and personal benefits for the people of Scotland.
origen del context	http://www.scotland.gov.uk/Resource/0043/00439021.pdf
nota	Many business operators take regular stock on either a formal or less formal basis of the general economic performance of their company to make sure that it remains on the right track financially.
Català	rendiment econòmic
categoria gram.	m
definició	Benefici econòmic o rendibilitat obtinguda per la inversió en un negoci o en un valor mobiliari.
origen definició	https://portal.lacaixa.es/docs/diccionario/ + CMB

context Estimació del rendiment econòmic del sistema tributari català. Si per calcular la tresoreria derivada dels impostos de titularitat estatal generada a Catalunya apliquéssim una taxa del 20% sobre la recaptació bruta total obtinguda per l'AEAT, obtindriem que el flux financer del qual podria disposar la Generalitat de Catalunya se situaria entre els 40.000 i els 50.000 milions d'euros anuals.

origen del context http://presidencia.gencat.cat/web/.content/ambits_actuacio/consells_assessors/catn/informes_publicats/livre_blanc_sintesi.pdf

Español **rendimiento económico**

categoria gram. m

definició Beneficio económico o rentabilidad obtenida por la inversión en un negocio o en un valor mobiliario.

origen definició <https://portal.lacaixa.es/docs/diccionario/> + CMB

context En términos de rendimiento económico, el país se encuentra definitivamente en la vía de la superación. Su dinamismo y el índice de crecimiento del 6,2 %, el tipo de crecimiento que yo desearía que mi país pudiera presentar, ofrecen confianza a los inversores extranjeros, que están descubriendo Bulgaria como lugar donde invertir su dinero. Bulgaria debe su considerable éxito económico principalmente a las políticas con visión de futuro del anterior Gobierno.

origen del context <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20011003+ITEMS+DOC+XML+V0//ES&language=ES>

Entry Number 19

status acabat

autor CMB

data de creació 12/01/2015

àrea temàtica economia i finances

English **economic resilience**

categoria gram. n

definició The ability of economy to cope, recover, and reconstruct and therefore to minimize aggregate consumption losses.

origen definició <http://documents.worldbank.org/curated/en/2014/05/19456702/economic-resilience-definition-measurement-economic-resilience-definition-measurement>

context At the same time, there has also been a gradual erosion of economic resilience with a declining manufacturing base, sustained current account deficits and higher levels of public and private sector debt.

origen del context www.scotland.gov.uk/Resource/0043/00439021.pdf

Català **resistència econòmica**

categoria gram. f

definició Capacitat d'afrontar i resistir situacions econòmiques difícils i reconstruir-les o minimitzar-les.

origen definició CMB

context El BdC hauria de promoure l'estabilitat financera, preservant el bon funcionament de les entitats de crèdit, enfortint la seva capacitat de resistència enfront de situacions econòmiques adverses i harmonitzant la seva actuació amb els interessos generals i els particulars d'empreses i estalviadors.

origen del context http://presidencia.gencat.cat/web/.content/ambits_actuacio/consells_assessors/catn/informes_publicats/livre_blanc_sintesi.pdf

Español resistencia económica

categoria gram. f

definició Capacidad de resistir y afrontar situaciones económicas complicadas y ser capaz de reconstruirlas o minimizarlas.

origen definició CMB

context Estoy convencido de que la resistencia económica es la respuesta justa y necesaria de una ciudadanía bajo fuego especulativo, y que la autosuficiencia ofrece una metodología a escala ciudadana para enfrentar este ataque, de manera pacífica y eficiente, en el interior de los resquicios de lo que llamo la economía intersticial, un lugar donde no llegan los tentáculos del poder y donde se libera la energía productiva que motoriza la verdadera economía y asegura una vida digna a las personas.

origen del context <http://www.wattpad.com/story/1605152-la-resistencia-econ%C3%B3mica>

Entry Number 26

status acabat

autor CMB

data de creació 27/01/2015

àrea temàtica economia

English GDP (Gross Domestic Product)

categoria gram. n

definició The total market value of all the goods and services produced within the borders of a nation during a specified period.

origen definició <http://www.thefreedictionary.com/>

context Many small countries have been increasing their research and development (R&D) spending, as a percentage of GDP, more quickly than larger economies. From 2001 to 2011 total R&D spend rose as a percentage of GDP in Finland, Denmark and Ireland. In

contrast, R&D spend as a percentage of GDP in the UK and Scotland remained broadly unchanged over this period.

origen del context <http://www.scotland.gov.uk/resource/0043/00439021.pdf>

Català **PIB (producte interior brut)**

categoria gram. m

definició Valor total dels béns i els serveis produïts en un país amb independència de la nacionalitat dels empresaris durant un període de temps, normalment un any, un cop deduïda la part consumida en la producció.

origen definició <http://www.termcat.cat/ca/Cercaterm/>

context Són exemples concrets de la falta de garanties polítiques del sistema actual: el dèficit fiscal amb Espanya; el volum baix de les inversions públiques de l'Estat i l'incompliment sistemàtic en l'execució dels plans aprovats; el fet que, com a conseqüència del sistema de finançament i de l'acció pressupostària de l'Estat espanyol, es trenqui el principi d'ordinalitat (Catalunya passa, en el període 2000 a 2010, en el rànquing autonòmic de renda per càpita, de la 4a posició en PIB per càpita nominal a la 9a en renda familiar disponible per càpita, després de l'acció pressupostària de l'Estat)

origen del context http://presidencia.gencat.cat/web/.content/ambits_actuacio/consells_assessors/catn/informes_publicats/lilibre_blanco_sintesi.pdf

Español **PIB (producto interior bruto)**

categoria gram. m

definició Valor de los bienes y servicios producidos en un país en un periodo de tiempo determinado (generalmente un año).

origen definició <https://portal.lacaixa.es/docs/diccionario/>

context El Producto Interior Bruto (PIB) de Reino Unido experimentó un crecimiento del 0,5% en el último trimestre de 2014, lo que representa dos décimas menos que en los tres meses anteriores, según los datos de la primera estimación publicados por la Oficina Nacional de Estadística (ONS).

origen del context http://www.eleconomista.es/indicadores-europa/noticias/6424117/01/15/EI-PIB-de-Reino-Unido-crecio-un-05-en-el-cuarto-trimestre.html?utm_source=crosslink&utm_medium=flash#.Kku8TDqjkhE5cYZ

Entry Number 14

status acabat

autor CMB

data de creació 10/01/2015

àrea temàtica economia i finances

English **GNI (Gross National Income)**

categoria gram.	n
definició	The sum of a nation's gross domestic product (GDP) plus net income received from overseas.
origen definició	http://www.investopedia.com/terms/g/gross-national-income-gni.asp
context	[...] meet international commitments to spend 0.7 per cent of Gross National Income on international aid
origen del context	http://www.scotland.gov.uk/Resource/0043/00439021.pdf

Català RNB (renda nacional bruta)

categoria gram.	f
definició	La suma del producte interior brut d'una nació (PIB) més els ingressos nets rebuts des de l'estranger.
origen definició	http://www.investopedia.com/terms/g/gross-national-income-gni.asp + http://www.termcat.cat/ca/Cercaterm + CMB
context	El recurs RNB (renda nacional bruta) global es determina com la diferència entre el total de la despesa comunitària i la resta dels recursos. La part que cada país ha d'abonar s'obté en funció del percentatge de la seva RNB, en relació amb la RNB comunitària. El recurs RNB té una funció d'equilibri entre l'ingrés i la despesa, i suposa prop del 77% dels ingressos de la UE.
origen del context	http://www.dgfc.sggp.meh.es/sitios/dgfc/ca-ES/rpue/pue/fp/Paginas/RecursosPropios.aspx
nota	també "ingrés nacional brut" (INB); anteriorment i encara en ús, "producte nacional brut" (PNB).

Español RNB (renta nacional bruta)

categoria gram.	f
definició	Es la suma del valor agregado por todos los productores residentes más todos los impuestos a los productos (menos los subsidios) no incluidos en la valuación del producto más las entradas netas de ingreso primario (remuneración de empleados e ingreso por propiedad) del exterior.
origen definició	http://datos.bancomundial.org/indicador/NY.GNP.MKTP.CD + http://www.termcat.cat/ca/Cercaterm
context	La ayuda al desarrollo ha retrocedido en España a niveles de hace veintiséis años, al situarse en el 0,17 por ciento de la Renta Nacional Bruta (RNB) en la actualidad, según un informe de Oxfam Intermón.
origen del context	http://ecodiario.eleconomista.es/interstitial/volver/227690302/politica/noticias/6388901/01/15/La-ayuda-al-desarrollo-retrocede-a-niveles-de-1989-segun-Oxfam-Intermon.html#.Kku8EoVxDJaLfjY
nota	también ingreso nacional bruto (INB).

Entry Number	25
status	acabat
autor	CMB
data de creació	27/01/2015
àrea temàtica	economia
English	Human Development Index (HDI)
categoria gram.	n
definició	A tool developed by the United Nations to measure and rank countries' levels of social and economic development based on four criteria: Life expectancy at birth, mean years of schooling, expected years of schooling and gross national income per capita.
origen definició	http://www.investopedia.com/terms/h/human-development-index-hdi.asp
context	small countries make up a majority of the top 20 positions in the UN Human Development Index
origen del context	http://www.scotland.gov.uk/resource/0043/00439021.pdf
nota	The HDI makes it possible to track changes in development levels over time and to compare development levels in different countries.
Català	índex de desenvolupament humà (IDH)
categoria gram.	m
definició	Indicador per mesurar la qualitat de vida dels éssers humans que es classifica per països, segons el nivell de desenvolupament de les persones que hi viuen.
origen definició	http://www.mansunides.org/ca/observatorio/index-desenvolupament-huma-idh + CMB
context	Podria donar-se el cas que un país tingués força riquesa degut als seus recursos naturals, com ara el petroli, però aquesta riquesa estigués en mans d'unes poques persones i la gran majoria de la gent visqués en la pobresa. Per això, aviat es va anar imposant l'índex de desenvolupament humà IDH com a mesura per calcular el desenvolupament dels diferents països.
origen del context	http://www.mansunides.org/ca/observatorio/index-desenvolupament-huma-idh
nota	Per mesurar-lo cal fixar-se en certes característiques de qualitat de vida de les persones, com la salut, l'educació i el nivell de vida econòmic.
Español	índice de desarrollo humano (IDH)
categoria gram.	m
definició	Indicador para medir la calidad de vida le los seres humanos que se clasifica por países, según el nivel de desarrollo de las personas que viven en él.
origen definició	http://www.mansunides.org/es/observatorio/desarrollo-humano-indice-idh + CMB
context	El índice de desarrollo humano IDH rehuye de los criterios estrictamente económicos no como los otros indicadores de desarrollo. El índice de desarrollo humano busca evaluar

aquelles aspectes que tenen realment a veure amb el benestar i la qualitat de vida del ser humà.

origen del context <http://www.mansunides.org/es/observatorio/desarrollo-humano-indice-idh>

nota Para medirlo hay que fijarse en ciertas características de calidad de vida de las personas como la salud, la educación y el nivel de vida económico.

Entry Number 11

status acabat

autor CMB

data de creació 10/01/2015

àrea temàtica economia i finances

English imbalance

categoria gram. n

definició The state or condition of lacking balance, as in emphasis, proportion, etc.

origen definició <http://www.wordreference.com/>

context There is also clear evidence of increasing geographical imbalances which have concentrated jobs, population growth and investment in London [...]

origen del context <http://www.scotland.gov.uk/Resource/0043/00439021.pdf>

Català desequilibri

categoria gram. m

definició Desigualtat entre dues o més variables econòmiques que presagia canvis tendents a buscar un nou equilibri.

origen definició https://portal.lacaixa.es/docs/diccionario/D_ca.html#DESEQUILIBRI

context El govern central del PP i els de les dotze comunitats que reben més del que aporten tenen el deure i l'obligació de marcar-se els "fulls de ruta econòmica" que calguin per sortir d'aquest inacceptable desequilibri econòmic.

origen del context <http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/7-vista/23-lectorescriu/703998-inacceptable-desequilibri-economic.html>

Español desequilibrio

categoria gram. m

definició Desigualdad entre dos o más variables económicas que presagia cambios tendentes a buscar un nuevo equilibrio.

origen definició https://portal.lacaixa.es/docs/diccionario/D_es.html#DESEQUILIBRIO

context [...] de manera que la inevitable corrección de los desequilibrios presupuestarios favorezca el crecimiento al tiempo que mantiene la cobertura social [...]

origen del context http://www.minhap.gob.es/Documentacion/Publico/Estadisticas%20e%20Informes/Plan_estabilidad/progest_2013-2016.pdf

Entry Number 2

status acabat

autor CMB

data de creació 26/11/2014

àrea temàtica economia i finances

English **inflation**

categoria gram. n

definició A progressive increase in the general level of prices brought about by an expansion in demand or the money supply (demand-pull inflation) or by autonomous increases in costs (cost-push inflation)

origen definició www.collinsdictionary.com

context Our Fair Work Commission will guarantee that the minimum wage rises – at the very least – in line with inflation to ensure that work is a route out of poverty

origen del context <http://www.scotland.gov.uk/resource/0043/00439021.pdf>

Català **inflació**

categoria gram. f

definició Increment generalitzat i persistent dels preus de les mercaderies i els serveis que implica una reducció del poder adquisitiu del diner.

origen definició www.enciclopèdia.cat

context La inflació interanual catalana cau tres dècimes fins un 3,1%. Així mateix, la inflació acumulada des de principis d'any és d'un 2,5%, molt inferior a la que es registrava l'any passat en aquestes dates (d'un 3,7%).

origen del context http://economia.gencat.cat/ca/20_departament/premsa_i_comunicacio/notes_de_premsa_2014/La-inflacio-interanual-catalana-cau-tres-decimes-fins-un-31-00001

Español **inflación**

categoria gram. f

definició Elevación notable del nivel de precios con efectos desfavorables para la economía de un país.

origen definició <http://www.rae.es/>

context El nivel global de nuevos negocios descendió aunque continuó aumentando a buen ritmo al tiempo que el empleo avanzó por sexto mes consecutivo y la inflación de costes se moderó.

origen del context http://www.minhap.gob.es/Documentacion/Publico/Estadisticas%20e%20Informes/Plan_estabilidad/progest_2013-2016.pdf

Entry Number 20

status acabat

autor CMB

data de creació 12/01/2015

àrea temàtica economia i finances

English investment

categoria gram. n

definició Creation of capital or goods capable of producing other goods or services while it is laid out in a business or product to make a profit .

origen definició <http://www.wordreference.com/> + <http://www.businessdictionary.com/> + CMB

context There is also clear evidence of increasing geographical imbalances which have concentrated jobs, population growth and investment in London and the South-East of England

origen del context www.scotland.gov.uk/Resource/0043/00439021.pdf

Català inversió

categoria gram. f

definició Col·locació de fons en una operació financera o en un projecte amb la intenció d'obtenir-ne una rendibilitat en el futur.

origen definició <https://portal.lacaixa.es/docs/diccionario/>

context Són exemples concrets de la falta de garanties polítiques del sistema actual: el dèficit fiscal amb Espanya; el volum baix de les inversions públiques de l'Estat i l'incompliment sistemàtic en l'execució dels plans aprovats; el fet que, com a conseqüència del sistema de finançament i de l'acció pressupostària de l'Estat espanyol, es trenqui el principi d'ordinalitat

origen del context http://presidencia.gencat.cat/web/.content/ambits_actuacio/consells_assessors/catn/informes_publicats/lilibre_blanc_sintesi.pdf

Español inversión

categoria gram. f

definició	Colocación de fondos en una operación financiera o en un proyecto con la intención de obtener una rentabilidad en el futuro.
origen definició	https://portal.lacaixa.es/docs/diccionario/
context	En segundo lugar, con el objetivo de incentivar la capitalización empresarial y la inversión, favorecer las actividades de investigación y desarrollo y dar a las empresas mayor seguridad jurídica se potenciarán algunos incentivos fiscales del Impuesto sobre Sociedades.
origen del context	http://www.minhap.gob.es/Documentacion/Publico/Estadisticas%20e%20Informes/Plan_estabilidad/progest_2013-2016.pdf

Entry Number	10
status	acabat
autor	CMB
data de creació	10/01/2015
àrea temàtica	economia i finances
English	OECD (Organization for Economic Cooperation and Development)
categoria gram.	n
definició	An association of 34 nations to promote growth and trade, set up in 1961 to supersede the OEEC
origen definició	http://www.collinsdictionary.com/
context	[...] currently nine of the top fifteen OECD economies measured by output per head are of similar size to Scotland
origen del context	http://www.scotland.gov.uk/Resource/0043/00439021.pdf
Català	OCDE (Organització de Cooperació i Desenvolupament Econòmic)
categoria gram.	f
definició	Organisme econòmic internacional format pels 24 països més desenvolupats del món capitalista (tots els de l'Europa Occidental, els EUA, el Canadà, Austràlia, Nova Zelanda i el Japó).
origen definició	http://www.enciclopedia.cat/
context	D'acord amb el cost mitjà de la recaptació tributària als països de l'OCDE, per a una recaptació potencial de 70.000 milions d'euros (incloses les cotitzacions socials), podríem estimar els costos totals d'administració del sistema tributari de Catalunya [...]
origen del context	http://www.govern.cat/pres_gov/AppJava/govern/grans-reptes/transicio-nacional/275999/livre-blanc-transicio-nacional-catalunya.html
Español	OCDE (Organización de Cooperación y Desarrollo Económico)

categoria gram.	f
definició	Entidad internacional que reúne a treinta y cuatro países cuya finalidad es lograr la coordinación de las principales políticas de los Estados miembros en lo referente a la economía y a los asuntos sociales.
origen definició	http://definicion.de/ocde/
context	Solo por citar un ejemplo, los métodos utilizados por la CE, el FMI y la OCDE presentan divergencias importantes entre ellos, con las consiguientes diferencias de resultados [...]
origen del context	http://www.minhap.gob.es/Documentacion/Publico/Estadisticas%20e%20Informes/Plan_estabilidad/progest_2013-2016.pdf

Entry Number	8
status	acabat
autor	CMB
data de creació	10/01/2015
àrea temàtica	economia
English	output
categoria gram.	n
definició	The quantity or amount of something produced.
origen definició	http://www.wordreference.com/
context	[...] the UK on key measures: even excluding the contribution of North Sea oil and gas, output per head in Scotland is 99 per cent of the UK average and the highest in the UK outside London and the South East
origen del context	http://www.scotland.gov.uk/Resource/0043/00439021.pdf

Català	producció
categoria gram.	f
definició	Conjunt de béns produïts per una societat o sector, o per una regió o país.
origen definició	https://portal.lacaixa.es/
context	[...] se sanciona amb una multa pecuniària proporcional del 150 per cent de la quota que resulta d'aplicar el tipus impositiu vigent en el moment del descobriment de la infracció al volum de producció [...] que es pugui obtenir en treball ininterromput
origen del context	http://administraciojusticia.gencat.cat/web/.content/documents/arxiu/doc_28393426_1.pdf

Español	producción
categoria gram.	f

definició Conjunto de bienes producidos por una sociedad o sector, o por una región o país.

origen definició <https://portal.lacaixa.es/>

context En marzo, el índice PMI global de manufacturas avanzó tres décimas y quedó en 51,2. Los componentes de producción, empleo y nuevos pedidos mejoraron, especialmente el último, al tiempo que los precios de inputs se desaceleraron con fuerza.

origen del context http://www.minhap.gob.es/Documentacion/Publico/Estadisticas%20e%20Informes/Plan_estabilidad/progest_2013-2016.pdf

Entry Number 15

status acabat

autor CMB

data de creació 11/01/2015

àrea temàtica economia i finances

English **output (2)**

categoria gram. n

definició The amount of energy, work, goods, or services produced by a machine, factory, company, or an individual in a specified period.

origen definició <http://www.businessdictionary.com/definition/output.html>

context [...] adding in a geographical share of North Sea output gives Scotland an *output* per head almost 20 per cent higher than the UK.

origen del context <http://www.scotland.gov.uk/Resource/0043/00439021.pdf>

Català **rendiment**

categoria gram. m

definició Relació entre els béns produïts i/o els serveis prestats i els factors de producció utilitzats al llarg d'un període de temps.

origen definició <https://portal.lacaixa.es/docs/diccionario/>

context Gestionar les retencions efectuades en concepte de rendiments del capital mobiliari derivats de les operacions d'emissions de deute públic.

origen del context http://economia.gencat.cat/web/.content/70_contractacio_jcca/documents/la_junta_consultiva/decret-38-2014.pdf

Español **rendimiento**

categoria gram. m

definició	Relación entre los bienes producidos y/o los servicios prestados y los factores de producción utilizados a lo largo de un periodo de tiempo.
origen definició	https://portal.lacaixa.es/docs/diccionario/
context	El personal directivo en instituciones sanitarias podrá ser retribuido en concepto de Productividad Variable, en función del especial rendimiento, la actividad extraordinaria y el interés o iniciativa con que desempeñen su trabajo.
origen del context	https://sede.asturias.es/bopa/2014/03/06/2014-03916.pdf

Entry Number 28

status acabat

autor CMB

data de creació 27/01/2015

àrea temàtica economia

English personal income tax (PIT)

categoria gram. n

definició Charge against a citizen's person or property or activity for the support of government.

origen definició <http://www.thefreedictionary.com/personal+income+tax>

context Would the current rates and thresholds for personal income tax be altered or would there be any significant changes in the rates of insurance premium tax, VAT or employers' National Insurance contributions?

origen del context <http://www.scotland.gov.uk/resource/0043/00439021.pdf>

Català impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF)

categoria gram. m

definició Impost directe de naturalesa personal que grava les rendes percebudes per les persones físiques, com ara rendiments del treball, de l'estalvi o altres.

origen definició <https://portal.lacaixa.es/docs/diccionario/>

context Per exemple, l'increment de l'ocupació tindria un efecte positiu sobre la base imposable de l'IRPF en forma de majors rendiments del treball, així com sobre l'IVA pel fet que podria augmentar el consum.

origen del context http://presidencia.gencat.cat/web/.content/ambits_actuacio/consells_assessors/catn/informes_publicats/lilibre_blanc_sintesi.pdf

Español impuesto sobre ta renta de las personas físicas (IRPF)

categoria gram. m

definició	Impuesto directo de naturaleza personal que grava las rentas percibidas por las personas físicas, tales como rendimientos del trabajo, del ahorro u otros, pudiéndose desgravar por conceptos tales como el pago de hipoteca para la adquisición de la vivienda habitual o las inversiones en determinados activos.
origen definició	https://portal.lacaixa.es/docs/diccionario/
context	Las principales normas con efectos sobre los ingresos impositivos de 2012 fueron el Real Decreto-ley 20/2011, de 30 de diciembre, de medidas urgentes en materia presupuestaria, tributaria y financiera para la corrección del déficit público, con especial incidencia en el IRPF, y los Reales Decretos-ley 12/2012, de 30 de marzo, por el que se introducen diversas medidas tributarias y administrativas dirigidas a la reducción del déficit público.
origen del context	http://www.minhap.gob.es/Documentacion/Publico/Estadisticas%20e%20Informes/Plan_estabilidad/progest_2013-2016.pdf

Entry Number	17
status	acabat
autor	CMB
data de creació	12/01/2015
àrea temàtica	economia, política i dret
English	power
categoria gram.	n
definició	A specific ability, capacity, or faculty usually referred to political, financial, etc, force or influence.
origen definició	http://www.collinsdictionary.com/dictionary/ + CMB
context	The Scottish Parliament is responsible for just 7 per cent of taxes raised in Scotland. Even after the new tax powers of the Scotland Act 2012, this figure will only increase to around 15 per cent.
origen del context	http://www.scotland.gov.uk/Resource/0043/00439021.pdf
nota	Often used in plural.
Català	competència
categoria gram.	f
definició	Funció o conjunt de funcions públiques, la titularitat de les quals s'atribueix a un ens públic o a un dels seus òrgans.
origen definició	http://dlc.iec.cat/
context	Ara bé, exemples recents, com la Llei d'educació espanyola, els atacs al model de convivència lingüística del nostre país, la Llei d'unitat de mercat, la nova llei estatal que limita greument l'autonomia dels ajuntaments o l'ofec de les finances de la Generalitat que es du a terme per les institucions de l'Estat, posen en relleu la visió excessivament

centralista i el procés insistent de recentralització de competències i recursos que aplica implacablement l'Estat espanyol.

origen del context	http://presidencia.gencat.cat/web/.content/ambits_actuacio/consells_assessors/catn/informes_publicats/livre_blanc_sintesi.pdf
nota	Sovint utilitzat en plural.
Español	competencia
categoria gram.	f
definició	Ámbito legal de atribuciones que corresponden a una entidad pública o a una autoridad judicial o administrativa.
origen definició	http://lema.rae.es/drae/
context	Tiene por objeto identificar y eliminar duplicidades y reforzar los mecanismos de cooperación, de modo que se abarate el coste de la actividad administrativa. En la medida en que las competencias atribuidas a la Administración Local están ya siendo objeto de reforma en un proyecto de modificación de su Ley de Bases, las duplicidades a identificar en este estudio son las que se producen entre la Administración General del Estado y las Comunidades Autónomas.
origen del context	http://www.minhap.gob.es/Documentacion/Publico/Estadisticas%20e%20Informes/Plan_estabilidad/progest_2013-2016.pdf
nota	A menudo usado en plural.

Entry Number	13
status	acabat
autor	CMB
data de creació	10/01/2015
àrea temàtica	economia i finances
English	productivity
categoria gram.	n
definició	The output of an industrial concern in relation to the materials, labour, etc, it employs.
origen definició	http://www.collinsdictionary.com/
context	An independent Scotland will be able to use our new powers to improve productivity, boost participation [...]
origen del context	http://www.scotland.gov.uk/Resource/0043/00439021.pdf
Català	productivitat
categoria gram.	f

definició Relació entre els béns produïts i/o els serveis prestats i els factors de producció utilitzats al llarg d'un període de temps.

origen definició <https://portal.lacaixa.es/docs/diccionario/>

context [...] infraestructures basades en el foment de la productivitat, reformes dels sistemes educatius, etc.

origen del context http://www.govern.cat/pres_gov/AppJava/govern/grans-reptes/transicio-nacional/275999/livre-blanc-transicio-nacional-catalunya.html

Español **productividad**

categoria gram. f

definició Relación entre los bienes producidos y/o los servicios prestados y los factores de producción utilizados a lo largo de un periodo de tiempo.

origen definició <https://portal.lacaixa.es/docs/diccionario/>

context Las medidas más comunes son: reducción temporal de complementos de carrera profesional, suspensión de los complementos de productividad variable, eliminación de libranza después de guardias, reducción de la cartera de servicios prestados [...]

origen del context http://www.minhap.gob.es/Documentacion/Publico/Estadisticas%20e%20Informes/Plan_estabilidad/progest_2013-2016.pdf

Entry Number 6

status acabat

autor CMB

data de creació 10/01/2015

àrea temàtica economia

English **relief**

categoria gram. n

definició Money, food, or other help given to people in need.

origen definició <http://www.wordreference.com/>

context [...] the simplification of the tax system to reduce compliance costs, streamline reliefs and help to reduce tax avoidance, with a target revenue gain of £250 million a year

origen del context <http://www.scotland.gov.uk/Resource/0043/00439021.pdf>

Català **subsidi/ ajuda**

categoria gram. m

definició Prestació econòmica de caràcter públic assistencial, amb una durada determinada i que pretén cobrir enterament o en gran mesura la necessitat social que la genera.

origen definició <https://portal.lacaixa.es/docs/diccionario/>

context Prestacions econòmiques: subsidis (provisionals, en cas d'enfermetat, accident o atur) i pensions (permanents, en cas de jubilació, invalidesa, viudetat i orfandat) o altres ajuts ocasionals (auxili per defunció, ajut per intervenció quirúrgica, indemnitzacions per accidents laborals, etc.).

origen del context http://ocw.ub.edu/gestio-i-administracio-publica/economia-politica-i-hisenda-publica/fitxers/tema-13/Guio_T13.pdf

Español **subsidio/ ayuda**

categoria gram. m

definició Prestación económica de carácter público asistencial, con una duración determinada y que pretende cubrir enteramente o en gran medida la necesidad social que la genera.

origen definició <https://portal.lacaixa.es/docs/diccionario/>

context El crédito destinado al pago de los subsidios de incapacidad temporal se eleva a 5.831 millones de euros

origen del context http://www.minhap.gob.es/Documentacion/Publico/Estadisticas%20e%20Informes/Plan_estabilidad/progest_2013-2016.pdf

Entry Number 5

status acabat

autor CMB

data de creació 10/01/2015

àrea temàtica economia

English **revenue**

categoria gram. n

definició The income accruing from taxation to a government during a specified period of time, usually a year.

origen definició <http://www.collinsdictionary.com/>

context the simplification of the tax system to reduce compliance costs, streamline reliefs and help to reduce tax avoidance, with a target revenue gain of £250 million a year by the end of the first term

origen del context <http://www.scotland.gov.uk/Resource/0043/00439021.pdf>

Català **ingressos públics**

categoria gram. m pl

definició Recaptació de diners que el govern rep a partir d'impostos obligatoris.

origen definició http://administraciojusticia.gencat.cat/web/.content/documents/arxius/doc_28393426_1.pdf
+ CMB

context Els tributs són els ingressos públics que consisteixen en prestacions pecuniàries exigides per una Administració pública com a conseqüència de la realització del supòsit de fet en què la llei vincula el deure de contribuir

origen del context http://administraciojusticia.gencat.cat/web/.content/documents/arxius/doc_28393426_1.pdf

Español **ingresos públicos**

categoria gram. m pl

definició Cantidad de dinero percibida por el Estado y demás entes públicos, cuyo objetivo esencial es financiarlos gastos públicos.

origen definició <http://derecho.isipedia.com/segundo/derecho-financiero-y-tributario-i/12-los-ingresos-publicos-los-tributos>

context todos los Estados miembros están inmersos en una reducción estructural de los ingresos públicos, expresados en términos de porcentaje del PIB, a través de desgravaciones fiscales

origen del context <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20011003+ITEMS+DOC+XML+V0//ES&language=ES>

Entry Number 1

status acabat

autor CMB

data de creació 26/11/2014

àrea temàtica economia

English **reward**

categoria gram. v tr

definició to give (something) to (someone), esp. in gratitude for a service rendered; recompense

origen definició collinsdictionary.com

context We will support a labour market that helps people into work that is sustainable and fairly rewarded

origen del context <http://www.scotland.gov.uk/resource/0043/00439021.pdf>

Català **retribuir**

categoria gram. v tr

definició Pagar (algú) per un servei, un treball.

origen definició <http://dlc.iec.cat/>

context [...] disposar d'un marc normatiu i retributiu propi que desenvolupi aquestes tecnologies i en garanteixi la viabilitat econòmica, i integrar les energies renovables als futurs sistemes d'emmagatzematge d'energia elèctrica i al nivell d'interconnexió del sistema elèctric català amb els països veïns.

origen del context http://presidencia.gencat.cat/ca/ambits_d_actuacio/consells-assessors/consell_assessor_per_a_la_transicio_nacional_catn/informes_publicats/

Español **retribuir**

categoria gram. v tr

definició recompensar o pagar un servicio, favor, etc.

origen definició www.rae.es

context El complemento específico, destinado a retribuir las condiciones particulares de cada puesto de trabajo, en atención a su dificultad técnica, dedicación, responsabilidad, incompatibilidad, peligrosidad o penosidad [...]

origen del context <https://sede.asturias.es/bopa/2014/03/06/2014-03916.pdf>

Entry Number 18

status acabat

autor CMB

data de creació 10/01/2015

àrea temàtica economia, finances i dret

English **share**

categoria gram. n

definició A part or portion of something owned, allotted to, or contributed by a person or group

origen definició <http://www.collinsdictionary.com/>

context [...] adding in a geographical share of North Sea output gives Scotland an output per head almost 20 per cent higher than the UK

origen del context www.scotland.gov.uk/Resource/0043/00439021.pdf

Català **quota/ participació**

categoria gram. f

definició Part que correspon a una societat, govern, etc. sobre el total disponible o del segment on treballa.

origen definició <https://portal.lacaixa.es/docs/diccionario/> + CMB

context ALTERACIÓ DE LA TITULARITAT I VARIACIÓ DE LA QUOTA DE PARTICIPACIÓ EN BÉNS IMMOBLES: Constitució, modificació o adquisició d'un dret real de superfície o usdefruit o altre dret real de gaudi, o d'una concessió administrativa. Variació en la

composició interna o en la quota de participació de comunitats o entitats sense personalitat jurídica.

origen del context <http://www.santaeulariadesriu.net/index.php/ca/cadastre/alteracio-de-la-titularitat-i-variacio-de-la-quota-de-participacio-en-bens-immobles>

nota En català s'utilitza més en el context de participació econòmica.

Español cuota/ participación

categoria gram. f

definició Parte que corresponde a una sociedad, gobierno, etc. sobre el total disponible o del segmento donde trabaja.

origen definició <https://portal.lacaixa.es/docs/diccionario/> + CMB

context Con efectos de 1 de enero de 2014 se retendrá al funcionario procedente de la Administración General del Estado las cuotas correspondientes de Derechos Pasivos, MUFACE y MUGEJU, que se reflejan en el anexo XX, cualquiera que sea la antigüedad que dicho funcionario tenga acreditada en nómina.

origen del context <https://sede.asturias.es/bopa/2014/03/06/2014-03916.pdf>

Entry Number 16

status acabat

autor CMB

data de creació 11/01/2015

àrea temàtica economia i finances

English SME (small and medium sized enterprise)

categoria gram. n

definició Business segment term used differently in different countries, sometimes differently in different industries in the same country.

origen definició <http://www.businessdictionary.com/definition/small-and-medium-enterprise-SME.html>

context Future Scottish governments will be able to make choices over tax, measures to boost innovation and exports, promote good industrial relations and support small and medium sized enterprises.

origen del context <http://www.gov.scot/resource/0043/00439021.pdf>

nota In the US, any firm from a small-office home-office (SOHO) to a large corporation may be called a SME. More specifically, firms included in Russel indices such as Russel 2500 index and Russel Midcap index are classified as SMEs. In European Union, a firm with (1) 50 to 250 employees, (2) annual turnover of Euro 7 to 40 million, (3) total assets less than Euro 27 million, and (4) not more than 25 percent ownership by a large corporation, may be classified as a SME. The International Chamber Of Commerce (ICC) defines a SME as having 100 to 2000 employees.

Català **pime (petita i mitjana empresa)**

categoria gram.	f
definició	Empreses que tenen menys de 250 treballadors i que registren un volum de negocis inferior a 50 milions d'euros o un balanç general inferior a 43 milions d'euros.
origen definició	https://portal.lacaixa.es/docs/diccionario/
context	S'ha repetit molts cops que Catalunya és un país de pimes. Les petites i mitjanes empreses són el segment clau del teixit empresarial català, la clau de la seva diversitat i potencialitat empresarial.
origen del context	http://accio.gencat.cat/cat/estrategia-empresarial/pimes/
nota	No han d'estar participades en un 25% o més del seu capital per una empresa que no compleixi els requisits esmentats, excepte en els casos següents: que pertanyi a societats públiques de participació, societats de capital risc o inversors institucionals, sempre que aquests no exerceixin, individualment o conjuntament, cap control sobre l'empresa; o bé, si el capital està distribuït de manera que resulta difícil determinar qui el posseeix, l'empresa ha de poder demostrar que el 25% o més del seu capital no pertany a una altra empresa o conjunt d'empreses que no responguin a la definició de pime. // EL NOM NO VARIA EN EL SEU PLURAL (LES PIME)

Español **PYME (pequeña y mediana empresa)**

categoria gram.	f
definició	Empresas que cuentan con menos de 250 trabajadores y tienen un volumen de negocios inferior a 50 millones de euros o un balance general inferior a 43 millones de euros.
origen definició	https://portal.lacaixa.es/docs/diccionario/
context	El programa se creó el 25 de septiembre de 1996, y está dedicado específicamente a las pequeñas y medianas empresas (PYME). Su principal objetivo es facilitar apoyo financiero a las PYME que desean patentar sus invenciones.
origen del context	http://www.wipo.int/sme/es/best_practices/germany.htm
nota	No deben estar participadas en un 25% o más de su capital por una empresa que no cumpla los requisitos mencionados, salvo en los siguientes casos: que pertenezca a sociedades públicas de participación, sociedades de capital riesgo o inversores institucionales, siempre que éstos no ejerzan, individual o conjuntamente, ningún control sobre la empresa; o bien, si el capital está distribuido de forma que resulta difícil determinar quién lo posee, la empresa debe poder demostrar que el 25% o más de su capital no pertenece a otra empresa o conjunto de empresas que no respondan a la definición de PYME. (EL NOMBRE NO CAMBIA EN SU PLURAL: LAS PYME)

Entry Number	23
status	acabat
autor	CMB
data de creació	12/01/2015
àrea temàtica	economia, política i finances

English **sustainability**

categoria gram. n

definició Ability to maintain a continued development or growth, without significant deterioration of the environment and depletion of natural resources on which human well-being depends.

origen definició <http://www.businessdictionary.com/>

context We will need to: -encourage a longer-term focus on investment and economic sustainability

origen del context encourage a longer-term focus on investment and economicsustainability

nota This definition measures income as flow of goods and services that an economy can generate indefinitely without reducing its natural productive capacity. See also sustainable development.

Català **sostenibilitat**

categoria gram. f

definició Conjunt de polítiques destinades a fer compatible el creixement econòmic i la preservació de la biodiversitat. + CMB

origen definició <http://www.enciclopedia.cat/>

context Pensions contributives i sostenibilitat de les pensions de jubilació: El saldo (ingressos menys despeses) del sistema de la Seguretat Social en la seva totalitat és bastant diferent a Catalunya i a la resta d'Espanya.

origen del context http://presidencia.gencat.cat/web/.content/ambits_actuacio/consells_assessors/catn/informes_publicats/lilibre_blanc_sintesi.pdf

Español **sostenibilidad**

categoria gram. f

definició Conjunto de políticas destinadas a hacer compatible el crecimiento económico y la preservación de la biodiversidad.

origen definició <http://www.enciclopèdia.cat/> + CMB

context En tercer lugar, destaca la próxima reforma de la Administración local. Se ha informado en Consejo de Ministros el Anteproyecto de Ley de reforma local para mejorar la eficiencia en la prestación de los servicios y su sostenibilidad.

origen del context http://www.minhap.gob.es/Documentacion/Publico/Estadisticas%20e%20Informes/Plan_estabilidad/progest_2013-2016.pdf

Entry Number 3

status acabat

autor CMB

data de creació	10/01/2015
àrea temàtica	economia i finances
English	tax allowance
categoria gram.	n
definició	The amount a person can earn without being subject to income tax
origen definició	http://www.collinsdictionary.com/
context	We have identified the following priorities to support the Scottish economy for the first session of an independent Scottish parliament: a commitment to increase the personal tax allowance, benefits and tax credits in line with inflation.
origen del context	http://www.scotland.gov.uk/Resource/0043/00439021.pdf
Català	desgravació/ desgravació fiscal
categoria gram.	f
definició	Dedució de la quantitat o quota que s'ha de pagar a la declaració de la renda.
origen definició	http://www.terminosbancarios.com/b-desgravacion-fiscal.html
context	Des del 2006 el Gabinet Tècnic del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació ha aprofundit en l'estudi sobre les fórmules de desgravació fiscal en les donacions als sectors culturals.
origen del context	http://cultura.gencat.cat/web/.content/sscc/gt/arxius_gt/estudi_8_re.pdf
Español	desgravación/ desgravación fiscal
categoria gram.	f
definició	Deducción de la cantidad o de la cuota que se debe pagar en la declaración del impuesto sobre la renta.
origen definició	http://www.terminosbancarios.com/b-desgravacion-fiscal.html
context	La reforma limita la reducción por rendimientos del trabajo [...] reduce la desgravación por alquiler de vivienda [...]
origen del context	http://economia.elpais.com/economia/2014/06/23/actualidad/1403519233_673949.html

Entry Number	22
status	acabat
autor	CMB
data de creació	12/01/2015
àrea temàtica	economia i finances
English	taxation

categoria gram.	n
definició	A means by which governments finance their expenditure by imposing charges on citizens and corporate entities.
origen definició	http://www.businessdictionary.com/definition/taxation.html
context	Our plans for re-industrialisation, innovation, taxation, investment and internationalisation will help to achieve this by delivering the necessary changes to our economy.
origen del context	http://www.scotland.gov.uk/Resource/0043/00439021.pdf
nota	Governments use taxation to encourage or discourage certain economic decisions. For example, reduction in taxable personal (or household) income by the amount paid as interest on home mortgage loans results in greater construction activity, and generates more jobs. See also taxation principles.

Català **fiscalitat**

categoria gram.	f
definició	Sistema fiscal consistent en un conjunt d'instruments establerts per l'administració per regular l'obtenció de recursos provinents, en especial, de la recaptació d'impostos.
origen definició	http://www.enciclopedia.cat/enciclop%C3%A8dies/cerca?s.q=sistema+fiscal&s.book=&search-go=Cerca#.VLQdvXudu4o + CMB
context	Fiscalitat. En aquest capítol cal disposar de les estructures administratives i tecnològiques necessàries per gestionar els impostos indirectes (IVA) i els impostos especials, així com els convenis per evitar la doble imposició en relació amb els impostos directes.
origen del context	http://presidencia.gencat.cat/web/.content/ambits_actuacio/consells_assessors/catn/informes_publicats/livre_blanc_sintesi.pdf

Español **fiscalidad**

categoria gram.	f
definició	Sistema fiscal o conjunto de leyes relativas a los impuestos que establece el gobierno y que aplica mediante administraciones públicas para su recaptación.
origen definició	http://lema.rae.es/drae/
context	En particular, se recomendaba hacer frente al bajo nivel de ingresos por IVA, ampliando la base impositiva y asegurar una fiscalidad menos sesgada hacia el endeudamiento y vivienda en propiedad.
origen del context	http://www.minhap.gob.es/Documentacion/Publico/Estadisticas%20e%20Informes/Plan_estabilidad/progest_2013-2016.pdf

Entry Number	4
status	acabat

autor	CMB
data de creació	10/01/2015
àrea temàtica	economia
English	tax system
categoria gram.	n
definició	A legal system for assessing and collecting taxes.
origen definició	http://www.thefreedictionary.com
context	We have identified the following priorities to support the Scottish economy for the session of an independent Scottish parliament: -the simplification of the tax system to reduce compliance costs
origen del context	http://www.scotland.gov.uk/Resource/0043/00439021.pdf
Català	sistema tributari/ sistema fiscal
categoria gram.	m
definició	Forma utilitzada pel govern i administrada per un organisme públic encarregat d'aquesta tasca que estableix unes normes tributàries i de desenvolupament dels tributs principals, que s'ajusta als principis que els han de regir.
origen definició	http://ioc.xtec.cat/materials/FP/Materials/0201_GAD/GAD_0201_M10/web/html/WebContent/u5/a1/continguts.html + CMB
context	Des de la seva aprovació, la Llei 230/1963, de 28 de desembre, general tributària, ha estat objecte de diverses modificacions que han intentat adaptar aquesta disposició legal als canvis experimentats en l'evolució del sistema tributari.
origen del context	http://administraciojusticia.gencat.cat/web/.content/documents/arxiu/doc_28393426_1.pdf
Español	sistematributario/ sistema fiscal
categoria gram.	m
definició	Es el conjunto de leyes, normas y disposiciones acerca de la forma de obtener los ingresos públicos, en particular por medio de impuestos.
origen definició	http://informes.seminaritaifa.org/el-sistema-fiscal/
context	Es una de las piezas clave de la organización institucional de cualquier Estado. Por dos razones: primera, en los Estados modernos es la forma de obtener los ingresos necesarios para el funcionamiento del Estado, y segunda y no de menos importancia, a través del sistema fiscal, utilizando los impuestos, el Estado puede modificar sustancialmente la distribución de la renta en un país.
origen del context	http://informes.seminaritaifa.org/el-sistema-fiscal/

Entry Number	29
status	acabat
autor	CMB
data de creació	27/01/2015
àrea temàtica	economia
English	VAT (value added tax)
categoria gram.	n
definició	A tax levied on the difference between the cost of materials and the selling price of a commodity or service.
origen definició	http://www.thefreedictionary.com/VAT
context	Would the current rates and thresholds for personal income tax be altered or would there be any significant changes in the rates of insurance premium tax, VAT or employers' National Insurance contributions?
origen del context	http://www.scotland.gov.uk/resource/0043/00439021.pdf
Català	IVA (impost sobre el valor afegit)
categoria gram.	n
definició	Impost directe, real i objectiu que grava les diferents fases per les quals passen els béns, des de la seva producció fins al consum, prenent com a base l'augment del valor produït en cada fase.
origen definició	http://www.termcat.cat/ca/Cercaterm/
context	Per exemple, l'increment de l'ocupació tindria un efecte positiu sobre la base imposable de l'IRPF en forma de majors rendiments del treball, així com sobre l'IVA pel fet que podria augmentar el consum.
origen del context	http://presidencia.gencat.cat/web/.content/ambits_actuacio/consells_assessors/catn/informes_publicats/lilibre_blanco_sintesi.pdf
Español	IVA (impuesto sobre el valor añadido)
categoria gram.	m
definició	Tributo correspondiente a un porcentaje, que varía según el producto y según el país, sobre el valor añadido a una mercancía o a un servicio, conforme se va completando cada etapa de su producción o de su distribución.
origen definició	https://portal.lacaixa.es/docs/diccionario/
context	Se prevé que los impuestos totales del Estado (incluyendo la participación de las Comunidades Autónomas y Corporaciones Locales en IRPF, IVA e Impuestos Especiales, con el fin de evitar las distorsiones señaladas) crezcan en 2013 un 4,8%.

origen del context http://www.minhap.gob.es/Documentacion/Publico/Estadisticas%20e%20Informes/Plan_estabilidad/progest_2013-2016.pdf

Entry Number 12

status acabat

autor CMB

data de creació 10/01/2015

àrea temàtica economia i política

English **wellbeing**

categoria gram. n

definició The condition of being contented, healthy, or successful; welfare

origen definició <http://www.collinsdictionary.com/>

context Many of our competitors are stronger, not just economically, but also in terms of equality and wellbeing.

origen del context <http://www.scotland.gov.uk/Resource/0043/00439021.pdf>

Català **benestar**

categoria gram. m

definició Situació en què es troben satisfetes les necessitats de la vida.

origen definició <http://dlc.iec.cat/>

context [...] el nostre esperit constructiu per fer de Catalunya un país nou on tothom visqui millor, on es garanteixi la cohesió social i el benestar de les persones.

origen del context http://www.govern.cat/pres_gov/AppJava/govern/grans-reptes/transicio-nacional/275999/livre-blanc-transicio-nacional-catalunya.html

Español **bienestar**

categoria gram. m

definició Conjunto de las cosas necesarias para vivir bien.

origen definició <http://lema.rae.es/drae/>

context [...] las Comunidades Autónomas que se hallan íntimamente ligados al Estado del bienestar y muestran rigideces a la baja [...]

origen del context http://www.minhap.gob.es/Documentacion/Publico/Estadisticas%20e%20Informes/Plan_estabilidad/progest_2013-2016.pdf

Entry Number	27
status	acabat
autor	CMB
data de creació	27/01/2015
àrea temàtica	dret internacional i economia
English	WTO (World Trade Organization)
categoria gram.	n
definició	An international organization dealing with the global rules of trade between nations and which main function is to ensure that trade flows as smoothly, predictably, and freely as possible.
origen definició	http://www.investopedia.com/terms/w/wto.asp
context	The main multilateral organisations such as the UN, WTO and OECD provide frameworks for negotiations which give nations a voice in decisions that are agreed and implemented internationally. International organisations provide strategic, political, economic and societal platforms for smaller countries.
origen del context	http://www.scotland.gov.uk/resource/0043/00439021.pdf
Català	OMC (Organització Mundial del Comerç)
categoria gram.	f
definició	Nom que adoptà l'organisme sorgit del "General Agreement on Tariffs and Trade" en ampliar el seu abast i les seves atribucions i que té com a objectiu l'establiment de tractats comercials entre països i l'establiment de regulacions generals per aconseguir la màxima obertura dels països i eliminar les barreres proteccionistes.
origen definició	http://www.enciclopedia.cat/
context	El marc internacional que cal respectar per poder concloure aquests tipus d'acords és el de les normes que s'integren en l'OMC (Organització Mundial del Comerç), que permet als seus membres poder aconseguir una major liberalització comercial mitjançant l'adopció d'acords de lliure comerç o unions duaneres.
origen del context	http://presidencia.gencat.cat/web/.content/ambits_actuacio/consells_assessors/catn/informes_publicats/livre_blanc_sintesi.pdf
Español	OMC (Organización Mundial del Comercio)
categoria gram.	f
definició	Espacio de negociación entre países y de establecimiento de acuerdos con la finalidad de impulsar el comercio en distintas partes del mundo y que sirve como contexto para el encaminamiento de diversos acuerdos.
origen definició	http://definicion.mx/omc/
context	Los miembros de la Organización Mundial del Comercio(OMC) celebraron hoy con entusiasmo que se haya despejado el camino para implementar el primer acuerdo

alcanzado en la institución en 20 años y se mostraron optimistas de que se puedan relanzar con vigor las negociaciones de la estancada Ronda de Doha.

origen del context <http://www.eleconomista.net/2014/11/27/acuerdo-sobre-facilitacion-del-comercio-despeja-el-camino-a-la-ronda-de-doha>

12 Bibliografia

LLIBRES DE CONSULTA

AINAUD, Jordi; Espunya, Anna; Pujol, Dídac. *Manual de traducció anglès-català*. Vic: Eumo Editorial, 2010. 397 pàg. ISBN 978-84-9766-037-2

ALCARAZ, VARÓ, Enrique. “El español profesional y académico (EPA): una nueva línea de estudio en la lengua española” A: *La traducción del español jurídico y económico*. Valladolid: II Congreso Internacional de la Lengua Española, 2001. Disponible a: <http://cvc.cervantes.es/obref/congresos/valladolid/ponencias/nuevas_fronteras_del_espanol/1_la_traducion_en_espanol/alcaraz_e.htm> [Consulta el 20/11/2014]

- (2007) *El inglés jurídico y su traducción al español*. p.73-96. A: *El inglés jurídico*. Barcelona: Ariel, 2007 6a edició. ISBN 978-84-344-5600-6
- (2011) *El inglés jurídico norteamericano*. Barcelona: Ariel 4º edició actualitzada. ISBN 978-84-344-5667-9
- (2014) Hugues, Brian; Campos, Miguel Ángel. *Diccionario de términos jurídicos. A Dictionary of Legal Terms*. Barcelona: Ariel 11a edició. ISBN 978-84-344-0498-4

BORJA ALBI, Anabel. *El texto jurídico inglés y su traducción al español*. Barcelona: Ariel, S.A., 2000. 199 pàg. ISBN 84-344-8115-4

- (2012) “Aproximación traductológica a los textos médico-jurídicos” A: *Panace@*; 13 (36: 167-175). Disponible a: < http://www.medtrad.org/panacea/IndiceGeneral/n36-tradyterm_ABorjaAlbi.pdf> [Consulta: 20/11/2014]
- (2014) “Traducción jurídica: didáctica y aspectos textuales” Madrid: Centro Virtual Cervantes. Disponible a: < <http://cvc.cervantes.es/lengua/aproximaciones/borja.htm>> [Consulta: 21/11/2014]

COROMINA, Eusebi. *Manual de redacció i estil*. Vic: Prosa, 2008. ISBN 978-84-612-3931-3. 497 pàg.

PUBLICACIONS DE DECRETS, LLEIS I SENTÈNCIES

AMNISTIA INTERNACIONAL. *Pacte Internacional dels Drets Civils i Polítics*. Nacions Unides, 1966. [en línia] Disponible a: <<http://www.amnistiacatalunya.org/edu/docs/nu-civils-i-politics.htm>> [Consulta 10/12/2014]

— *Pacte Internacional dels Drets Econòmics, Socials i Culturals*. Nacions Unides, 1966. [en línia] Disponible a: <<http://www.amnistiacatalunya.org/edu/docs/nu-economics-i-culturalis.htm>> [Consulta 24/12/2014]

“Declaració relativa a territoris no autònoms” A: Carta de les Nacions Unides. Capítol XI. Article 73. Organització de les Nacions Unides. [en línia] Disponible a: <<http://www.un.org/es/documents/charter/chapter11.shtml>> [Consulta 24/12/2014]

“Declaració Universal dels Drets Humans” A: Assemblea General de les Nacions Unides, resolució 217 A (III), de 10 de desembre de 1948. Article 1. [en línia] Disponible a: <http://www.ohchr.org/EN/UDHR/Documents/UDHR_Translations/cln.pdf> [Consulta: 24/12/2014]

GENERALITAT DE CATALUNYA. “Decret 129/2014, del 27 de setembre, de convocatòria de consulta popular no referendària sobre el futur polític de Catalunya”. Barcelona: *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, 27 de març de 2014, núm. 6591 [en línia] Disponible a: <http://dogc.gencat.cat/ca/pdogc_canals_interns/pdogc_resultats_fitxa/?action=fitxa&documentId=671070> [Consulta: 6/12/2014]

— “Decret 119/2000 del 20 de març, de traducció i interpretació jurades”. Barcelona: *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, del 30 de març de 2000, núm. 3110 [en línia]. Disponible a: <http://www20.gencat.cat/docs/Llengcat/Documents/Traduccion%20i%20interpretacio%20jurades/Arxius/tij_decret.pdf> [Consulta el 29/11/2014]

GOVERN ESCOCÈS. “Fiscal Commission Working Group -first report- Macroeconomic Framework” 11 febrer 2013 [en línia] The Scottish Government. Disponible a: <<http://www.scotland.gov.uk/Publications/2013/02/3017>> [Consulta: 05/01/2015]

GOBIERNO DE ESPAÑA. “Instrumento de Ratificación de España del Pacto Internacional de Derechos Civiles y Políticos, hecho en Nueva York el 19 de diciembre de 1966”. BOE núm. 103, del 30 d'abril de 1977 pàg. 9337-9343 [en línia] Disponible a: <https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-1977-10733> [Consulta: 13/12/2014]

PARLAMENT DEL REGNE UNIT. *Scotland Act 1978 (Repeal)* 22nd March 1979. [en línia] Disponible a: <<http://hansard.millbanksystems.com/commons/1979/jun/20/scotland-act-1978-repeal>> [Consulta 29/08/2014]

TRIBUNAL CONSTITUCIONAL DE ESPAÑA. *Sentència sobre la Llei de consultes populars no referendàries* [en línia]. Madrid. Disponible a:

<http://www.tribunalconstitucional.es/es/salaPrensa/Documents/NP_2014_026/2013-01389STC.pdf> [Consulta: 22/11/2014]

DOCUMENTS D'INSTITUCIONS EN LÍNIA

GENERALITAT DE CATALUNYA. Biblioteca de Catalunya. *Documentació jurídica i administrativa-criteris lingüístics*. Barcelona, 2002. Disponible a:

<<http://www20.gencat.cat/docs/Llengcat/Documents/Publicacions/Altres/Arxius/document.pdf>>

[consulta: 21/11/2014]

— Departament de Justícia. *Curs de llenguatge jurídic*. Barcelona: novembre 2008. 2a edició. ISBN 9788439378792. [en línia] Disponible a:

<http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arxius/cllj_2a_ed.pdf> [consulta: 21/11/2014]

— Departament de Justícia. *Criteris lingüístics del Departament de Justícia*. Barcelona: abril 2013. Setena edició. [en línia] Disponible a:

<http://justicia.gencat.cat/web/.content/home/serveis/llenguatge_juridic/de_quines_eines_disposo/criteris_linguistics_gene/criteris_linguistics.pdf> [consulta: diversos dies de novembre 2014]

— Departament de Governació i Administracions Públiques. *Participació, representació, transparència. Informe per a la Llei electoral de Catalunya*. Barcelona: desembre 2007. ISBN 978-84-393-7638-5 [en línia] Disponible a:

<<http://www.gencat.cat/governacio-ap/pub/sum/dep/Lleielectoral.pdf>> [Consulta el 12/12/2014]

— Departament de Justícia. *Redacció de documents jurídics i administratius*. [en línia] Disponible a:

<http://www20.gencat.cat/docs/Justicia/Documents/ARXIUS/doc_64216904_1.pdf>

[Consulta 24/12/2014]

GOBIERNO DE ESPAÑA. *Trámites y gestiones personales. Legalización única o Apostilla de la Haya*. [en línia]. Ministerio de Justicia. Disponible a:

<http://www.mjusticia.gob.es/cs/Satellite/es/1200666550200/Tramite_C/1215326297910/Detalle.html> [Consulta: 21/11/2014]

PÀGINES WEB, BLOGS

“Caminant cap a l'autèntica ‘Devolution’” [en línia] 17 d'agost de 2014. A: *Vilaweb* Disponible a: <<http://blocs.mesvilaweb.cat/escocia/?p=267068>> [Consulta: 29/08/2014]

“El conflicte del petroli escocès en 5 punts” [en línia] 28 gener de 2013 A: *Estats* Disponible a: <<http://estats.es/2013/01/28/el-conflicte-del-petroli-escoces-en-5-punts/>> [Consulta: 05/01/2015]

MILER, Grant “Employment Law in an Independent Scotland” [en línia] Balfour+manson Solicitors. 30/01/2014. Disponible a: <<http://www.balfour-manson.co.uk/news-plus-events/comments/employment-law-in-an-independent-scotland/>> [Consulta: 05/01/2015]

RENYER, Jaume. “El dret a decidir dels pobles: la declaració Wilson i altres bases jurídiques” [en línia] A: *Vilaweb*, 19 agost de 2014. Disponible a: <<http://blocs.mesvilaweb.cat/jrenyer/?p=266297>> [Consulta 24/12/2014]

Desgravación fiscal [en línia] Disponible a: <<http://www.terminosbancarios.com/b-desgravacion-fiscal.html>> [Consulta: 10/01/2015]

DICCIONARIS I ENCICLOPÈDIES

Business Dictionary [en línia] Webfinance Inc, 2014. Disponible a: <<http://www.businessdictionary.com/>> [Consulta: 10/01/2015]

Collins English Dictionary [en línia] Collins, 2015. Disponible a: <<http://www.collinsdictionary.com/>> [Consulta: diversos dies de desembre de 2014]

Definición [en línia] Definición.de, 2008-2014. Disponible a: <<http://definicion.de/ocde/>> [Consulta: 10/01/2015]

Diccionari.cat [en línia] Grup Enciclopèdia Catalana, SAU. Disponible a: <<http://www.diccionari.cat/lexicx.jsp?GECART=0091457>> [Consulta: diversos dies de desembre 2014 i gener 2015]

Diccionario de economía. [en línia] zonaeconomica.com Disponible a: <<http://www.zonaeconomica.com/definicion/competitividad>> [Consulta: 10/01/2015]

Diccionari de termes econòmics i financers [en línia] Caixabanc, S.A. Disponible a: <<https://portal.lacaixa.es/docs/diccionario/>> [Consulta: 10/01/2015]

Diccionario de la Real Academia Española [en línia] Madrid: Real Academia Española, 2015. Disponible a: <<http://www.rae.es/>> [Consulta: 10/01/2015]

Diec2. Gran Diccionari de la Llengua Catalana. [en línia] Institut d'Estudis Catalans. Disponible a: <<http://dlc.iec.cat/results.asp>> [Consulta: diversos dies de desembre de 2014]

Definicion [en línia] Disponible a: <<http://definicion.mx/>> [Consulta: 27/01/2015]

ENCICLOPÈDIA CATALANA. [en línia] <<http://www.enciclopèdia.cat/>> [Consulta: 22/11/2014]

ésAdir [en línia] Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals. Generalitat de Catalunya. Disponible a: <<http://esadir.cat/gramatica/sintaxi/ordrefrase>> [Consulta: 02/01/2015]

Fundación Probitas [en línia] Grifols S.A., 2014. Disponible a: <<http://info.fundacionprobitas.org/ca/blog/5-claus-per-comprendre-l%E2%80%99%C3%A0ndex-de-desenvolupament-hum%C3%A0-idh>> [Consulta: 10/01/2015]

Investopedia Dictionary [en línia] Investopedia LLC, 2015. Disponible a: <<http://www.investopedia.com/terms/g/gross-national-income-gni.asp>> [Consulta: 10/01/2015]

Linguee [en línia] Editorial Dictionary. Disponible a: <<http://www.linguee.com/>> [Consulta: 02/01/2015]

Optimot. Consultes lingüístiques [en línia] Generalitat de Catalunya. Disponible a: <<http://aplicacions.llengua.gencat.cat/llc/AppJava/index.html>> [Consulta: 02/01/2015]

The free dictionary. [en línia] Farlex. Disponible a: <<http://www.thefreedictionary.com/>> [Consulta: 10/01/2015]

El sistema fiscal. Informes del Seminari d'economia i crítica Taifa. [en línia] Seminari Taifa, 2014-2015. Disponible a: <<http://informes.seminaritaifa.org/el-sistema-fiscal/>> [Consulta: 10/01/2015]

DOCUMENTS DE CONTEXT PER A LES FITXES TERMINOLÒGIQUES

AJUNTAMENT DE SANTA EULÀRIA DES RIU. *Alteració de la titularitat i variació de la quota de participació en béns immobles* [en línia]. Disponible a: <<http://www.santaulariadesriu.net/index.php/ca/cadastre/alteracio-de-la-titularitat-i-variacio-de-la-quota-de-participacio-en-bens-immobles>> [Consulta: 12/01/2015]

CONFEDERACIÓN GRANADINA DE EMPRESARIOS. "Benchmarking". [en línia] Granada: 27/01/2015. Disponible a: <<http://www.cge.es/portalcge/tecnologia/innovacion/4111benchmarking.aspx>> [Consulta: 27/01/2015]

DE SANZO, Carlos. “La resistencia económica” [en línia] Technology Inc, 2014. Disponible a: <<http://www.wattpad.com/story/1605152-la-resistencia-econ%C3%B3mica>> [Consulta: 12/01/2015]

FIGUERAS, Enric. “Inacceptable desequilibri econòmic” [en línia] A: *El punt Avui. Opinió*. Palamós: 27/12/13. Disponible a: <<http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/7-vista/23-lectorescriu/703998-inacceptable-desequilibri-economic.html>> [Consulta: 10/01/2015]

GONZÀLEZ, Toni (Escena Internacional BCN) “El context polític i legal del suport privat a la cultura a Canadà i Quebec”. [en línia] A: *Estudis. Fulls de Cultura i Comunicació*. Setembre 2009. Núm. 8. Barcelona: Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. Generalitat de Catalunya. ISSN 2013-455X. Disponible a: <http://cultura.gencat.cat/web/.content/sscc/gt/arxius_gt/estudi_8_re.pdf> [Consulta: 10/01/2015]

GENERALITAT DE CATALUNYA. “Decret 38/2014, de 25 de març, de reestructuració del Departament d’Economia i Coneixement” [en línia] A: *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* Núm. 6591-27.03.2014. Disponible a: <<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/6591/1346226.pdf>>

- Departament de Justícia. “Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària (BOE núm. 302, de 18 de desembre , i suplement del BOE en català núm. 1, d’1 de gener de 2004)”. Disponible a: <http://administraciojusticia.gencat.cat/web/.content/documents/arxius/doc_28393426_1.pdf> [Consulta: 10/01/2015]
- Departament d’Economia i Coneixement. *La inflació interanual catalana cau tres dècimes fins un 3,1%* [en línia] Barcelona: 13/11/2003. Disponible a: <http://economia.gencat.cat/ca/20_departament/premsa_i_comunicacio/notes_de_premsa_2014/La-inflacio-interanual-catalana-cau-tres-decimes-fins-un-31-00001> [Consulta: 10/01/2015]
- Departament d’Empresa i Ocupació. *Benchmarking*. [en línia] Barcelona: 23/11/12. Disponible a: <http://catalunyaempren.gencat.cat/inicia/images/cat/Benchmarking_CAT_tcm124-67781_tcm124-67781.pdf> [Consulta: 27/01/2015]
- “Acord pel traspàs de competències de trànsit als Mossos de la Generalitat” [en línia] A: *Televisió de TV3*. Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, S.A. Disponible a: <<http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/programa/Acord-pel-traspas-de-competencies-de-transit-als-Mossos-de-la-Generalitat/video/406199/>> [Consulta: 10/01/2015]

- ACCIÓ. Agència per a la competitivitat de l'empresa. *Estratègia empresarial*. [en línia] Disponible a: <<http://accio.gencat.cat/cat/>> [Consulta: 10/01/2015]

GOBIERNO DE ESPAÑA. *Actuación del programa de estabilidad. Reino de España 2013-2016*. [en línia] Madrid: Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas. Disponible a: <http://www.minhap.gob.es/Documentacion/Publico/Estadisticas%20e%20Informes/Plan_estabilidad/progest_2013-2016.pdf> [Consulta: 10/01/2015]

- *Textos íntegres actualitzats*. [en línia] Madrid: Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas. Disponible a: <http://www.seap.minhap.gob.es/dms/es/publicaciones/centro_de_publicaciones_de_la_sgt/Periodicas/parrafo/Reales_Decretos/RD-Traspasos_catalan-2012-INTERNET.pdf> [Consulta: 10/01/2015]
- Departamento de Economía. Servicios de Estudios “El traspaso de competencias a las comunidades autónomas” [en línia] A: *Informes y estudios. El traspaso de competencias en el sector público*., Madrid: diciembre de 2011. Disponible a: <http://www.ceoe.es/resources/image/informe_traspaso_competencias_sector_publico_diciembre_2011.pdf> [Consulta: 10/01/2015]
- Dirección General de Fondos Comunitarios. Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas. *Els recursos propis* [en línia] Disponible a: <<http://www.dgfc.sgpg.meh.es/sitios/dgfc/ca-ES/rpue/pue/fp/Paginas/RecursosPropios.aspx>> [Consulta: 27/01/2015]
- “Ley 3/2003, de 11 de marzo, para el desarrollo del pacto Local”. [en línia] Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado. Disponible a: <<http://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2003-10723>> [Consulta: 10/01/2015]

GOBIERNO DEL PRINCIPADO DE ASTURIAS. Consejería de Hacienda y Sector Público. “Acuerdo de 26 de febrero de 2014, del Consejo de Gobierno, por el que se fijan para 2014 las cuantías de las retribuciones del personal al servicio de la Administración del Principado de Asturias” A: *Boletín Oficial del Principado de Asturias*. Núm.: 54 de 6-III-2014. Disponible a: <<https://sede.asturias.es/bopa/2014/03/06/2014-03916.pdf>> [Consulta: 10/01/2015]

GRUPO DEL BANCO MUNDIAL, 2015. *Ingreso nacional bruto* [en línia]. Disponible a: <<http://datos.bancomundial.org/indicador/NY.GNP.MKTP.CD>> [Consulta: 10/01/2015]

“La ayuda al desarrollo retrocede a niveles de 1989, según Oxfam Intermón” [en línia] A: *elEconomista.es*. Ecoprensa, S.A. Madrid: 14 de gener de 2015. Disponible a: <<http://ecodiario.economista.es/interstitial/volver/226151782/politica/noticias/6388901/01/15/>>

[La-ayuda-al-desarrollo-retrocede-a-niveles-de-1989-segun-Oxfam-Intermon.html](#)> [Consulta: 27/01/2015]

Los ingresos públicos: concepto y caracteres [en línea] Apuntes de Grado en Derecho- UNED. INSIPEDIA, 2015. Disponible a: <<http://derecho.isipedia.com/segundo/derecho-financiero-y-tributario-i/12-los-ingresos-publicos-los-tributos>> [Consulta: 10/01/2015]

MANS UNIDES (ONG). “Índex de Desenvolupament Humà (IDH)” [en línea]. Disponible a: <<http://www.mansunides.org/ca/observatorio/index-desenvolupament-huma-idh>> [Consulta: 27/01/2015]

PARLAMENTO EUROPEO. *Debates*. [en línea] Estrasburg, 3 d'octubre de 2001. Disponible a: <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20011003+ITEMS+DOC+XML+V0//ES&language=ES>> [Consulta: 10/01/2015]

Proyecto INSTI (Alemania) [en línea] Organización Mundial de la Propiedad Intelectual OMPI. Disponible a: <http://www.wipo.int/sme/es/best_practices/germany.htm> [Consulta: 11/01/2015]

Scotland's Future. Your Guide to an Independent Scotland. [en línea] Scottish Government, noviembre de 2013. 670 pàg. ISBN 978-1-78412-068-9 Disponible a: <<http://www.scotland.gov.uk/Resource/0043/00439021.pdf> > [Darrera consulta: 10/01/2015]

STEPHANE, Hallegatte. *Economic resilience: definition and measurement (English)* [en línea] The World Bank Group, 2015. Disponible a: <<http://documents.worldbank.org/curated/en/2014/05/19456702/economic-resilience-definition-measurement-economic-resilience-definition-measurement>> [Consulta: 12/01/2015]

SÉRVULO GONZÁLEZ, Jesús. “El Gobierno recorta las deducciones fiscales para salvar el déficit público” A: El País.com. Madrid, 23 juny de 2014. Disponible a: <http://economia.elpais.com/economia/2014/06/23/actualidad/1403519233_673949.html> [Consulta: 10/01/2015]

UNESCO. *La UNESCO y la sociedad civil*. [en línea] Disponible a: <<http://unesdoc.unesco.org/images/0016/001633/163367s.pdf>> [Consulta: 10/01/2015]

“El sistema tributari” [en línea] A: *Empresa i Administració*. Institut Obert de Catalunya. Disponible a:

<http://ioc.xtec.cat/materials/FP/Materials/0201_GAD/GAD_0201_M10/web/html/WebContent/u5/a1/continguts.html> [Consulta: 10/01/2015]

DOCUMENT ORIGINAL I PARAL·LEL (LLIBRE BLANC ESCOCÈS I CATALÀ)

Scotland's Future. Your Guide to an Independent Scotland. [en línia] Scottish Government, novembre de 2013. 670 pàg. ISBN 978-1-78412-068-9. Disponible a: <<http://www.scotland.gov.uk/Resource/0043/00439021.pdf>> [Darrera consulta: 10/01/2015]

Llibre blanc sobre la Transició Nacional de Catalunya. Síntesi. [en línia] Generalitat de Catalunya. Departament de la Presidència, setembre 2014. 139 pàg. ISBN 978-84-393-9184-5. Disponible a: <http://presidencia.gencat.cat/web/.content/ambits_actuacio/consells_assessors/catn/informes_publicats/llibre_blanc_sintesi.pdf> [Consulta: 10/01/2015]

13 Annexes:

Annex 1: Llibre blanc de la Transició Nacional de Catalunya – Síntesi

p. 65-73

2.1 Economia i finances

2.1.1 La viabilitat fiscal i financera

La independència de Catalunya, a més de representar la desaparició del dèficit fiscal (un 8% del PIB català de mitjana i uns 16.000 milions d'euros), portaria un clar benefici per a la Generalitat ja que podria disposar d'uns recursos de més cada any (guany fiscal) de prop d'un 6% del PIB català. Tot això tindria uns efectes addicionals sobre l'economia que no cal menystenir. Aquests efectes vindrien donats per l'impacte del guany fiscal i també de les despeses addicionals en què incorreria la Generalitat.

En termes econòmics, un augment del consum (privat o públic), de la inversió o de la despesa pública es considera que incrementarà el PIB, la qual cosa es coneix com a *efecte multiplicador*.

En aquest sentit, el guany fiscal de la independència podria tenir un efecte multiplicador rellevant sobre l'economia catalana, ja que els recursos del guany es podrien dedicar a incrementar la despesa pública i/o a rebaixar els impostos. Això tindria un efecte immediat positiu en el consum i la inversió. També, l'increment de la despesa pública podria traduir-se en un augment dels treballadors públics, la qual cosa produiria efectes positius sobre la taxa d'ocupació.

A banda de l'efecte del guany fiscal, l'impacte mateix de les despeses addicionals en què hauria d'incórrer la Generalitat també tindria previsiblement un efecte positiu sobre l'economia. Aquest efecte no es donaria en despeses que es concretessin en transferències a determinats col·lectius, ja que en aquest cas només es produiria un canvi d'administració pagadora. Però, en canvi, la creació de noves estructures d'Estat, com ara el Banc Central o

els òrgans reguladors, podria tenir un efecte positiu sobre l'ocupació d'alta qualificació.

D'altra banda, l'impacte que aquests efectes tindrien sobre l'economia catalana gràcies a la creació d'ocupació i activitat econòmica també generaria un efecte positiu sobre la recaptació fiscal. Per exemple, l'increment de l'ocupació tindria un efecte positiu sobre la base imposable de l'IRPF en forma de majors rendiments del treball, així com sobre l'IVA pel fet que podria augmentar el consum.

Actualment, a Espanya s'estima que un increment de l'1% del PIB suposa un increment dels ingressos fiscals de l'ordre de l'1,2%.

A part de l'impacte econòmic esmentat, cal posar de manifest també el guany que suposaria per al nou Estat la capacitat de disposar de poder de decisió per dissenyar les diferents polítiques econòmiques, la qual cosa permetria adequar-les a les necessitats del territori. Aquest és un benefici intangible que tindria una incidència positiva sobre el creixement econòmic. El fet que una Catalunya independent pogués dissenyar les seves pròpies polítiques (fiscal, laboral, financera, d'infraestructures, educativa, etc.) tindria una repercussió directa sobre el PIB català.

2.1.2 Política monetària. L'euro

Una de les principals potestats i responsabilitats d'un Estat sobirà és l'establiment i gestió d'un sistema monetari. Això inclou la determinació de la moneda que s'utilitzarà com a mitjà de pagament i unitat de compte, així com la definició de la política monetària i la seva implementació.

En aquest terreny, un eventual Estat català independent tindria dues grans opcions: tenir un sistema monetari propi o mantenir l'euro com a moneda.

És evident el valor de l'euro per a un eventual Estat català independent com a moneda d'ús comú. Aquesta consideració es produeix encara que el nou Estat resti fora de l'eurosistema i/o de l'eurozona. En aquest darrer escenari, s'ha de reiterar la preferència per aconseguir un acord monetari. Si no n'hi hagués, s'hauria d'optar per l'adopció unilateral de l'euro. En aquest sentit, és important deixar constància de la voluntat de complir les exigències que estableix la UE, tot considerant que el manteniment de la moneda dóna seguretat jurídica per a les transaccions empresarials de les companyies.

Cal distingir entre dos escenaris possibles pel que fa al manteniment de l'euro com a moneda.

En el primer escenari, Catalunya estaria a la zona euro com a membre de ple dret de l'eurosistema (el dinovè), amb la possibilitat de gaudir de representació en el Consell de Govern del Banc Central Europeu (BCE). Aquesta opció seria, sens dubte, la més desitjable, ja que garantiria la continuïtat plena del sistema actual des del punt de vista dels ciutadans i, a més, dotaria Catalunya de veu pròpia en els organismes monetaris europeus i de participació en els ingressos per senyoratge del BCE (tot i que aquests ingressos representen un percentatge molt petit del PIB actualment). El principal requisit per a aquesta opció és la permanència a la UE, o un acord transitori *ad hoc* mentre es produeix l'ingrés a la UE que eventualment ho pogués permetre.

En un segon escenari, de no-permanència a la UE, Catalunya podria mantenir l'euro com a moneda oficial però sense ser membre de l'eurosistema. Respecte a l'escenari anterior, això tindria com a principals inconvenients:

- La manca de representació de Catalunya en els òrgans de govern del BCE i en els seus ingressos per senyoratge. Aquesta és una qüestió menor en termes substantius.
- Les entitats bancàries amb seu social a Catalunya no tindrien accés directe al crèdit del BCE, ja que aquest està restringit a entitats situades dintre de la zona euro.
- Els actius financers emesos a Catalunya (inclòs el deute del nou Estat) no podrien ser utilitzats com a col·lateral (garantia bancària) de les operacions de crèdit del BCE.

Les dificultats associades als dos darrers punts són certament rellevants i es podrien superar mitjançant un acord monetari amb la UE semblant al signat amb Mònaco i Andorra, que beneís l'ús de l'euro com a moneda oficial d'aquest país i permetés a les entitats catalanes accedir a les operacions del BCE. Aquesta decisió del Consell s'hauria de prendre per majoria qualificada. Seria una opció natural per garantir la continuïtat del marc monetari actual i permetria una (re)integració "suau" en un temps breu com a membre de ple dret de l'eurosistema. Així mateix, és –de bon tros– l'escenari més probable en el supòsit que una Catalunya independent quedés fora de la UE, ja que el contrari seria perjudicial per a totes les parts implicades en les decisions pertinents.

En qualsevol cas, l'absència d'acord no impediria que els bancs catalans poguessin accedir al Banc Central Europeu a través de les seves filials.

2.1.3 Banc de Catalunya, el banc central propi

És necessari, sigui quin sigui l'escenari, un nou banc central propi, un Banc de Catalunya (BdC), amb les capacitats i competències comunes als bancs centrals. Això oferiria també una gran oportunitat per fer millor aquestes tasques del que ha demostrat en el passat el Banc d'Espanya (BdE). La posada en marxa dels mecanismes europeus de supervisió única pot facilitar en part aquesta funció.

Cal reiterar que la voluntat fortament europeïsta de Catalunya ha de comportar que es mostri la seva disposició a seguir les exigències que es facin des de la UE, especialment considerant que aquesta sabrà calibrar prou bé les conseqüències d'una decisió o de l'altra en el manteniment de l'espai comú, de respecte als compromisos adquirits amb la ciutadania, i de garantia dels creditors del Regne d'Espanya. Per això, es pot preveure que sigui la mateixa UE qui acabi afavorint un acord. No només per consistència amb els principis d'integració europea, com s'ha analitzat en l'informe d'aquest Consell sobre les vies d'integració de Catalunya a la Unió Europea, sinó també perquè una estratègia contrària a l'acord es

podria acabar projectant sobre l'Estat espanyol i el conjunt de l'economia espanyola, ja que la solvència del seu deute s'afebliria fortament i podria finalment acabar afectant la credibilitat mateixa de la moneda comuna.

Un banc independent. El Banc de Catalunya hauria de ser independent. Aquesta independència implica que ni al BdC com a institució ni a cap membre dels seus òrgans de decisió no se'ls permetria sol·licitar o acceptar instruccions del Govern de l'Estat o de qualsevol altre organisme respecte a la manera com han d'exercir les funcions i aconseguir els objectius que tenen encomanats. Institucions, organismes i el Govern de l'Estat haurien de respectar aquest principi i no tractar d'influir en els membres dels òrgans de decisió del BdC.

Els comptes financers del BdC s'haurien de mantenir separats dels de l'Estat. El BdC hauria de tenir el seu propi pressupost.

L'Estatut del BdC hauria de preveure que el seu governador i els seus consellers tinguin un mandat relativament llarg –de vuit o nou anys–, sense possibilitat de ser reelegits i només només puguin ser remoguts dels seus càrrecs en cas d'incapacitat o falta greu.

El governador, els directors generals i el secretari general haurien de conformar la Comissió Executiva del BdC. De forma transitòria, i fins que el legislador català adopti les decisions definitives pel que fa al cas, el nomenament dels òrgans rectors del BdC podria mantenir les característiques actuals del cas del Banc d'Espanya, en el qual és competència del **Supervisió**. El BdC hauria de supervisar la solvència i el compliment de la normativa específica de les entitats de crèdit. El nou supervisor europeu (Single Supervisory Mechanism, SSM), depenent del BCE, supervisaria les entitats de l'eurozona (i altres de la UE que s'adhereixin a l'SSM) significatives (bàsicament les que tinguin actius superiors a 30.000 milions i en qualsevol cas les tres més grans de cada Estat membre de la zona euro). El BdC, com a NCA (National Competent Authority), hauria de col·laborar estretament, d'acord amb la regulació de l'SSM, en aquestes tasques de supervisió de les entitats significatives. A més, el BdC hauria de supervisar directament aquelles altres entitats

Govern. Aquest òrgan hauria de portar el govern diari del BdC, prepararia les reunions del Consell de Govern, i hauria d'exercir els poders que li delegui el Consell de Govern.

El Consell de Govern seria el màxim òrgan decisor del BdC. Hauria d'estar format pels membres de la Comissió Executiva del BdC juntament amb els consellers. Aquest òrgan hauria d'adoptar les línies d'actuació general i prendria les decisions necessàries per tal d'assegurar l'exercici efectiu de les funcions encomanades al BdC.

Les funcions que hauria d'assumir el BdC són fonamentals per a l'economia i l'estabilitat financera. Entre les seves tasques cal destacar-ne cinc: supervisar el sistema bancari; promoure l'estabilitat financera; definir i executar la política monetària; promoure el bon funcionament dels sistemes de pagament, posseir i gestionar les reserves de divises de l'Estat; i emetre i posar en circulació els bitllets de curs legal i la moneda metàl·lica.

A més, podria prestar altres serveis, com ara elaborar i publicar les estadístiques relacionades amb les seves funcions, prestar els serveis de tresoreria i d'agent financer del deute públic i assessorar el Govern, així com realitzar els informes i estudis que resultin procedents.

És evident que aquestes funcions s'exercirien de maneres diferents si Catalunya formés part de la UE o no, i, per tant, si el BdC estigués integrat o no en el SEBC (Sistema Europeu de Bancs Centrals).

catalanes que no fossin significatives en l'àmbit europeu.

Estabilitat financera. El BdC hauria de promoure l'estabilitat financera, preservant el bon funcionament de les entitats de crèdit, enfortint la seva capacitat de resistència enfront de situacions econòmiques adverses i harmonitzant la seva actuació amb els interessos generals i els particulars d'empreses i estalviadors.

Amb aquesta finalitat:

- Hauria d'adoptar una regulació efectiva i prudent. Per a això, n'hi hauria prou probablement amb la transposició i aplicació directa de les directives i regulacions bancàries

europées i les regles prudencials harmonitzades emeses per l'European Banking Authority (EBA) en el denominat Single Rulebook.

- Hauria d'exercir una política macroprudencial activa, tot vigilant les variables macroeconòmiques que puguin afectar el conjunt o una part del sistema financer, adoptant les mesures que minimitzin aquests riscos. Política monetària. L'objectiu principal de l'eurosistema és mantenir l'estabilitat de preus. Per assolir aquest objectiu, l'eurosistema gestiona la política monetària. A través d'una sèrie d'instruments i procediments que en constitueixen el marc operatiu, tracta de controlar els tipus d'interès i la quantitat del diner.

Les decisions sobre política monetària s'adopten en el Consell de Govern del Banc Central Europeu (BCE), i els bancs centrals nacionals dels països integrats de la zona de l'euro les porten a terme. Per tant, aquesta funció l'hauria d'executar el BdC tan aviat com Catalunya s'integrés a la zona euro.

La política monetària del BCE s'executa amb criteris uniformes i vàlids per a tothom mitjançant tres mecanismes que s'exercirien a través del BdC i que són accessibles en igualtat de condicions per a totes les institucions financeres de la zona euro:

- Operacions de mercat obert. Permeten controlar els tipus d'interès, gestionar la situació de liquiditat del mercat i orientar la política monetària.
- Facilitats permanents. El seu objecte és proporcionar i absorbir liquiditat i controlar els tipus d'interès del mercat a un dia.
- Manteniment d'unes reserves mínimes.

S'aplica a les entitats de crèdit de la zona euro. El seu objecte és estabilitzar els tipus d'interès del mercat monetari i crear (o augmentar) el dèficit estructural de liquiditat.

De conformitat amb els Estatuts del Sistema Europeu de Bancs Centrals (SEBC), i pel que fa a totes les operacions d'injecció de liquiditat, el Banc Central Europeu (BCE) i els bancs centrals nacionals han de requerir actius de garantia proporcionats per les entitats de contrapartida, els bancs. Aquest requisit té per objecte protegir l'eurosistema de possibles riscos financers. Els actius de garantia són els instruments financers que o bé es posen en garantia per a la devolució d'un préstec, o bé es venen com a part d'una cessió temporal.

Seria funció del BdC analitzar i aprovar, d'acord amb les regles del BCE, l'elegibilitat dels actius de garantia que presentin els bancs.

Sistemes de pagament. Els sistemes de pagament i liquidació de valors representen la infraestructura a través de la qual es mobilitzen els actius en una economia. En conseqüència, el bon funcionament dels sistemes de liquidació esdevé fonamental per a l'estabilitat financera. Per això, promoure el bon funcionament dels sistemes de pagament hauria de ser una de les funcions bàsiques del BdC.

Catalunya hauria de demanar integrar-se, així mateix, a la zona única de pagaments per a l'euro, comunament coneguda amb el nom de SEPA (Single Euro Payment Area). Aquesta és una iniciativa de la indústria financera europea, sota la direcció de la Comissió Europea i del BCE i coordinada pel Consell Europeu de Pagaments, i està constituïda pels països de la UE més Islàndia, Noruega, Liechtenstein i Suïssa.

2.1.4 L'Autoritat Catalana d'Inversions i Mercats

El nou Estat català necessitaria una entitat pròpia encarregada de la regulació i la supervisió de les inversions financeres i del mercat de valors, tant per la importància de preservar la seguretat regulatòria en aquest àmbit com perquè així ho estableix la Directiva 2010/78 de la CE. Els objectius d'aquesta entitat haurien de ser vetllar per la transparència dels mercats i la correcta formació de preus en aquests, així com la protecció dels inversors.

L'organisme que hauria deresponsabilitzar-se de la regulació i la supervisió de les inversions i els mercats financers seria l'Autoritat Catalana d'Inversions i Mercats (ACIM). L'ACIM hauria d'implementar la política de l'ESMA (European Securities and Market Authority).

L'ACIM haurà de ser independent. Aquesta independència implica que ni a l'ACIM ni a cap membre dels seus òrgans de decisió se'ls permetrà sol·licitar o acceptar instruccions del Govern de l'Estat o de qualsevol altre organisme.

L'ACIM hauria de tenir també independència financera i pressupostària i hauria de finançar-se exclusivament amb les taxes que percebria dels actors dels mercats financers.

L'estatut de l'ACIM hauria de preveure que el president i els consellers de l'Autoritat Catalana tinguin un mandat relativament llarg –de vuit o nou anys–, sense possibilitat de ser reelegits, i només puguin ser remoguts dels seus càrrecs en cas d'incapacitat o falta greu.

Les funcions que hauria d'assumir l'ACIM són fonamentals per al correcte funcionament dels mercats financers. Entre les seves tasques cal destacar-ne la regulació i la supervisió dels mercats financers i la promoció del bon funcionament d'aquests mercats. També podria desenvolupar d'altres funcions exigides per la UE, com ara la gestió d'un sistema d'indemnització dels inversors reconegut oficialment, o la codificació de valors i dipositaria de valors per a la seva gestió i liquidació. A més, podria prestar altres serveis com ara elaborar i publicar les estadístiques relacionades amb les seves funcions i assessorar el Govern, així com realitzar els informes i estudis que resultin procedents.

2.1.5 L'Administració tributària

No és possible esdevenir un Estat sense disposar de la capacitat de gestionar els impostos que paguen els ciutadans. El Govern de la Generalitat ha de poder decidir el model de gestió tributària i fixar el sentit de la política fiscal que més li convingui a Catalunya. A diferència del model espanyol, el model català de gestió tributària hauria de fomentar la cooperació entre el sector públic i el sector privat per afavorir el compliment voluntari de les obligacions fiscals dels contribuents catalans.

L'Agència Tributària de Catalunya, doncs, ha de ser la peça principal de l'estructura institucional de l'Administració tributària de l'Estat propi. Per esdevenir l'autoritat pública d'un model de gestió tributària fonamentat en la confiança i la cooperació amb el conjunt dels contribuents, l'Administració tributària de Catalunya ha de respondre als principis de transparència, professionalitat, vocació de servei públic i eficiència.

L'Agència Tributària de Catalunya serà la responsable d'aplicar el sistema tributari per mitjà de l'exercici de les potestats i funcions administratives de liquidació, recaptació i comprovació de les obligacions tributàries dels contribuents subjectes a la jurisdicció fiscal de la Generalitat de Catalunya, i, si escau, de sancionar les irregularitats que s'hi produeixin.

Els organismes públics que, juntament amb l'Agència Tributària de Catalunya, haurien de conformar l'estructura institucional de l'Administració tributària de l'Estat propi són: el Consell Fiscal de Catalunya, l'Institut d'Estudis Tributaris de Catalunya, la Direcció General de Tributs i la Junta de Tributs de Catalunya.

El Consell Fiscal de Catalunya és l'organisme que hauria de facilitar una interlocució permanent entre les administracions tributàries i les organitzacions que representen els diferents col·lectius en què s'agrupen els professionals de l'assessorament fiscal.

L'Institut d'Estudis Tributaris de Catalunya seria l'organisme responsable de la formació tècnica del personal que forma part dels òrgans de gestió tributària.

La Direcció General de Tributs ha de ser l'organisme que proporcioni els criteris interpretatius de la normativa tributària als òrgans executius encarregats de l'aplicació dels tributs, a fi d'aconseguir una uniformitat en el tractament jurídic de les diferents qüestions que plantegin els contribuents catalans.

La Junta de Tributs de Catalunya hauria d'agrupar en una única instància tots els procediments de revisió en via administrativa dels actes de contingut tributari dictats pels diferents òrgans i organismes que configuren l'Administració tributària de Catalunya.

Objectius i característiques de la futura organització de les funcions d'aplicació dels tributs. En un sistema de gestió tributària fonamentat en l'autoliquidació, és el contribuent qui assumeix el pes de realitzar totes les tasques tècniques i jurídiques que requereix la determinació del deute tributari. Si es vol assolir un alt percentatge de compliment voluntari, a banda de simplificar les normes

fiscals, l'Administració tributària ha de facilitar als contribuents les eines tecnològiques i els serveis d'assistència i tutoria fiscal que els permetin atendre degudament les obligacions que la llei els imposa.

A Catalunya ja existeixen diferents xarxes d'oficines capacitades per atendre el conjunt dels contribuents catalans, malgrat que cadascuna s'integra en una estructura institucional diferenciada. Juntament amb les oficines públiques, en el desplegament de la futura Administració tributària catalana cal disposar de les oficines dels Registres de la Propietat i de les oficines de les Cambres Oficials de Comerç.

Indústria i Navegació. En el model futur d'Administració tributària de Catalunya caldrà integrar la xarxa d'oficines de l'ATC i de l'AEAT, i coordinar-la amb la resta de xarxes d'oficines públiques (sobretot les de les diputacions provincials), tot respectant l'exercici de les competències i funcions de cadascuna. També, per millorar els resultats de la gestió tributària ordinària sense incórrer en uns costos d'administració excessius, caldrà tenir la cooperació del conjunt dels intermediaris fiscals.

Per organitzar la recaptació en període voluntari dels pagaments que fan els contribuents catalans, a mitjà termini, sembla indispensable reconduir el flux de la tresoreria tributària al Banc Central de Catalunya. Mentrestant, aquesta funció es podria organitzar per mitjà de les diferents entitats privades de crèdit que operin a Catalunya com a col·laboradores en la recaptació dels impostos de la Generalitat.

Des de la perspectiva administrativa, per organitzar els serveis de recaptació és necessari disposar d'una xarxa d'oficines on es puguin resoldre les diferents incidències. Per organitzar la gestió del cobrament dels deutes tributaris impagats també cal disposar de la informació patrimonial dels contribuents catalans i de l'organització necessària per gestionar un important volum d'expedients en què es donen una gran quantitat d'incidències que requereixen decisió de l'autoritat pública, i que sovint presenten una vessant litigiosa.

Els mitjans personals, materials i tecnològics existents avui a Catalunya, sobretot integrats als organismes autònoms de les diputacions

provincials, podrien ser suficients per assumir la gestió de la recaptació executiva dels deutes tributaris dels contribuents catalans.

El control administratiu del correcte compliment de les obligacions tributàries és una activitat de verificació i comprovació *a posteriori* de les decisions que han pres els contribuents en el moment de fer efectives les seves obligacions fiscals. Per tant, atès el volum de les declaracions tributàries que s'han de comprovar cada any fiscal, es tracta d'una activitat intensiva en l'ús de les tecnologies d'anàlisi i encreuament de dades. Segons el model de control tributari de l'Estat espanyol, l'AEAT organitza aquesta funció diferenciant: a) d'una banda, la comprovació massiva (o extensiva), que realitzen els òrgans de gestió tributària; i b) de l'altra, la comprovació singular (o intensiva), que realitzen els òrgans de la inspecció dels tributs. Aquest model d'organització pel que fa al control del compliment és vàlid, i respon a les diferents possibilitats de combinar els recursos humans i tecnològics segons les característiques del contribuent o dels objectius de l'acció pública.

Finalment, cal dir que el descobriment d'activitats econòmiques no declarades (economia submergida) és una funció que requereix l'ús de tècniques d'investigació i de seguiment de persones i capitals. Aconseguir la col·laboració de les autoritats fiscals internacionals i dels operadors econòmics domèstics (sobretot de les entitats financeres) són, doncs, aspectes essencials per organitzar una investigació tributària eficaç.

L'estructura informàtica. Al segle XXI, el factor estratègic del poder fiscal és la informació. Per aquest motiu, l'Administració tributària de Catalunya hauria de disposar dels instruments tecnològics necessaris per desenvolupar una gestió electrònica dels procediments d'aplicació dels tributs.

Una base de dades fiscals pròpia és la principal mancança de l'Administració tributària de Catalunya i el repte més difícil d'aconseguir sense la col·laboració de l'Estat espanyol. Els requeriments principals per a la construcció d'aquesta base de dades són tres: l'obtenció de les dades fiscals dels contribuents catalans, el

sistema d'emmagatzematge i d'estructuració de la informació i, finalment, la protecció de les dades que en garanteixi la confidencialitat.

Hom podria considerar la possibilitat d'aprofitar com a dispositiu hàbil per tramitar els diferents procediments d'aplicació dels tributs el sistema informàtic del qual l'ATC disposa actualment (GAUDI), degudament evolucionat i millorat. Tanmateix, cal valorar, en qualsevol cas, la conveniència d'implementar un sistema informàtic alternatiu.

Des de la perspectiva del contribuent, el dispositiu principal de la gestió tributària moderna és el que es coneix com a *seu electrònica*, entesa com una plataforma informàtica on es concentren tots els procediments i gestions de caràcter tributari que faciliten la relació no presencial entre l'Administració tributària i el contribuent.

Estimació dels costos de funcionament.

D'acord amb el cost mitjà de la recaptació tributària als països de l'OCDE, per a una recaptació potencial de 70.000 milions d'euros (incloses les cotitzacions socials), podríem estimar els costos totals d'administració del sistema tributari de Catalunya en uns 750 milions d'euros. No obstant això, l'objectiu de la futura Agència Tributària de Catalunya hauria de ser assolir els índexs d'eficiència que li permetessin desenvolupar les seves funcions públiques d'acord amb un pressupost de despesa de prop de 400 milions d'euros.

Estimació del rendiment econòmic del sistema tributari català. Si per calcular la tresoreria derivada dels impostos de titularitat estatal generada a Catalunya aplicuéssim una taxa del 20% sobre la recaptació bruta total obtinguda per l'AEAT, obtindríem que el flux financer del qual podria disposar la Generalitat de Catalunya se situaria entre els 40.000 i els 50.000 milions d'euros anuals. A aquesta quantitat se li hauria d'afegir la recaptació líquida obtinguda per l'ATC i, si escaigués, la derivada de la gestió de les cotitzacions a la Seguretat Social.

Si partim del fet que la xifra del producte interior brut (PIB) de Catalunya se situa prop dels 200.000 milions d'euros anuals, aplicant la mitjana de pressió fiscal de l'Estat espanyol

durant els últims cinc anys, obtindríem que els ingressos que es recaptarien, per tots els conceptes tributaris (incloses les cotitzacions a la Seguretat Social), se situarien prop dels 70.000 milions d'euros anuals.

Si, en lloc de la taxa espanyola, aplicuéssim la taxa de pressió fiscal mitjana de la Unió Europea, obtindríem una estimació d'ingressos de la Generalitat de Catalunya de prop de 80.000 milions d'euros.

Finalment, si aplicuéssim la taxa de pressió fiscal dels països europeus que recaptin més, obtindríem que el sostre de la recaptació fiscal a Catalunya estaria situat prop dels 100.000 milions d'euros anuals.

Etapas de la construcció de l'Administració tributària. La primera fase és una fase de preparació, que comprèn des del moment present fins a la constitució del nou Estat. En aquesta fase, cal adoptar mesures tendents a enfortir les competències i els recursos de l'Agència Tributària de Catalunya, sota la legalitat fiscal espanyola, que podrien ser vàlides tant per a un escenari polític d'independència com també per a qualsevol altre que pugui comportar un increment de l'autogovern de Catalunya.

La segona fase del procés de creació de l'Administració tributària de l'Estat propi és la que comença a partir del moment en què la Generalitat de Catalunya assoleixi la sobirania fiscal. Per tant, es desenvoluparà d'acord amb la normativa que aprovi el Parlament de Catalunya. A partir del moment que el Parlament de Catalunya aprovi les normes jurídiques que conformen el sistema tributari català, la seva efectivitat dependrà essencialment de la voluntat dels ciutadans de Catalunya d'acatar i complir la normativa catalana.

Si la consciència fiscal dels contribuents catalans es tradueix en una significativa millora en el percentatge de compliment voluntari de les obligacions tributàries respecte al que a hores d'ara obté l'Estat espanyol a Catalunya, se simplificarà moltíssim la construcció de l'estructura administrativa responsable de l'aplicació del sistema tributari català.

En els primers moments de funcionament de l'Administració tributària de l'Estat propi, a fi de garantir que el flux tributari no s'aturi i que les obligacions fiscals dels contribuents catalans es compleixin amb total normalitat, cal preveure la possibilitat de declarar transitòriament aplicables una bona part de les lleis tributàries i dels reglaments vigents abans d'assolir la sobirania fiscal.

Per facilitar la transició entre la jurisdicció fiscal espanyola i la catalana, d'acord amb els procediments habituals de la comunitat internacional, és necessari que el Parlament de Catalunya aprovi una llei de l'impost sobre la renda de no-residents.

Una vegada s'hagi completat el procés d'implantació del sistema tributari català, l'Administració tributària de Catalunya quedarà integrada en la xarxa internacional d'administracions fiscals, amb la qual haurà de col·laborar. Aquesta col·laboració administrativa, indispensable per al desenvolupament de les funcions d'aplicació dels tributs en un món globalitzat, resultarà particularment necessària respecte a l'Administració tributària de l'Estat espanyol.

2.1.6 El servei de duanes

Disposar d'una duana eficient i ben organitzada constitueix un factor de dinamització de l'economia d'un territori. Caldria trobar l'equilibri entre la intensitat del control i la celeritat en la gestió dels procediments duaners, no fos cas que un excés de supervisió demorés indegudament l'entrada o la sortida de mercaderies amb els costos consegüents per a les empreses importadores o exportadores de Catalunya.

Els dos factors indispensables per organitzar la gestió duanera són, d'una banda, els empleats públics responsables de tramitar les declaracions d'importació i d'exportació i, d'altra, el sistema informàtic que reculli les dades del tràfic internacional de mercaderies. En ambdós casos, la Generalitat de Catalunya haurà d'estar en condicions de mobilitzar els recursos tant humans com tecnològics necessaris per assegurar un trànsit fluid i segur per les duanes de Catalunya, ja que una economia oberta i dinàmica com és la catalana no es pot permetre cap disfunció en l'entrada i,

sobretot, en la sortida de mercaderies i productes amb destinació als mercats exteriors.

Caldria crear un servei o una autoritat de duanes per portar a terme les funcions de comerç exterior i vigilància, control i inspecció de mercats. Es podria constituir a partir del Servei de Vigilància Duanera estatal (SVA), que té un òrgan desconcentrat a Catalunya (Àrea Regional, amb seu a Barcelona), sis unitats operatives (Barcelona, Aeroport del Prat, Tarragona, Palamós, Girona i Lleida), una unitat combinada (Figueres), i dues bases marítimes (Palamós i Barcelona).

Així mateix, caldria establir en el si de la conselleria competent –actualment la d'Empresa i Ocupació– un *national contact point* per al control de l'adopció de regulacions tècniques de productes.

Caldria disposar d'una entitat nacional d'acreditació, encarregada de vetllar per l'actuació dels diferents organismes de certificació, i definir el marc legal en el qual hauria d'operar.

Aquest rol està desenvolupat actualment en l'àmbit estatal espanyol per l'Entidad Nacional de Acreditación (ENAC). Entre d'altres, la nova entitat hauria de ser membre d'European Cooperation for Accreditation (EA).

Per realitzar les noves activitats de vigilància de mercat que exigeix la UE en relació amb els objectius de seguretat, de regulació mediambiental i d'evitar la competència deslleial, a més de les duanes a les quals ja hem fet referència, caldria dotar l'Agència Catalana del Consum i l'Agència Catalana de Seguretat Alimentària (ACSA) de més capacitats i caldria crear de bell nou l'Agència Catalana del Medicament (es podria fer a partir de l'actual Servei de Control Farmacèutic i Productes Sanitaris).

Per tal de donar compliment a les exigències de les directives europees en aquesta matèria, el nou Estat a l'hora d'organitzar la gestió duanera ha de tenir a punt des del primer moment els empleats públics responsables de tramitar les declaracions d'importació i d'exportació i un sistema informàtic amb capacitat de gestionar les dades del tràfic internacional de mercaderies. Aquests recursos humans i

tecnològics són necessaris per assegurar un trànsit fluid i segur a les duanes de Catalunya.

A més, caldria que el Cos de Mossos d'Esquadra assumís el Servei de Vigilància Duanera i crear unitats noves de l'Agència Tributària amb personal propi. D'altra banda, el

nou Estat podria assumir –mitjançant traspàs o pel repartiment d'actius i passius– tots o alguns dels elements personals i materials dels actuals òrgans desconcentrats de l'Administració duanera de l'Estat a Catalunya (Àrea Regional, dependències provincials i unitats operatives).

Annex 2: Acord entre el Govern del Regne Unit i el Govern escocès sobre un referèndum per a la independència d'Escòcia

AGREEMENT

Between

the United Kingdom Government and the

Scottish Government on a referendum on independence
for Scotland

Edinburgh, 15 October 2012

AGREEMENT

between the United Kingdom Government and the Scottish Government on a referendum on independence for Scotland

The United Kingdom Government and the Scottish Government have agreed to work together to ensure that a referendum on Scottish independence can take place.

The governments are agreed that the referendum should:

- have a clear legal base;
- be legislated for by the Scottish Parliament;
- be conducted so as to command the confidence of parliaments, governments and people; and
- deliver a fair test and a decisive expression of the views of people in Scotland and a result that everyone will respect.

The governments have agreed to promote an Order in Council under Section 30 of the Scotland Act 1998 in the United Kingdom and Scottish Parliaments to allow a single-question referendum on Scottish independence to be held before the end of 2014. The Order will put it beyond doubt that the Scottish Parliament can legislate for that referendum.

It will then be for the Scottish Government to promote legislation in the Scottish Parliament for a referendum on independence. The governments are agreed that the referendum should meet the highest standards of fairness, transparency and propriety, informed by consultation and independent expert advice. The referendum legislation will set out:

- the date of the referendum;
- the franchise;
- the wording of the question;
- rules on campaign financing; and
- other rules for the conduct of the referendum.

The details of the agreement between the governments are set out in the following memorandum and draft Order, which form part of this agreement.

The Rt. Hon. David Cameron MP

Prime Minister

The Rt. Hon. Alex Salmond MSP

First Minister of Scotland

The Rt. Hon. Michael Moore MP

Secretary of State for Scotland

Nicola Sturgeon MSP

Deputy First Minister of Scotland

Edinburgh, 15 October 2012